

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
APRIL 4

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXI Nr. 13 (5950)

2020. gada 4. aprīlis – 10. aprīlis

SAJUST DRAUGA PLECU

LNB piedāvā digitālos resursus

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) jau pašā ārkārtējās situācijas sākumā paziņoja, ka pievienojas Kultūras ministrijas informatīvai kampaņai #Ēkultūra, piedāvājot attālināti izmantot tās uzkrātos digitālos resursus un e-pakalpojumus. LNB Digitālajā bibliotēkā pieejamas 12 kolekcijas turklāt arī vairāk nekā 20 pilntekstu ārvalstu abonētājam datubāzēm – Nacionālajai enciklopēdijai, lekciju, diskusiju, konferenču, lasījumu un cita veida audio un video saturam LNB sociālajos tīklos.

Sākumā ārkārtas situācijas laikā ierobežotā apmērā bija apskatāma digitālās bibliotēkas plašsaziņas līdzekļu sadaļa, bet tagad LNB līdz 14. aprīlim bez ierobežojumiem izmantot *periodika.lv* saturu. Tas ikvienam ļauj tiešsaistē brīvi lasīt tādus izdevumus kā 20. gadsimta 80. gadu nogalē populārais žurnāls *Avots*, laikraksts *Literatūra un Māksla* (līdz pat 1994. gadam), Amerikas latviešu laikraksts *Laiks* (līdz 2011. gadam), Amerikas latviešu apvienības Kultūras biļetens un citus.

Valsts atbalsts

Krize ietekmē visas nozares. Valdība nolēmusi dikstāves pabalstus izmaksāt visu nozaru uzņēmumu darba ņēmējiem, ja uzņēmēji pierādīs finanču sistēmas pasliktināšanos vismaz vienā no valdības noteiktajiem kritērijiem. Līdz 29. marta pēcpusdienai Valsts ieņēmumu dienests (VID) no uzņēmumiem saņēmis 539 iesniegumus dikstāves pabalsta piešķiršanai par 3059 darbiniekiem, kā 30. martā paziņoja VID ģenerāldirektore Ieva Jaunzeme.

VID turpina vērtēt uzņēmumu iesniegumus. Jaunzeme stāstīja, ka no pagaidām piešķirtajiem pabalstiem tikai sešiem darbiniekiem pabalsts sasniedza 700 eiro, kas liecina, ka pabalstu pieteikšajos uzņēmumos algas ir ļoti mazas. “Mazākais piešķirtais pabalsts bija 48 eiro, bet vidējais – 301 eiro,” stāstīja Jaunzeme. Uzņēmumi un darba ņēmēji saņems visu nodokļu maksātāju atbalstu, lai pēc vīrusa bumbas pārvešanās mums pāri nākamgad un sekojošos gadus būtu kas vēl maksā nodokļus. Atšķirībā no iepriekšējās krīzes 2008. gadā, kad valsts

glāba bankas, šoreiz glābj uzņēmumus. Iepriekšējā krīzē valstij draudēja bankrots, jo Valsts kasē trūka naudas, ko izmaksāt algās, pabalstos un pensijās. Tagad Valsts kasē ir gan nauda, gan eiroobligācijas 550 miljonu eiro apmērā. Uzņēmējdarbības atbalstam rezervēti 500 miljoni.

Koalicija vienojās valdībā skatīt risinājumu

par dikstāves pabalstu izmaksu arī pašnodarbinātajiem, autoratlīdzību saņēmējiem un mikrouzņēmumu darbiniekiem. Panākta vienošanās par dikstāves pabalstu pašnodarbinātajiem, mikrouzņēmuma nodokļa režīmā strādājošajiem un autoratlīdzību saņēmējiem. Paredzēts, ka pašnodarbinātie un autoratlīdzību saņēmēji varēs saņemt pabalstu līdz 75% apmērā no līdzšinējiem ienākumiem, bet mikrouzņēmuma nodokļa režīmā strādājošie – 50% apmērā. Arī tie iedzīvotāji, kuŗi ir maksājuši attiecīgos nodokļus, varēs saņemt nepieciešamo atbalstu.

Lai bērni būtu paēduši

Valdošā koalicija ir panākusi vienošanās ārkārtējās situācijas laikā ar pusdienām nodrošināt skolēnus maznodrošinātajās, trūcīgajās un daudz bērnu ģimenēs, 30. martā pēc valdību veidojošo partiju sadarbības sanāksmes sacīja Ministru prezidents Krišjānis Kariņš. “Mēs koalīcijā labi apzināmies, ka ir ļoti daudz bērnu, kuŗi vienīgo silto maltīti saņēma skolās, tomēr skolas patlaban ir slēgtas.”

Koalicija arī atbalstījusi Izglītības un zinātnes ministrijas ierosmi par valsts dotāciju brīvpusdienām skolēniem maznodrošinātajās, trūcīgajās un daudz bērnu ģimenēs. Tās ir sociālo neaizsargātas skolēnu grupas, un rēgulējums attieksies uz konkrētajā teritorijā deklarētajiem bērniem. Pati pirmā pašvaldība, kas parūpējās par brīvpusdienām šajā laikā, kad bērni nevar saņemt pusdienas izglītības iestādēs, bija Valka. No 31. marta atbilstoši noteikumiem, sociālo dienestu darbinieki nodrošinās pusdienu piegādi bezkontakta veidā ģimenes dzīvesvietā visā valstī. Pusdienas bērniem nodrošinās līdz ārkārtējās situācijas beigām.

Kristaps Porziņģis ziedo mediķiem

Latvijas izlases basketbolists Kristaps Porziņģis, kuŗš pārstāv Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) klubu Dalasas “Mavericks”, ziedojis vietējai Teksasas štata slimnīcai. Porziņģis samaksājis par 60 maltīšu nogādi vietējās slimnīcas intensīvās terapijas nodaļā, kuŗas medicīniskais personāls apkopj ar Covid-19 sasirgušus pacientus. Tādējādi liepājnieks turpinājis Dalasas klu-

ba uzsākto iniciatīvu. Viņa komandas biedrs Sets Karijs pasūtīja 115 maltītes no kāda vietējā restorāna, lai tās tiktu ziedotas Dalasas ārkārtas operāciju centram. Par mediķiem iepriekš parūpējies arī komandas īpašnieks Marks Kubans, kuŗš kopā ar komandas basketbolistiem Dvaitu Pauelu un Luku Dončiču arīrdzina vietējām slimnīcām ziedojis 500 tūkstošus ASV dolaru.

Turpinājums 9. lpp.

“Atjēdzieties!
Lūdzu,
palieciēt mājās!”

Steigsimies
palīdzēt arī mēs!
3. lpp.

Kārļa Streipa
pieredze
4. lpp.

1. aprīlī
lasāmā lapa
8. lpp.

Franks Gordons:
„Vīruss pārtraucis
100 gadu konfliktu“
11. lpp.

„Trīs no
Pārdaugavas“ –
leģendas
atgriešanās
12. lpp.

Numura intervijā –
māksliniece
Lelde Kalmīte
13. un 14. lpp.

Juris Lorencs:
„Pēc kara
visi gudri“
14. lpp.

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00.

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai inīciāliem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses

50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,

lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

ANITA
BATARAGA

Šajā trauksmainajā laikā, kad
nemaz negribas klausīties jau-
nākas pasaules ziņas, no Ņujorkas
nosūtām informāciju par
aprīļa sabiedriskā kalendāra noti-
kumiem, kuŗus pielāgojam ap-
stākļiem, un kuŗus ceram, ka drīz
atkal varēsim gaidīt un realizēt!

Ņujorkas latviešu draudzes
nometne Katskilos ar piesar-
dzīgu optimismu gatavojas pil-
nai vasaras programmai, bet
sekosim Ņujorkas pavalsts ves-
selības departamenta norādīju-
miem, un, vasarai tuvojoties,
lemsim, vai varam pieturēties
pie plāniem. Ar 25. martu at-
vērām reģistrāciju; aicinām pie-
teikt bērnus www.katskilunometne.org,
lai programmu va-
dītāji var precīzāk pielāgot plā-
nus vecumu grupām. Ņemot
vērā pašreizējos finānciālos ap-
stākļus, esam samazinājuši reģis-
trācijas naudas iemaksu. Ja pro-
grammas būs jāatsauc, visas
reģistrācijas iemaksas atmaksā-
sim pilnībā. Ja būs jāpielāgo
programmas apmērs, arī to
ziņosim laicīgi.

Ja ir jautājumi par reģistrāciju,
lūdzam sazināties ar adminis-
trātori Guntu Ģigu: Katskilu.nometne@gmail.com.

Māra Dajevska (mara.dajevskis@gmail.com)
pieņem perso-
nāla darba pieteikumus latviešu
valodas periodiem; Ērika Da-
jevskas (erika.dajevskis@gmail.com)
Heritage programmai, par
Īkšķišu programmu atbild Inga
Stota *McKay*: (inga.m.mckay@gmail.com).
Ari personālam zi-
ņosim par iespējamām maiņām
vasaras kārtībā tiklīdz tās būs
zināmas.

Raistera Piemiņas fonda sarī-
kojumu, kuŗu plānojam uz 18. ap-
rīli, Ņūdžersijas biedrības īpa-
šumā Priedainē, un kuŗā šogad
godināsim bibliotekāri un sa-
biedrisko darbinieci Mairu
Bundžu, pārcelsim uz vēlāku
datumu. Centīsimies vēl pietu-
rēties pie pilnās programmas,
kuŗā Krisītes Skares vadītais
ansamblis *Maldugunis* būtu uz-
stājies programmas mūzikālajā
daļā.

Vēl par citu, arī sabiedriskas
nozīmes pasākumu – *Latvian
American Shipping Line* paku
pieņemšanas maršrutu, kas bija
plānots aprīļa mēnesī, pārliet
uz maija mēnesi. Ceram, ka līdz
tam laikam apstākļi būs nomie-
rinājušies un būs iespējams
atkal brīvāk apgrozīties sabied-

ribā. Datumus izziņosim mājas
lapā: www.lasl.com un pa e-pastu.
Starplaikā, pa mājām dzīvojot,
visiem vairāk laika izskatīt
sagrātos arhīvu, periodikas un
grāmatu krājumus. Aicinām ap-
skatīt Latvijas Nacionālās bib-
liotēkas un Lauberes bibliotēkas
meklējamu izdevumu sarakstus:
tie atrodami mājas lapā
(www.lasl.com) vai atrakstot uz
info@lasl.com. Aicinām arī
ņemt vērā Mārča Branča un
Agnijas Lesničenokas rakstus
21. marta *Laiks* numurā par vē-
lamo izziņu un arhīvu infor-
māciju Latvijas iestādēm. Ar
jautājumiem par vēlamo sūti-
jumu saturu, par pārsūtīšanas
procesu un izmaksām, lūdzam
sazināties ar šī raksta autori:
anita@lasl.com. Pie pasaules po-
zitivām ziņām var pieskaitīt, ka
personīgo mantu un komer-
ciālo sūtījumu pārsūtīšana nav
apstājusies. LASL arvien turpi-
na kārtot pilno un salikto kon-
teineru sūtījumus uz Baltijas
valstīm: info@lasl.com vai 973
744 6565.

No Ņujorkas, vēlam visiem
veselību un izturību, un tik-
simies, kad šis nelabums pāries!

LAIKS

50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet

www.laiks.us!

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00

Laiks pa gaisa pastu Kanādā 3 mēneši \$75.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

PASAULES
BRĪVO
LATVIEŠU
APVIENĪBA
KULTŪRAS FONDS

Krišjānim Kariņam, Latvijas Republikas Ministru prezidentam
Edgaram Rinkēvičam, Latvijas Republikas ārlietu ministram
Naurim Puntulim, Latvijas Republikas kultūras ministram
Dr. Ilgai Šuplinskai, Latvijas Republikas izglītības un zinātnes ministrei

Godātie valsts un valdības vadītāji, ministri!

Pasaules brīvo latviešu apvie-
nība aktīvi seko līdzī notiku-
miem un apzinās situācijas no-
pietnību, kas pasaulē radusies
līdz ar SARS CoV-2 vīrusa un tās
izraisītās COVID-19 slimības ap-
draudējumiem visas pasaules un
tostarp Latvijas iedzīvotājiem.

Ari valdības izsludinātā ārkā-
rtas situācijā PBLA turpina aktī-
vi strādāt pie Diasporas likumā
noteiktajiem valsts atbalsta pro-
jektiem diasporai un to adminis-
trēšanas, kā tas noteikts PBLA un
ministriju savstarpējajos līgumos.

PBLA apzinās, ka sociālās dis-
tancēšanās pasākumi var ielgt
uz vairākiem mēnešiem, un
esam uzrunājuši mūsu biedrības
un organizācijas iespēju robežās
finānciālajam atbalstam pieteik-

tos un iecerētos projektus latviešu
mītnu zemēs pasaulē šogad iz-
dosies īstenot.

Saprotam, ka sabiedrības vese-
lība pašlaik ir jūsu augstākā
prioritāte, tomēr krīzes situācijā
Latvijas un pasaules prioritātes
var strauji mainīties – veselības
krīzi var nomainīt vai papildināt
finānsu krīze.

**PBLA apzinās kādu ārkārtēju
spiedienu uz valsts budžetu
raisa pašreizējā situācija saistī-
tībā ar COVID – 19 slimības iz-
platīšanos un tās ietekmi uz
valsts ekonomiku kopumā. Mēs
nevēlamies pilnībā apturēt lat-
viešu diasporas pasākumu, ini-
ciatīvu un aktivitāšu norisi
pasaulē, bet ar pilnu atbildības
sajūtu par Latvijas valsts bu-
džeta līdzekļiem, aicinām arī
ministrijas izvērtēt un vaju-
dzības gadījumā ierobežot Lat-**

vijas valsts atbalstu diasporai
2020. gadā. **Tomēr domājam,
ka vitāli svarīgi būtu nemazināt
atbalstu diasporas izglītībai un
tālmācībai.**

Lūdzam komunicēt šo PBLA
aicinājumu ar atbildīgajiem cil-
vēkiem jūsu vadītajās ministrijās
un pakļautības iestādēs (SIF,
VISC, LVA un citās) un vaju-
dzības gadījumā droši pieņemt
radikālus lēmumus vadības li-
menī, lai taupītu valsts līdzekļus
šajā valstij grūtajā situācijā.
Paldies par jūsu nenogurstošu
darbu Latvijas un sabiedrības
veselības un drošības labā!

Ar cieņu –

Kristine Saulite
PBLA priekšsēde

Nedēļas gudriba

Ja mēs darītu, kā pienākas, un nedarītu, kā paši gribam, tad mums arī būtu viss, kas nepieciešams.
Bet mēs darām, ko gribam, un nedarām to, kas pienākas, tādēļ mums jāņem par labu arī tas, ko
paši negribam.

Mārtiņš Luters

Nedēļas teikums

Strēlniekiem Ziemassvētku
kaujās bija nīknā salā jāmetas
virsū vācu ložmetējiem. Mums
jāsēž mājās un jāmazgā rokas.

Žurnālists Pauls Raudseps

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM
AIREX – AVE SOL TRAVEL
A. JANSONS
820 Loraine Ave, Grosse Pointe, MI 48230
e-pasts: jansonsa@gmail.com
Bezmaksas telefons: 1 (866) 944-1273
Telefons: 1 (313) 466-3310
Mobilais telefons: 1 (201) 944-1273

STEIGSIMIES PALĪDZĒT!

Ārkārtas stāvoklis Latvijā, tāpat kā visur pasaulē, vissāpīgāk skar bērnus. 23. martā Latvijas skolās atsākās mācības pēc pavasarā brīvdienām. Valsts gatavojas ieviest attālinātu mācību procesu, bet –, pēc Izglītības un zinātnes ministrijas datiem 3% jeb tūkstošiem bērnu nav datoru vai citu viedierīču. Apmēram 10% skolu savus datus vēl nav iesniegušas, un tas nozīmē, ka patiesais trūkstošo ierīču skaits joprojām mainās. Vēl arī jāņem vērā, ka ģimenēs ir vairāk nekā viens, divi vai trīs skolēni. Vissmagāk šī situācija skar tos bērnus, kas jau ilgu gadu ir ALA nozares Sadarbība ar Latviju rūpju lokā – trūcīgas, daudz bērnu un problemātiskas ģimenes. Šai laikā tieši šīs grupas bērniem **pilnīgi** tiek liegta iespēja pat sazināties ar skolu, piemēram, e-klasē, nemaz nerunājot par visvienkāršāko mācību uzdevumu veikšanu. Ir brīdis, kad jāpalīdz tūlīt!

ALA/SAL ir ilggadīgs un uzticams sadarbības partneris – Latvijas Bērnu fonds, kuŗa rīcībā ir precīza informācija par ģimenēm, kur datori ir jāiegādājas nekavējoties. Mēs varam palīdzēt, ziedojot naudu datoru un interneta pieslēguma nodrošināšanai. Neļausim Latvijas bērniem palikt bez mācībām un ciest no psiholoģiskās neērtības! Tieši Bērnu fonda redzeslokā esošās ģimenes jau tāpat visvai-

rāk cieš no sociālās nevienlīdzības.

Latvijas valsts paredzējusi līdzfinansējumu 200 tūkstošus eiro apmērā, uzņēmumi *Latvijas Mobilais telefons* un *BITE Latvija* piedāvā kopā ap 5000 viedierīču.

Datora un interneta pieslēgšanas vidējās izmaksas ir 300,- eiro.

Steigsimies palīgā!

Ziedojumus sūtiet uz Amerikas latviešu apvienības (ALA) biroju, 400 Hurley Ave., Rockville MD 20850. Memo rindā ierakstiet “Datoru akcija”.

Šī akcija ilgs līdz 11. aprīlim. ALA Sadarbība ar Latviju nozare apņemas noziedot tādu pašu summu, kāda būs ienākusi no ziedojumiem, maksimums – \$20 000 dolaru (*matching funds*).

Palīdzēsim bērniem Latvijā, lai neviens bērns nejostos aizmirsts!

ANDA SŪNA COOK

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS KLĪVLANDĒ

Vērtīgas tradīcijas nepazūd, arī tradīcija 85 gadu garumā atzīmēt Draudzīgo aicinājumu, lai ar veltēm atbalstītu spēcīgas jaunatnes veidotājas iestādes. Klīvlāndē tās ir Apvienotās draudzes skola un tautasdeju grupa *Pastalnieki*, kuŗu paspārnē mūsu jaunā paaudze stiprinās valodas apgūšanā, latviskā pašapziņā un tautas kultūrā.

Klīvlāndes latviešu biedrības rīkotā ikgadējā Draudzīgā aicinājuma svinēšana šogad notika 23. februārī. Šī ir pilsēta, kur nekad nevar paredzēt laika apstākļus, bet šogad saulīte spīdēja, un bija prieks redzēt apmeklētājiem pildīto Draudzes zāli, it sevišķi, kupli pārstāvēto bērnu pulciņu.

Sveicot atnācējus, Francis Bauers pielīdzināja ikvienu šīs dienas atbalstītāju akmeņiem, kas ir nepieciešami, lai uzbūvētu stipru un nesagraujamu latviešu māju. Savukārt bērni, Līgas Zemesarājas klavieŗu pavadījumā, nodziedāja “Vienā tumšā vakarā”.

Organizāciju pārstāvji nodeva veltes skolai, tās saņēma skolas pārzine Katrīne Strautnieks, dāvinājumu *Pastalniekiem* saņēma grupas vadītāja Karina Hāznere Holtzere. Ar sirsnīgiem

vēlējumiem Daugavas Vanagu pārstāve Ilze Hāznere bija pirmā ar aploksnīšu pasniegšanu, sekoja Dāmu komitejas pārstāve Baiba Apele ar vārdiem: “Laiks, darbs, iedvesma ir jaunatnes vērtīgais mantojums”.

biedrības vadītājs Roberts Junge. Haralds Mazzariņš, KLB priekšnieks, ar devīzi – “mācīties ir dzīvot”, citēja tautasdziesmu: „Mazi nāca mācīties, lieli nāca lūkoties”.

Draudzīgā aicinājuma sarī-

bijušas latviski, kaut arī Indras māte ir nelatvietie un sarunas ar meitu notika angļu valodā. Indrai ir *PhD* grāds Starptautisko attiecību studijās, viņa vienmēr sevi ir uzskatījusi par latvieti.

kiem, saredz un izjūt sevi par latviešiem.

Viens no izaicinājumiem aizveda Indru uz Vašingtonas pavalsti, uz turienes universitāti un Baltiešu programmu. Indra ir aktīvi iesaistījusies latviešu nometnes *Kursa* dzīvē. Viņai patīk dejot, un *Kursā* viņa atrada jaunu sevis piepildījumu. Savā darba vietā Indrai ir izdevies runāt un stāstīt par Latviju, ieskaitot raidījumu par *Kursu*.

Daļu no savas runas Indra turpināja angļiski, mudinot jauniešus iesaistīties latviskā vidē, arī strādāt Latvijā un izzināt turienes īsto dzīvi. Nekad nav par vēlu. Un kāpēc? – Lai labāk saprastu sevi. Viņa ieteica arī griezties pie *Fulbright* un uzziņāt par šīs organizācijas stipendijas iespējām. Jā, nevis slinkojot un pūstot...

Liels paldies Indrai par iedvesmīgo dalīšanos ar savu pieredzi latvietības uzturēšanā. Vēlam viņai labas sekmes, stāstot nezinātājiem par Latviju.

Pēc prāvestes Sarmas Eglītes galda lūgšanas visi bija aicināti baudīt KLB saimnieces Ilzes Resnes un viņas palīgu sagādāto gardo mielastu.

Tā bija skaista un vērtīga pēcpusdiena.

Zenta Apīne, pārstāvēt Klīvlāndes apvienoto draudzi, atgādināja, ka “ik ceļš, kas ved uz kalna galu, caur skolas sētu allaž iet”. Ilggadējais Pensionāru grupas vadītājs Jānis Resnis apsvēica skolotājus un *Pastalnieku* dejotājus. Aploksnītes nodeva arī Klīvlāndes latviešu kredit-

kojuma viesi Indra Ekmane, *Public Radio International The World* reportiere, runāja par temu, “būt latvietei pasaulē”. Indra ir uzaugusi Arizonā, viņa runā brīvā latviešu valodā. Viņas tēvs Rolfs Ekmanis, literātūras zinātnieks, pastāvējis, ka vienmēr sarunas ar viņu

Indra savā dzīvē seko pašas izraudzītiem izaicinājumiem, viens no tiem viņu aizveda uz Latviju, kur 2010. gada vasarā viņa bija prakticante Ārlietu ministrijā. Rīga viņai ir vismīļākā, bet nekur nav tik skaisti kā Latgalē, kur jaunieši, kaut arī nāk no krievvalodīgiem vecā-

EDUARDS
SILKALNS

Nevien Janas Egles astoņu stāstu krājuma *Dzimšanas diena* titultāsta bet arī vairāku citu stāstu virsraksti vieš potenciāli lasītājā gaišu, optimistisku sižetu gaidas: **Labākais laiks tavā dzīvē, Aleksandra ir skaista, Balta māja kalna galā...** Tomēr lasot gribēsies daudz biežāk nopūsties nekā smaidīt.

Stāstā **Parāds** Ditas un Nika daudz bērnu ģimeni nospiež parādu nasta. Dita aiz neuzmanības zaudē jau atkal gaidāmo bērniņu. Tikmēr ģimenes kaķēnītei Minnai piedzimst kaķēni. Minnas šķietamā laime asi kontrastē ar Ditas nelaimi. Rūgti izskan Nika teiktais vārds stāsta izskaņā: "Dzivosim."

Stāstā **Aleksandra ir skaista**, lesbiete, bibliotekāre Dagnija ieskatījusies ritenkrēslā braucosajā un ļergus milošajā invalīdē

Aleksandrā. Dagnija piedzērušos Aleksandru sakopj, ap-

mazgā. Viņa viņai ir skaista. Lasītājam jājūt līdzī rakstniekiem, kas gluži izmisīgi meklējas pie jauniem, neparastiem sižetiem. Kopš Ādama un Ievas laikiem vīrieši literatūrā mēdza milēt sievietes. Divdesmitajā gadsimtā geji sāka pāroties ar gejiem un lesbietes ar lesbietēm. Bet tagad rakstniekam jāmeklējas pēc vēl jaunākiem variantiem, kas neomulību varētu viest pat lasītājos ar īpatnām orientācijām.

Stāstā **Pile** Severīns uzmācas vienatnē dzīvojošai sievietei Lainei, viņai izsekojot un viņu apdraudot. Gaidot un cerot, ka Laine no Severīna paglābsies, lasītājs saspringst, un rakstniecei paveicies ar gribētā efekta radīšanu.

Stāstā **Labākais laiks tavā dzīvē** pie es-personas uzrodas

kāda dīvainā Alise, kas negrib iet prom. Bet arī pašas es-personas uzvedība un izturēšanās sāk kļūt arvien dīvaināka. Augošās apdraudējuma sajūtas, gluži kā **Pilē**, iemeslu neklājas potenciāliem lasītājiem atklāt, jo tieši neziņa un negaidītais atrisinājums ir tie, kas panāk efektu.

Stāstā **Runaway train** (Aizskrējušais vilciens) no vecākiem viņa zudums ilgstoši sāp. Stāsta beigās uzrodas kāds pusmūža vīrietis, kas Dāvida kādreizējo pazušānu atceras. Vārbūt viņš bija Dāvida pazušānā kaut kā iejaukts? Vai vārbūt viņš pats ir Dāvids, kas vēlas palikt nepazīts? Šoreiz efekts panāk lasītāja paturēšanu neziņā un ļaušana viņam pie atbildes nonākt pašam.

Stāstā **Dzimšanas diena** vecāki cilvēki, Sergejs un Karolina staigā gar jūras malu. Tomēr no Sergeja ieceres dabūt Karolinu sev par sievu, nekas neiznāk.

Gandrīz visi stāsti rakstīti tagadnes formā, un teikumi tiecas uz īso pusi. Notikumu norisei trūkst episkas turpinātības, kuŗas vietā ir iezīmēti, ne izzīmēti mirkļu impresiju virknējums.

Stāsti ir gana interesanti, lai neizraisītu žāvas, tomēr viegluma un humora gandrīz totāls trūkums tos padara par ne gluži ideālu lasāmvielu laikā, kad pasaules uzmanība pievērsta koronvīrusa sērgai. Iesaku ar **Dzimšanas dienas** lasīšanu pagaidīt, līdz kamēr atgriezīsies laimīgāki laiki.

KĀRLIS
STREIPS

Visu pagājušo nedēļu esmu pavadījis nosacītā karantinā un izolācijā. Kā jau minēju pagājušajā nedēļā, man piezvanīja dāma no Slimību profilakses un kontroles centra ar vēsti, ka cilvēks, kuŗš bija bijis manā dzīvoklī, lai kārtotu praktisku darījumu, bija saslimis ar Covid-19 un minējis mani kā cilvēku, ar kuŗu viņam bijis kontakts. Līdz ar to, teica kundze, man pašam ir jāizolējas 14 dienu garumā, sākot no dienas, kad ar šo tikāties, tātad 18. martā. Tātad šodien, 30. martā kad rakstu komentāru, vēl palikusi šī diena un rītdiena. Trešdien atsāks savu raidījumu „Vēlais ar Streipu,” kuŗš manas prombūtnes laikā demonstrēja atkārtojumus. RīgaTV24, kur raidījums skatāms, jau no paša ārkārtas stāvokļa sākuma ir ieviesti dažādi piesardzības elementi, daudzviet studijā ir roku mazgājamie līdzekļi. Noteikts, ka ētera personības atrodas vienā stāvā, bet atbalsta personāls – producenti, operatori u.c. – citā stāvā. Protams, ne visos gadījumos tas ir iespējams. Raidījums „Preses klubs”, piemēram, notiek, piedaloties raidījuma vadītājam un trim viesiem. „Preses klubs” ir tiešraidē, tāpēc tur ir arī divi kameras operatori. Raidījuma viesi kādreiz sēdēja cits citam blakus uz dīvaņa, tagad katram ir atsevišķs krēsls divu metru attālumā citam no cita. Brīvdienās Latvijas valdība noteica, ka paredzamajā nākotnē nedrīkst pulcēties grupās, kuŗas ir vairāk par diviem cilvēkiem. Uz darba vietām tas gluži neatbilst, ja ir nepieciešams izdarīt svarīgu darbu, un žurnālistikas spēja cilvēkiem piedāvāt konkrētu, patiesu un pārbaudītu informāciju, nepārprotami ir būtisks darbs. „Vēlajā ar Streipu”

ierakstīšanas laikā studijā esmu viens, jo ir tikai viena kamera ar titru aparātu, kuŗu kontrolēju pats ar mazu ierīci. Taču pirms raidījuma nāk vairāki cilvēki, kuŗi iekārto studiju mana raidījuma vajadzībām un pēc tam to atkal pārkārto nākamā raidījuma vajadzībām.

Te ir tā sasodīti sarežģītā lieta attiecībā uz neganto Covid-19 vīrusu, izdomāt, cik ļoti mums katram ir nepieciešams sevi izolēt. Kopš kontakta ar minēto personu neesmu jutis nekādus simptomus vispār. Kā minēju

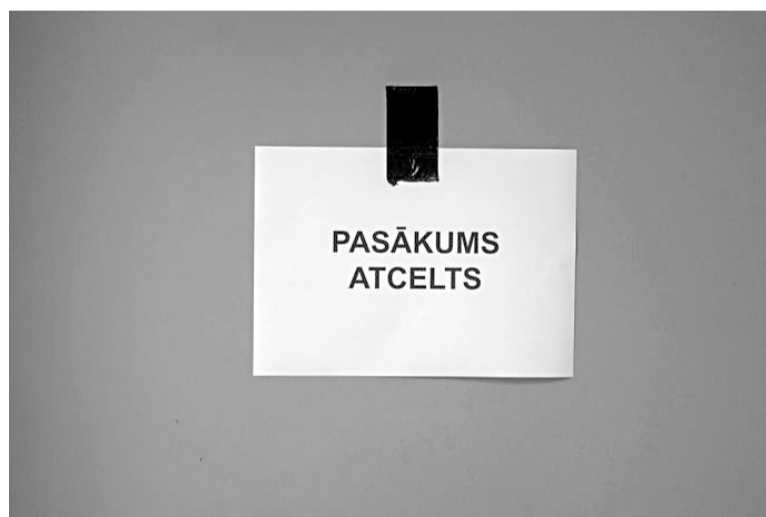
gāties un svaigu gaisu paelpot, iegriezies veikalā un nopirkt kādu ēdmaņu. Vakar, piemēram, nopirku vistu akniņas, pusi uzcepu pusdienām, no otras puses pagatavoju pastēti, ar ko našķēšos rīt. Tātad šodien no mājas ārā doties nebūs vajadzības.

Pirmdien no rīta Slimību profilakses un kontroles centrs vēstīja, ka iepriekšējā diennaktī konstatēti 29 jauni infekcijas gadījumi, kas kopumā nozīmē 376 saslimušos. No tiem 28 tobrīd bija slimnīcā, 25 – ar

teikties. Tā šajā situācijā ir balsa lieta! Uzradušies dažādi krāpnieki, kuŗi cenšas „iesmērēt” nederīgu preci, un arī tādi, kas, apgalvo, ka tieši viņiem ir izdevies atrast zāles, pret Covid-19 vīrusu. Farmaceutiskā industrija dara visu iespējamo, lai atrastu terapeitiskus līdzekļus, bet tas nav kaut kas tāds, ko var izdarīt, tā teikt, rīt līdz brokastu laikam. Amerikas prezidents Tramps kādā no savām preses konferencēm nāca klajā ar apgalvojumu, ka malārijas ārstēšanai domātās zāles ir brīnumlīdzeklis arī pret koronvīrusu, un atradās vairāki cilvēki, kuŗi tās pamēģināja, bet vēlāmā efekta nebija, vismaz viens cilvēks nomira. Un vēl – attiecīgās zāles cilvēki burtiski izķēra, un tās ir kļuvušas par deficītu tajās terapijas jomās, kuŗas patiešām ir vajadzīgas. Tā ir histērija, kuŗas dēļ arī citur pasaulē ir dažādu citu preču deficīts. Visgrūtāk man ir saprast tos, kuŗi ir nolēmuši, ka vīrusa dēļ ir nepieciešams nopirkt milzīgu daudzumu tualetes papīra. Vai tad vīrusa kontekstā piepeši rodas vajadzība daudz, daudz biežāk iet uz tualeti? Nu, diez vai.

Grūti paredzēt, kā šī situācija beigsies. Covid-19 vīruss ir ieviesies visur pasaulē izņemot Antarktīdu. Valstu reakcija ir bijusi dažāda ir valstis un reģioni, kuŗos visiem iedzīvotājiem pēc kārtas noteikts palikt mājās, ir valstis un reģioni, kuŗos slēgtas skolas, izklaides iestādes, restorāni u.c. Citur reakcija bijusi vaļīgāka. Vai arī Latvijā būtu vajadzīga absolūta izolācija līdz brīdim, kad situācija būs kontrolēta? Inficēto pacientu skaits kopš pirmsākumiem mūsu valstī ir pieaudzis tā pa desmit, divdesmit, trīsdesmit katru dienu. 349 uz

1,8 miljoniem iedzīvotāju joprojām nekāda masu epidēmija nav, un tas vispār ir Mērfija likums, ka tieši viens no tiem 349 bija pie manis dzīvoklī un lika man 14 dienas pavadīt karantinā. Taču, man jau ir iegādāta aviobiļete ceļojumam uz Čikāgu ciemos pie māsām. Paredzēts turp lidot 25. jūnijā, tieši pēc Jāņiem, un mājās lidot divas nedēļas pēc tam. Uzņēmums, no kuŗa nopirku biļeti, vakar atsūtīja e-pastu ar vēsti, ka patlaban vēl nevar zināt, vai 25. jūnijā aviosatiksmē atkal būs atjaunota, bet domā par iespējamu kompensāciju gadījumā, ja tā tas nebūs. Kā gan varam zināt, kas notiks tālāk? Daudzviet pasaulē mācību gada vidū izglītības process ir pārtraukts vispār vai vismaz pārceļts virtuālajā vidē. Bagātās valstīs un reģionos tā nav problēma, ir gan internets, gan nepieciešamās tehnoloģijas. Ne visur tas tā ir, un izglītības speciālisti jau sen ir zinājuši – jo ilgāk bērns ir prom no skolas, jo grūtāk viņam pēc tam būs nodrošināt vajadzīgās zināšanas. Uhaņā, Ķīnā, kur visa šī jezga sākās, pakāpeniski ir atcelti dažādi ierobežojumi un liegumi, jo autokrātiskā Ķīna varēja visam reģionam „uzlikt klapes” un nodrošināt, ka kontakts starp cilvēkiem tiek samazināti līdz minimumam. Atliek cerēt, ka visur pasaulē cilvēki attiecībā uz šo vīrusu rīkosies gudri. Cilvēce ir pārdzīvojuši kuŗus un badu, un dabas katastrofas un, jā, arī epidēmijas un pandēmijas. Mana māte, ja man gadījās sašūkt, vienmēr teica – „gan jau būs labi!” Un arī es šo komentāru gribu pabeigt ar to pašu pārliecību. Gan jau būs labi. Ar laiku, bet būs...

pagājušajā nedēļā, es ar viņu nesarokojos, ne īsti biju tuvumā, un saruna ilga tikai kādas 10 minūtes. Viņš man pastāstīja, ka viena slimības diena bijusi pavisam grūta un smaga, bet viņš labi atkopies, lai gan, protams, turpina izolāciju arī pēc atveseļošanās. Nav jau zināms, vai cilvēks, kuŗš ir saķēris vīrusu un atkopies, pēc tam ir imūns, vai ir garantijas, ka viņš atkal nesaslims. Taču fakts, ka jūtos pavisam vesels, man ir ļāvis katru dienu iziet ārā no dzīvokļa, reizēm vienkārši pastai-

mērenu slimības gaitu un trīs – ar smagu. Cik var spriest, Latvijas veselības aprūpes sistēmai ir viss nepieciešamais, lai ārsti, medmāsas un citi slimnīcu darbinieki neapdraudētu paši savu veselību, aprūpējot pacientus. Pirmdien arī vēstīts, ka valdība nosūtīja speciālu *air-Baltic* lidmašīnu uz Ķīnu, kuŗa atpakaļ atveda 900 tūkstošus sejas masku un 80 tūkstošus respiratoru. Tiesa gan, sociālajos tīklos, apgalvots, ka ķīniešu maskas daudzos gadījumos nav kvalitatīvas, nācies no tām at-

VECMĀMIŅ, PALASĪSIM LATVISKI!

Takšelis Makšelis

KĀRLIS ŅEZBERS

(Turpināts no nr. 12)

“Ļek, Ļek, Ļek...” mēdišanās turpinājās.

“Izbeidz taču,” noskaities bārās Makšelis. “Kas tā par niekošanos!”

“Ļek, Ļek, Ļek, takšeli, šuneli, Ļek, Ļek, Ļek...”

Makšelis redzēja, ka ar tādu nav vērts daudz runāt. Viņš apvēlās uz otra sāna un izlikās aizmidzis. Taču viena acs tam bija tikai piemiegta, viņš redzēja ērmīgo radījumu kāpjam lejāk un lejāk. Beigās tas nolēca zālē, satvēra nomestu zaru un, uzmaniģi pielīdis Makšelim, sāka tam kutināt kāju pēdas.

Makšelis izlikās nekā nemān.

Svešais radījums pielīda vēl tuvāk un ar zaru sāka kutināt Makšeli aiz auss.

Capt!

Zibens ātrumā takšelis apsviedās apkārt un, satvēris miera traucētāja asti, nelaida vaļā. Sākumā dzīvnieks mēģināja izrauties, mētājās te uz vienu, te – otru pusi, taču nekas nelīdzēja. Makšēja grābiens bija pārāk stingrs.

Svešais radījums sāka lūgties: “Lūdzu, lūdzu, laid vaļā, es nekad vairs tā nedarišu, itin nekad!”

Makšelis nelaida.

“Kas tu tāds esi un kā tevi sauc?” viņš saniknots norūca. “Pats zini, ka ir neglīti traucēt kādu, kad tas guļ!”

Palaidnis vēlreiz mēģināja izrauties, bet, redzot, ka tas neizdosies un Makšēja grābiens pārāk spēcīgs, atsēdās šunelīm blakus.

“Būs man draugi,” viņš ierosināja. “Esmu mērkaķis Čiči no ceļojošā cirkus.”

Makšelis sāka klausīties uzmanīgāk.

“Mērkaķis? No ceļojošā cirkus? Tevi sauc Čiči un tavu saimnieku – Koko?”

Nu bija mērkaķa kārta brīnīties. “Kā tu zini, kā sauc manu saimnieku?”

Makšelis atcerējās slimnīcu Brīnumu mežā un pūdeli Džakomo, pasaules slavenā trapecesta Vitorio Pellini suni, arī nostāstus par Čiči, kā tas vaibstījies un mēdijies aiz loga.

“Gadījās būt kopā ar pūdeli Džakomo!”

Mērkaķis aiz prieka apmeta divus kūlenus.

“Džakomo ir joprojām pie mums,” viņš priecīgi iesaucās. “Uzstājas šovakar kopā ar saimnieku, lielo Vitorio. Pūdelis tup kungam uz pleca, kad tas izdara pārdošo lēcieni no vienas trapeces uz otru. Nu, mūsu starpā, nekas sevišķi pārdošs jau nav, es to pašu varu izdarīt ar aizsietām acīm un – atmuguriski! Bet tādām neveiklam radījumam, kāds ir pūdelis, un vēl neveiklākajam – cilvēkam, tas tiešām ir lielisks sasniegums.”

“Ko tu pats cirkū dari?” Makšelis iejautājās.

“Strādāju kopā ar klaunu Koko.”

“Vai tavš saimnieks joprojām meklē mazu sunīti, tādā lielumā kā taksis, kas būtu ar mieru strādāt cirkū?”

Mērkaķis nopūtās.

“Cik grūti šais laikos dabūt labus, uzticamus aktierus! Vispirms mums bija mazs, melns šunelis, vārdā Miķelītis, to ātri zaudējām. Redzi, Miķelītis nespēja sadraudzēties ar ziloņiem, un tā beigās viens no tiem viņam uzmina uz astītes... Tad mums bija Vilibalds, puspūdelis, diezgan veikls, valkāja platmali un prata pīpot cigāru, to nozaga čigāni... Leopolds, pūdelis, amatam bija par lielu un bez tam nespēja saprast jokus. Viņš reiz sakoda skatītāju, kas to gribēja paraustīt aiz auss. Un beidzot Adalberts, maziņš jauktenis, nespēja aprast ar maniemi jokiem, Viņš mēģināja man iekost... turējos pretī. Uzveduma laikā mums allaž notika lielāka vai mazāka saraušanās. Koko neatlika nekas cits, kā vienu no mums atlaist. Ko, tu domā, viņš atlaida?”

“Adalbertu?”

“Kā tad. Jau suņus cirkum grūti dabūt, kur nu vēl otru mērkaķi! Mani senči taču no Āfrikas, tāls ceļš. Pašlaik Koko iztieks bez suņa.”

Makšelis ausijās.

“Kā būtu ar mani?” viņš ieteicās. “Pašlaik esmu bez darba un labprāt saistītos ar labu saimnieku, kas spētu mani uzturēt, it sevišķi, ja darbs interesants...”

Mērkaķis apmeta kūleni vienādi, pēc tam – otrādi.

“Koko būs ļoti priecīgs,” viņš lēkāja no vienas kājas uz otru, plaukšķināja rokas un beigās apķērās Maksim ap kaklu.

“Tikai nedomā mani kaitināt tāpat, kā nerroji nabaga Adalbertu! Un tagad aizved mani pie Koko!”

Aiz lielās liepas, plašā laukā kā milzu sēne baloja cirkus telts. Blakus tai bija automobiļi, teltis, būdas, rati ar būriem, vezumi ar sienu, dēļu kaudzes, stabi ar auklām, uz kurām bija izkārtas veļas. Kā tirgū visam garām kustējās cilvēki gan darba tērpos, gan smalki ģērbti, gan visādos divainos kostīmos.

“Paskatīsimies, vai Koko nav lielajā teltī?” Čiči ierosināja.

Pa nelielu spraugu milzīgajā audeklā, kas izveidoja telts vienu sienu, mērkaķis ar taksu ielīda teltī. Plašās telpas vidū bija izveidots aplis, ko ierobežoja neliela sētiņa. Aiz tās līdz pašai telts jumta malai bija krēslī skatītājiem.

“Pie apļa malas ir pirmās vietas, sešas rindas augstāk sākas otrās vietas, vēl desmit rindas augstāk – trešās. Pašā augšā pie jumta malas ir stāvvietas, tur krēslu nav,” paskaidroja mērkaķis.

Apļa vidū pašlaik grozījās dāma sidrabotā tērpā. Puslokā ap viņu uz maziem sēdekliņiem, spožiem galdiņiem un zeltītām kāpnītēm vingroja, staipījās, līda, lēca un visādi grozījās pusducis baltu kaķu ar garu zīda spalvu.

“Kaķu Arabella,” Makšelim iečukstēja mērkaķis. “Uzvedīsimies labi klusi, jo Arabellas saime ir nervoza, ātri uztraucas un necieš ne mērkaķus, ne suņus.”

Viņi paslēpās aiz krēsla atzveltņiem un gaidīja, kamēr Arabella ar kaķiem aizvācās.

Pēc viņas apli ieskrēja mazs vīrelis platos svārkos un pagalam nošlukušās biksēs. Seja viņam bija nokrāsota balta, pāri vaigiem novilkta divas garas melnas svītras un degunam uzmaukta pingponga bumbiņa, nokrāsota spilgti sarkanā krāsā. Mutē viņš turēja papīra taurīti, reizumis tanī iepūta. Pāri cirkus aplim izskanēja jocīga, pēkšņīga skaņa. Viņš saraustīja bikses, strauji palēcās un apmeta kūleni gaisā. Platajam kurpēm noplaukšot, nonāca atkal uz kājām. Vīriņš paklanījās pret tukšajiem krēsliem kā pret publiku, kā apmulsis pagrozījās šurpu un turpu, tad metās skriet uz izejas pusi. Viņam paslīdēja kāja, un vīrelis nogāzās garšļaukus, vēl gabaliņu pašlūcot pa smiltīm. Pēcēlies viņš paraudzījās apkārt, Čiči uzlēca uz krēsla atzveltnes.

“Čiči, klaidoni, kur tu atkal daudzies apkārt? Nāc šurp!”

Mērkaķis apmeta kūleni, pārlēca krēsla atzveltnei un pa virvi, kas norobežoja vienu sēdekļu aili no otras, kā jūrnieks no kuģa masta nošūca pie kunga kājām. Makšelim tik ātri negāja, taču arī viņš tikai nedaudz mirkļus vēlāk ieskrēja apli.

“Te nu tu esi, Čiči!” klauns izsaucās. Mērkaķis viņam uzlēca uz rokas un, plaukstas plaušķinādams, norādīja uz Makšeli, kas arī jau bija pieskrējis pie Koko.

“Redzi, redzi, ko esi atvedis sev līdz, Čiči! Kāds skaists taksītis! Vai gribi strādāt cirkū, takšeli? Gribi? Labi, varam izkārtot. Bet nu, nāciet līdz, vispirms ieturēsim vakariņas manā bunkurā...”

Mērkaķim Čiči un takšelim Makšelim, dzirdot par vakariņām, iekurkstējās vēderi, un viņi nekavējās steigties līdz klaunam Koko. Viņi vēl redzēja, ka cirkus arēnā ienāca vīrietis zilā mūdiņā ar pātagu rokās.

“Lauvu dīdītājs,” Makšelim iečukstēja mērkaķis. “Tam bailu nav itin ne no kā! Viņš ir lādīgs cilvēks un ar visiem labi satiek – arī ar saviem tīģeriem un lauvām. Tikai svaru cēlājs, stiprinieks Atlāss, viņu neieredz. Atlāss neieredz nevienam.”

Klauns Koko dzīvoja mazā mājiņā uz riteņiem. Kad cirkus devās ceļā, viņš mājiņu piekābināja smagajam auto. Mājiņa bija mazīga, taču patīkami iekārtota. Pie sienas bija pakārtis spoguļi, pie tā mērkaķis Čiči tūliņ piestājās, izbāza mēli, bolīja acis un visādi muļķojās.

“Čiči,” bārās kungs. “Vai tu nekad nepieņemsies prātā? Labāk paskati, kur varam atrast vietu Makšēja mīgai.”

Čiči nolēca no kumodes un no gultas apakšas izvilka koka gultiņu ar mikstu, brūnu sedziņu uz tās.

“Nu, redzi, “nopriecējās Koko. “Miķeliša gultiņa! Pamēģini, Makšeli, vai der tavam augumam!” Makšelis ielēca gultiņā un saritinājās guļai.

“Lieliski, lieliski,” priecīgs pa grīdu lēkāja Čiči, pēc brītiņa pats mēģinot iesprausties Makšelim blakus gultiņā, taču diviem tur trūka vietas, un mērkaķis izkrita uz grīdas.

kādā starpbrīdī varam parotāties ar lielo, oranžo bumbu...”

“Kā to dara?”

“Čiči tev sviedis bumbu. Apturi un dzen bumbu atpakaļ! Turpini spēlēt, kamēr saku – pietiek! Tad mūsu priekšnesums ir cauri un apli jālaiž lielie mākslinieki...”

Koko paskatījās pulkstenī.

“Atstāšu jūs abus vienus, varat iet, kur gribat, tikai ne pārāk ilgi,

Leons Briedis

ŪSAINĀ PUĶE

– Runci, teic – vai tev nemaz būt par puķi negribas? –

Runcis atteic: – Jā gan, būt par puķi gribas man! –

Tā, lūk, runci mēs iestādījām dobītē.

Iestādījām un tam cieši piesacījām:

– Neškurini ūsas daudz, tupi rāms un drīzāk audz!

Bet, lai puķe augtu skaista, tā mazdrusciņ jāaplaista. –

Runcis, padzirdējis to, sacīja: – Vai zināt, ko? Man viens darbiņš vēl stāv priekšā. –

Žvikt – un krūmos iekšā.

“Čiči, vai tev neesmu teicis, liec Makšeli mierā! Bez tam – tev nemaz vairs nav vaļas muļķībām, pats zini, ka mums šovakar atklāšanas izrāde un iepriekš drukus jāgatavoja...”

Mērkaķis savilka nopietnu seju, kas viņam pagalam nepiestāvēja. Uzlēca klaunam uz pleciem un ar ķepu noglāstīja saimnieka galvu. Jā, pielabināties viņš prata, šis mazais ērms, sprieda Makšelis.

“Vai Makšeli arī ņemsim šovakar izrādē?” Čiči uzprasīja saimniekam.

Klauns mirkli padomāja. “Kāpēc gan ne,” viņš noteica. “Galu galā takšelis Makšelis izskatās nopietns suns ar labām paražām, neticu, ka viņš varētu kādas blēņas izstrādāt...” Makšelis izrausās no gultiņas un nostājās pie Koko kājām. “Kas man jādara?”

“Itin nekas. Tikai tekā man līdz, ja Čiči tevi rauj aiz astes, neliecies ne zinis, preti neturies, tikai visur seko man. Varbūt

jo mums jāsatavojas izrādei, kā jau pirmīt teicu. Jums nekāda liela gatavošanās nav vajadzīga, apsiešu raibu lentu Makšelim ap kaklu un tev, Čiči, ap asti...”

“Kāpēc ne Makšelim ap asti un man ap kaklu?” tielējās mērkaķis. “Arī es gribu reiz izskatīties nopietns un glīts...”

“Tu – nopietns?” iesmējās klauns. “Mērkaķis Čiči nemaz nespēj būt nopietns, lai kā arī censtos.”

Čiči sarūgtināts ielīda kaktā, taču tas bija tikai uz īsu mirkli. Tiklīdz Koko bija atstājis būdu, viņš paņēma takšeli aiz ķepas un aicināja ārā.

“Iesim padauzīties pa zālāju!” “Negribu daudzities, “norūca Makšelis.

“Tad aiziesim līdz Arabellas teltij, pakaitināsim viņas kaķus!”

“Labāk liecies mierā, iekulsies vēl nepatikšanās! Atceries, ko teica Koko, pirms aizgāja?”

(Turpinājums sekos)

JĀNIS BOLIS,
jurists, ceļotājs,
rakstnieks

Šis būs stāstiņš par odiem. Ja nu pasaulē ir kādas būtne, kas šodien nenervozē, tad tie ir odi. Covid-19 viņus netraucē, un viņi var lidināties tuvu kopā, nevis sešu pēdu attālumā viens no otra. Lai gan zinātnieki apgalvo, ka odiem ir svarīgas funkcijas daudzās ekosistēmās, man odi nekad nav bijuši pārāk simpātiski. Odi nepieklājīgi uzbažas, kož, un sabiedrības labklājības kontrolētāji, kā, piemēram, policisti nevar palīdzēt. Tomēr, es ar odiem, gribot vai negribot, esmu sadzīvojis visu mūžu.

Es atceros, kad, būdams bērns, pavadīju vasaras vecmamma lauku mājā Mēdzulā. Mani sūtīja ganos. No sākuma jau bija labi, bet ar laiku sāka apnikt. Govis nav pārāk runīgas. Sēdēt govju barā un klausīties viņu nemītīgo maušanu ir garlaicīgi. Labāk patika peldēties ezeriņā. Sāku domāt, kā varētu no ganībām izvairīties, un radās ideja. Sāku vecmammai sūdzēties, ka baigi kož odi, un vecmamma, būdama īpaši labsirdīga, mani pažēloja. Ganībās aizsūtīja Lienīti, 18 gadus vecu kalponīti. Lienīte pie odiem esot pieradusi, lai nu puisītis no pilsētas atpūšas.

Gadus vēlāk, Virsburgas bēgļu nometnes pamatskolas 6. klasē, Degļa kungs, būdams fizikultūras fanātiķis, mēdza klases noturēt brīvā dabā Mainas upes kastā. Viņš vienmēr valkāja ASV armijas pēc kara melni nokrāsotās drēbes. Tāpēc, mēs viņu saucām par Melno dinamītu. Stundu laikā dūšīgi koda odi, bet Melnais dinamīts nelikās ne zinīs. Mēs, skolnieki, kasidamies, sacēlāmies. Sākām tīri demokrātisku protesta akciju, Melnais dinamīts padevās

un aizsūtīja visus mājas. Tā bija salda uzvara ar odu palīdzību.

Jaunībā, Jānos Bostonas latviešu sabiedrības Piesaulē arī odu netrūka. Bet netrūka arī aliņa un skaļas dziedāšanas. Un kur nu vēl meitenes, dejošana un ligošana! Tādēļ Jānu vakarā odi netraucēja un, cerams, neapvainojās. Bet nākamā rītā, kā tas palaikam notiek, oma mainījās. Galviņa sāpēja, mie-

dziņš nāca, odiņi atkal koda, un vecākā paaudze mudināja uz atturību.

Kādus 20 gadus vēlāk komandējumā uz Indiju mani tā sakoda, ka ar helikopteri pārveda uz Kolkatas slimnīcu ārstēties. Dakteri nez ko pētīja ar mikroskopiem, kasīja galvas un raustīja plecus. Malārija tā neesot, bet kaut kas līdzīgs un varbūt lipīgs. Tas bija traks

moments! Man teica, ka es būšot karantinā, bet īsta karantīna gan tā nebija. Gultu vienkārši iebāza kādā slimnīcas gaitēna stūrī prom no pārējiem, blakus pamestam rentgena aparātam. Tur, kopā ar šo novecojušo mašīnu vērtījos veselu nedēļu. Beigās laikam neko neatrada, tikai atmēta ar roku un teica, lai braucot mājās.

Reiz nūjošanas ceļojumā Ke-

Proti, lai izbēgtu no pelēkās, ne pārāk aukstās ziemas, aizbraucu uz pensionāru Meku vārdā *Punta Gorda*. Ideja bija pavadīt nedēļu, nūjojot apkārtnes parkos. Nebūt neienāca prātā, ka tādā pensionāru piebīvētā normalē būs saduršanās ar tik šausmīgi uzbāzīgiem un nepieklājīgiem odiem. Uz pirmās takas sastapos ar odu kaņapulkēm, kuņģi mērķtiecīgi mani

Odu paradīzē

Sāls purva ods

Pensionāru restorāns *Putna Gordā*

nijas vidienē pārnakšņoju tikko uzceltā pavisam provizoriskā teltī. Pa nakti odi sakoda pamatīgi. No rīta staigāju apkārt kasidamies. Lai man palīdzētu, vietējie no blakus ciema piedāvāja melnu maisījumu, kas izskatījās kā kurpju smēre ar skunksa smaku. Nu, smirdēju kā skunkss, bet palīdzēja. Maniem „dakteriem” ļoti patika mans tad uzvilktais T krekls. Es, protams, revanšējos, un, patecībā par medikamentu, kreklu viņiem uzdāvināju. Tādēļ, varbūt vēl pat šodien Kenijas vidienē staigā kāds brašs afrikānis uzvilcis tumši zaļu t-kreklu ar saukli „Man patīk dzīvot Latvijā!”

Sibirijā bija bēdīgi apskatīt purvaino, odu aplenkto, izsūtīto kapsētu Abezā. Par Sibīrijas milzīgiem asinssūcējiem odiem biju nopietni bridināts. Tāpēc iegādājos tikla uzvalku un cepuri, kādu valkā bitenieki.

Uzvilcis jauno kostīmu, izskatījos smieklīgi, bet izrādījās, ka tas nebija vajadzīgs. Tiešām, Abezas odi bija vareni, lieli un resni kā dunduri. Bet pretēji tam, ko var sagaidīt no krieviem, Abezas krievu sugas odi bija pārsteidzoši pieklājīgi. Apkārt lidoja bariem vien, bet tikai pa retam nodarbojās ar košanu. Vispār varu teikt, ka Sibīrijas odi man nepiegrīza ne mazāko ievēribu. Laikam manas letiņa asinis viņiem nebija pa prātam.

Taču nesenā braucienā uz Floridu pirms Covid-19 mani ambivalentie uzskati par odiem nonāca nopietnā strupceļā.

aplāja pilnībā. Tie visi kā viens bija sālspurva odi, kas skaitoties visagresīvākā odu suga. Baigā panika! Kā tikt ārā no šīs tropiskās odu paradīzes? Mani sakoda tā, kā nekad iepriekš mūžā nebiju sakosts. Izskatījos, kā ar dūšīgam vējabakām salslimis. “Es nekad neesmu piedzīvojis tik traku odu uzbrukumu,” ziņoja vietējo parku pārvaldnieks Stefans R. *Deutsh*, sēdot savā odu pilnā birojā.

Ko nu darīt? Aviobiļetes nopirktas. Mājās atgriežos tikai pēc pāris dienām. Ar nūjošanai domātiem spieķīšiem, kopā ar citiem paša vecuma lēni kustīgiem „jauniešiem”, garlaikots velkos pa *Punta Gordas* pilsētiņas centru, kur odiem aizliegts uzka vēties. Vakaros, kopā ar tiem pašiem pensionāriem, stāvu garās restorānu rindās, kreņķējos par Floridas odu nekāunību un nožēloju, ka līdzīgu nepaņēmu Sibīrijas braucienam apzinīgi izstrādāto odu kostīmu. Gaidu, ka pie durvīm šveicars prasīs pasi vai braukšanas atļauju, ar ko pierādīt, ka esmu sasniedzis 65 gadu vecumu.

Tagad Covid-19 pārņemtā pasaulē griežos pie odiem ar lūgumu šai pavasarī un vasarā mums, pārējām dzīvām būtnēm, pārāk neuzbāzīties. Mums tagad jācinās ar vīrusu! Izrādiat empātiju! Šis ir brīdis, kad esam gatavi cits citam palīdzēt. Nāks laiks, kad varēsiet kost atkal un visiem. Bet pašlaik, lūdzu, saprotiet, Lieldienas nāk, un tad taču vēl būs arī Jāņi...

Ernsts fon Menzenkampfs

CILVĒKI UN LIKTEŅI SENAJĀ LĪVZEMĒ

ERNSTS FON MENZENKAMPFS

CILVĒKI
UN LIKTEŅI
SENAJĀ
LĪVZEMĒ

„Talantīgā baltvācu žurnālista Ernsta fon Menzenkampfa literāri saistošā un kultūrvēsturiski bagātā valodā rakstītais un 1943. gadā pabeigtais stāsts „Cilvēki un likteņi senajā Līvzemē”. Tā vēstījuma pamatsaturs atklāj milestības pilnu skatījumu uz baltvāciešu dzīvi Vidzemē no 19. gadsimta vidus līdz autora paša piedzīvotajiem notikumiem Otrā pasaules kara priekšvakarā. Grāmatas personāžu raksturos atklājas gan fon Menzenkampfu, gan citu dzimtu pārstāvju raksturi, kas piepilda ar senās Livonijas – tulkotāja sauktas par Līvzemi – vides un laika zīmēm ikvienu stāsta lappusi.”

Ojārs Spārītis,
Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents

Cena: 45,- USD

Grāmatas Jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Te vienmēr notiek kaut kas man neaizmirstams

Literātei, sabiedriskajai darbiniecei, mecenātei ASTRĪDAI JANSONEĪ – 90!

INGUNA DAUKSTE-SILASPROĢE

Astrīda Jansone atzinusi, ka sevi pieskaita pie tā sauktās zudušās paaudzes – Latviju atstāja kā pusaudži un “skolas dabūja vai nedabūja pabeigt, jo bija jāstrādāt un palīdzēt ģimenei [...] nebija izdevības iepazīties ar dzīvi Latvijas pirmās neatkarības laikā un nebija arī lielas izdevības augsti izskoloties, svešumā nonākušiem.” Uzaugusi Doles salā, pirmās četras klases mācījusies Dolessalas 1. pakāpes pamatskolā, pēc tam mācības turpināja Katlakalna pamatskolā. Un pēc tam jau svešuma ceļš.

19. martā Astrīdai Jansonei (dzimusi Riekstiņa, 1930) bija nozīmīga jubileja. Viņa ir rosīga personība, kuŗu saista un interesē Latvijas sabiedriskā un kultūras dzīve. Viņa ir arī dāsna, finansiāli atbalstot Latvijas nākotnes jaunatni, piešķirot stipendijas. Astrīda Jansone bijusi Amerikas latviešu apvienības (ALA) valdes locekle (1979–1982), aktīva sabiedriskā darbiniece Klīvlāndē, tostarp 20. gs. 70. gados 5 gadus vadīja Klīvlāndes latviešu biedrību, sieviešu interešu aizstāve, viņa kandidēja Latvijas 5. Saeimas vēlēšanās, darbojās Latvijas Tautas frontes atbalsta grupā Klīvlāndē, finansiāli atbalstījusi latviešu trimdas kultūras norises, bet ikdienā ilgus gadus strādāja par grāmatvedi tūrisma aģentūrā.

Astrīdas Jansones dzīve mai-

nījās vismaz divreiz – pirmoreiz, kad ar vecākiem un māsām un brāļi 1944. gada rudenī atstāja Latviju, un otrreiz, kad 1975. gadā pirmoreiz atgriezās Latvijā. Pirmais brauciens uz Latviju mainīja ļoti daudz ko: “Viss pārmainījās, kad 1975. gadā aizbraucu uz Latviju. Tā bija mana nacionālā atmoda. Man par Latvijas lietām nebija absolūti nekas zināms. To, ko es pārdzīvoju, nevienam par miljonu dolaru nepārdotu! Vai gribam to atzīt, vai ne, tauta dzimtenē kaut ko no mums sagaida. Es jutos viņiem parādā. Šo parādu savā mūžā nenodzēsīšu. Kad atbraucu mājā, noskaidroju, kurās organizācijās bez draudzes vēl varu iestāties. Iestājos visās: Latviešu biedrībā, literārā kopā, Daugavas Vanagos, visos fondos. Man vajadzēja darboties. [...] Esmu nopietna, bet arī reizē nepopietna. Sabiedrības darbu nekad negribētu vilkt kā smagu vezumu. Kaut mēs mācītos viens no otra vairāk klausīties. Mēs bieži vien dzirdam tikai to, ko gribam. Bieži pārspilējam, dzirdam vienu vārdu, pieliekam trīs klāt, neuztveram oponenta domu. Ja tā nebūtu, latviešiem daudz kas būtu iespējams. Kaut mēs mēģinātu vairāk viens uz otru klausīties un ciešāk sadarboties.” Šie 1984. gada sarunā ar Ausekli Zaļinski paustie vārdi skan tik šodienīgi. Brauciens uz Latviju

rosināja Astrīdu Jansoni arī rakstīt, par viņas žanru kļuva lugas, jo viņa pamanīja, ka nelielajām latviešu drāmatiskajām kopām svešumā trūkst, ko iestudēt. Lugas “Atkal svešinieki”, “Nu mums abiem jāšķiras”, “Pagātnes ēnā”, “Čaukstes Amerikā” un “Vai dienā, ko nu?” tika iestudētas Klīvlāndē, Sietlā, Līnkolnā un citviet, arī pašas Astrīdas Jansones režijā.

2003. gadā Astrīda Jansone atgriezās uz dzīvi Latvijā. 2004. gada sarunā jubilāre atzina “...tomēr es esmu priecīga, ka šodien dzīvoju Latvijā, ka man ir iespēja būt klāt šādos sarīkojumos un notikumos, ka man ir iespēja kaut ko tik dziļi un spēcīgi izjust, ka dienas nav visas vienādas un ka man nav daudz un gaŗi jādomā, ko rakstīt radiem un draugiem Amerikā. Te vienmēr notiek kaut kas man neaizmirstams. Es esmu mājās!” Astrīda Jansone raksta, apraksta, publicējas, īpaši laikrakstā *Laiks*. Pamazām arī tapa autobiogrāfiskas ievirzes darbs “Dārlinga likoči” (2014), interviju un sarunu grāmata “Labie ļaudis” (2017) un pagājušā gadā pie lasītājiem nonāca interviju un sarunu grāmata “Trimdas bērnu bērni Latvijā” (2019). Paldies par šiem veikumiem, kas daudz atklāj par svešumu un tagadni, par sajūtām un pieredzēto un arī to, ar kādām domām

un sajūtām uzauga šie trimdas bērnu bērni, kuŗu mājas un darba vieta tagad ir Latvija. Tam, ka viņi ir atgriezušies, liela pateicība pienākas viņu vecākiem un vecvecākiem, kuŗi uzturēja dzīvus stāstus par Latviju, kas iemācīja latviešu valodu, deju, dziesmu un tagad ļāva mazbērniem īstenot viņu vecvecāku sapni – atgriezties.

Astrīdas Jansones dzīves gājumā ļauj ielūkoties viņas pašas stāstījums, pierakstīts 2009. gadā: “Ceļš uz svešatni.

1944. gada oktobra sākumā pārcēlāmies uz Rīgu radu dzīvokli, patiesībā meklējām ceļu tālāk uz Kurzemi, nez kāpēc ticot, ka krievi līdz turieni

neaizies. Bet tad kādu vakaru pie mums ienāca divi leģionāri un pateica, ka pāris stundu laikā mums jābūt gataviem aizbraukt. Nākamajā dienā jau bijām uz kuģa, kas pēdējais devās no Rīgas uz Vāciju. Kaŗam beidzoties, domas bija par Kanadu, Austrāliju, taču visur tikām izbrāķēti, divi vecāki un sešas meitas bija liela ģimene, kuŗai grūti atrast sponsorus. Taču laimējās, un luterāņu baznīcas federācija mums palīdzēja nonākt Amerikā, līdz Minesotai. Tur mūs sagaidīja kāds fermeris, kas cerēja darbā pieņēms ģimēni ar sešiem puikām, bet, ieraudzījis tik daudz skuķu, saķēra galvu. Es biju tāda gruntīgāka, un mani paturēja par fermas puiku. Faktiski es strādāju divās fermās, tīrīju kūti, laboju jumtus, šķīpelēju labību, traktoru gandrīz dubļos pazaudēju, mājās limēju tapetes, mazgāju veļu, uzpasēju fermeŗa piecus bērnus un... trīs mēnešu laikā nopelnīju pieci dolarus, kuŗi tāpat bija jāiemet baznīcas ķeselē.

Daudzi Latvijā domā, ka mums gājis viegli, ātri esam tikuši pie bagātības. Jūtu arī tādu kā neiecietību, gandrīz vai nepatiku pret tiem, kas pārcēlušies uz Latviju. Mēs atgriezāmies, tēvzemes mīlestības mudināti...”

Možu garu, spēku, izturību un rakstītprīeku!

TALES OF DISPLACED PERSONS / DĪPĪŠU STĀSTI

GUNĀRS FRICSONS

(Continued from no 12)

Among the eight points of agreement between the two was that each country after the war who had been deprived of self-determination because of the war should have self-determination. That self-determination would have included Latvia.

The Atlantic Charter, at the beginning seemed like a noble effort to structure what Europe would look like post-WW II. But the Charter of concepts left a lot to be desired and had little utility as an implementation plan for post WW II Europe. Thus, it's lack of definition, helped seal the fate of Eastern Europe and affected all our lives.

So, the two world leaders, Franklin Delano Roosevelt and Winston Churchill, from two of the most powerful countries in the world, met to decide the fate of continental Europe. Without a single representative from any country in continental Europe at the table. At that time, Roosevelt's America hadn't even declared war on anyone. Pearl Harbor was yet to come on December 7, 1941.

Another problem with the Atlantic Charter was that the third main player, Stalin, wasn't

at the table. He wasn't involved in this discussion, although the Soviet Union did later agree in principle to the eight points. Sure, they did.

There never was a written document that was signed by the three lieli viri, known as the Big Three, who determined the fate of many nations and millions of people after the war.

Then there was the issue of Atlantic Charter superficiality. Roosevelt and Churchill's Atlantic Charter's broad points of agreement didn't expressly cover national, social, and economic conditions after the war. Nor was a strategy and process to be followed by all to achieve the points outlined in the Atlantic Charter, despite the significance and importance of well...detail. There were no nuts and bolts documented or agreed upon between the Big Three regarding self-determination.

No, we couldn't expect these two statesmen, Roosevelt and Churchill to muck around in the details, but surely, they had a couple of people with a thick pad of paper and a sharp pencil working for them.

The lack of definition and detail seemingly created another

problem that may have started with Churchill and allowed him to bomb to rubble, hypothetically speaking of course, the concept of self-determination.

Churchill suggested that the principles of the Atlantic Charter ought not to be construed to

Vectēvs Toms Sibirijs

deny the Soviet Union the frontier occupied when Germany attacked in 1941 (There went the Baltic States?). That frontier, because of the first Soviet invasion and occupation included Latvia and the other Baltic states.

Churchill may have been concerned about losing British Empire territory after WW II, if he pressed to save, say, the Baltic Countries from Stalin. Great Britain had interests in the Mediterranean, Australia, New Zealand, Suez Canal, Egypt,

Gunārs Liepāja 1944. gada janvārī

India and Asia. (Whitcomb, Roger “Cold War in Retrospect.” 1998 and Louis, William Roger, „American Anti-Colonialism and the Dissolution of the British Empire,” 1985).

The Churchill interpretation

was rejected by the U.S., but the U.S. didn't press the issue against Stalin during the time Stalin was fighting the Germans on the Eastern Front. Why? One reason might have been that after Pearl Harbor, America had to hold off the Japanese while building their war machinery. The Japanese were moving aggressively across the Pacific Ocean, island by island. Busy with the Japanese, in 1942 and 1943, America delayed entry into Europe, maybe wasn't ready to enter the war in Europe. Meanwhile, Stalin was taking heavy casualties on the Eastern Front (So was Hitler) and keeping the Germans occupied. That allowed the Western Allies to hold off on opening another European front. That saved Western Allies military forces, while the bloody Eastern Front was depleting both the German and Soviet Armies.

According to Whitcomb, Roosevelt planned to raise the Baltic issue after the war. Way too late in my opinion and Roosevelt's dis-interest in helping the Baltic States is well documented. Roosevelt died in April 1945, before fighting ended in Europe.

(To be continued)

1. APRĪLĪ LASĀMĀ LAPA

AB, speciālkorespondents

Barišņikovs un Birkens kopīgā projektā

No Latvijas pienākusi ziņa, ka divi pazīstami mākslinieki nolēmuši sastrādāties jaunā, kopīgā projektā. Slavenais baletdejojājs Michails Barišņikovs un Čikāgas Piecītis Armands Birkens izveidojuši jaunu firmu, kuŗu sauks *B&B Synergy, Unlimited*, saīsinājumā – B&BS. Abi kungi nejausi satikās pagājušā gada novembrī Latvijā, Rīgā, un, kā citkārt seni draugi, pārrunāja dzīvi. Izradās, ka Barišņikovs drīz pēc izbēgšanas no Padomju Latvijas, 1970.-os gados, atradās Čikāgā tieši tad, kad tur uzstājās Čikāgas Piecītis, un Barišņikova draugi viņu aizveda uz šo koncertu. Tā abi mākslinieki iepazīnās. Barišņikovs atzinās, ka viņam vienmēr ir ļoti gribējies dziedāt uz skatuves, savukārt Birkens atzinās, ka vienmēr ir gribējies dejot baletu, arī uz ska-

tuves. Senie draugi nolēma viens otram palīdzēt. Salikuši galvas kopā, viņi raksta scenāriju jaunam uzvedumam, kuŗā abi spēlēs galvenās lomas un kuŗš sauksies – “Bez dziesmas un dejas ne soli!” Barišņikovs dziedās viņam vismīlākās dziesmas trijās valodās: latviešu, krievu un angļu, bet Birkens dejos fragmentus no viņam vismīlākajiem baletiem, tostarp “Riekstkodis”, “Žizele” (*Giselle*), “Apburtā princese” (*Sleeping Beauty*), “Dons Kihots” (*Don Quixote*), kā arī jaundarbu ar paša choreografiju “Slikstošais gulbis”.

Pirmizrāde ir jau sarunāta 5. septembrī, Rīgas Operas un Baleta namā, atklājot Rīgas rudens kultūras sezonu. Pēc tam sekos izrādes vairākos pasaules latviešu centros. Tuvāka informācija pieejama mājaslapā: www.B&BS-unlimited.com

Michails Barišņikovs (pa kreisi) un Armands Birkens Rīgas restorānā “Oziriss”, ko īpaši iecienījuši mākslas aprindu cilvēki

Šīs izrādes atbalsta vairākas organizācijas un firmas Latvijā, ASV, Kanadā un citur.

Barišņikovs un Birkens mūsu portālam skaidroja, ka pēc šīs izrādes viņi uzsāks skolu, kuŗā mācīs jauniem talantīgajiem latviešu dziedoņiem un dejojājiem, kā apvienot un attīstīt savus talantus. Skolas devīze: “Es dziedāšu un dejošu par tevi, Tēvu zeme!” Skola atradīsies Rīgā, ar filiālēm Ņujorkā un Čikāgā. Pieņemties varēs mājaslapā, sākot no šī gada 1. aprīļa.

Uz tikšanos 5. septembrī vai citā reizē, citur!

Lai visiem vienmēr dziesma un balets sirdī!

AB,

Augstās kultūras korespondents.
Publikācija tapusi sadarbībā ar ziņu portālu VĀKS

Cūkas skries!

Cilvēki ir traki! Tā daudzi secina, noskatoties, ko cilvēki kādreiz dara. Viens spilgts piemērs ir Spānijā, kur katru gadu riko *The Running of the Bulls*, Pamplano pilsētā. (Latviski tas – kad buļļus palaiž skriet.) Šinī gadījumā buļļi skrien pa Pamplano pilsētas ielām, un viņiem pa priekšu skrien cilvēki. Traki cilvēki. Skrienot, protams, jāizvairās no dusmīgo buļļu ragiem. Katru gadu sanāk azartisks pasākums, ko televīzija raida pa visu pasauli. Trakie skrējēji sabrauc arī no citām valstīm, lai piedalītos šajā leģendārajā pasākumā. Un visi tagad zin par Pamplano! Katru gadu gan ir arī ievainoti skrējēji, bet parasti ievainojumi nav dzīvībai draudējoši.

Latvijas Sporta ministram Vitautam Stulbiņam, noskatoties pagājušā gada skriešanu Spānijā, radās doma par to, ka kaut ko līdzīgu varētu sarīkot arī Latvijā. Lai pasaulē aiziet Latvijas tēls! Stulbiņš ir iecerējis, ka šogad pirmo reizi, bet, cerams, ne pēdējo, būs skriešana, taču latviski stilā – ar mežacūkām! Jo Latvijā nav tādu buļļu, un nav arī tāda sena buļļu vēsture, kāda ir Spānijā. Pārdomājot Latvijas dzīvnieku klāstu, Stulbiņš nonāca pie slēdziena, ka pa Rīgas ielām azartiskie skrējēji varētu mukt no Latvijas leģendārajām mežacūkām, kuŗas ir ne mazāk niknas par Spānijas buļļiem.

Stulbiņš griezies pie Lopkopības ministrijas un sarunājis, ka viņi sagādās vairākas niknas, lieļas mežacūkas no Latvijas laukiem un mežiem. Rīgas Dome parakstījās par to, ka nožogos Brīvības ielā vienu garāku posmu, pa kuŗu cūkas ar saviem kaitinātājiem varēs brīvi skriet. Viss notiek, par visu tiek domāts! Angliski pasaules medijos pasākumu reklamēs kā *The Running*

of the Pigs! Latvijas Prezidents, uzzinājis par šo pasākumu, atbalstoši teicis, ka nu gan būs lustīga dzīvošana, vai precīzāk lustīga skriešana! Viņš ieminējies, ka prātā nāk vairāki tautieši, kuŗiem būtu jāpiedalās, bet drošības apsardze to Saeimas deputātiem aizliegus.

Ministrs Stulbiņš preses konferencē, kuŗa sarunāta uz 1. aprīli, paziņos pasaules medijiem par Latvijas pirmo *The Running of the Pigs*. Par tiešraidi televīzijā gādās Latvijas Televīzija. Par medikālo aprūpi gādās Veselības ministrija. Stulbiņš cer, ka ievainojumu nebūs, bet atzinās, ka skatītājiem visvairāk jau tieši interesē redzēt, kā dzīvnieki noķer un „apstrādā” skrējējus. Spānijā buļļiem ir pamatīgi ragi, bet Latvijas mežacūkām – ilkņi. Katrā gadījumā garlaicīgi nebūs. Skrējējiem iepriekš jāparaksta juridisks dokuments, ka viņi atbrīvo Latviju no jebkādas atbildības, ja cūkas viņus gadījumā noķers, ievainos vai likvidēs.

Skrējējiens paredzēts šovasar, 22. jūnijā, Jāņu laikā, kad sabraukuši maksimāli daudz tūristu.

Pēc sacīkstēm Latvijas Mednieku biedrība gādās par to, ka nogurušās cūkas pārtaps par Ligo svētku šašlikiem. Par visu ir domāts, gādāts. Ministru Prezidents piebildis, ka prieks redzēt, ka viņa valdības ministriem galvas strādā un ka rodas jaunas idejas, kā spodrināt Latvijas tēlu pasaulē.

Stulbiņš aicina visus tautiešus no malu malām būt Rīgā, Brīvības ielā, 22. jūnijā, lai pārbaudītu savas skriešanas spējas un tiktos ar Latvijas mežacūkām.

The Running of the Pigs! Pasākums visiem drosmīgajiem un trakajiem latviešiem! Trakie uzvarēs! Cerams....

Publikācija tapusi sadarbībā ar ziņu portālu VĀKS, Rīgā

Šodien, 1. aprīli, preses konferencē firmas *Latvijas Balzāms* (LB) priekšnieks Zigurds Lejiņš paziņoja, ka tirgū drīz parādīsies jauns Rīgas balzāms. Atsaucoties uz labiem panākumiem ar upeņu un ķiršu garšām, LB tagad pasniegs nākamo formulējumu: Kaņepu balzāms. Lejiņš skaidroja, ka latviešiem ir sena saite ar kaņepēm, un pasniegt to balzāma veidā bijis dabīgs lēmums. LB cer uz pozitīvu atsauksmi no pircējiem. Kaņepu balzāms būs ne vien Latvijas tirgū, bet arī domāts eksportam, it īpaši uz ASV, kur dzīvo daudzi tautieši un kur jau gadiem var pirkt līdzšinējos balzāma dzērienus.

Lejiņš turpina, ka kaņepes ir tagad daudzos ASV rajonos likumīgi pieejamas un ka tām ir arī pierādītas medicīniskas īpašības, kuŗas kļūst arvien vairāk pieprasītas. Oriģinālais balzāms vienmēr bijis pazīstams kā veselībai labvēlīgs, bet tagad, kad tajā

atradīsies kaņepes, tas spēs iepriecināt un dziedināt balzāma cienītājus pilnīgi citā līmenī.

Preses konferences noslēgumā visus klātesošos pacienāja ar jauno Kaņepu balzāmu. Tik daudzas smaidīgas sejas sen nebija vienā vietā redzētas! Visi klātesošie bija stāvā sajūsmā. Atsauksmes par jaunā dzēriena garšu bija vienbalsīgi pozitīvas un, klātesošie piekrita, ka šis dzēriens būs ļoti populārs.

Kaņepu balzāms būs Latvijas veikalos, sākot ar šā paša gada 1. aprīli, kad arī ceļā dosies pirmie sūtījumi uz ārzemēm.

*Dzer, brālīti, kaņepīt's,
Lai būt laba veselīb!
Smaidot dzeri, smaidot baudi,
Smaidot tukšo pudelīt'!*

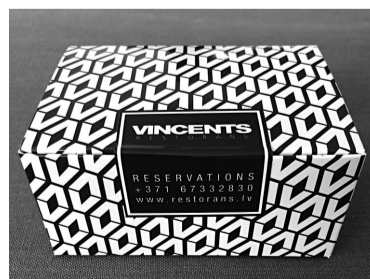
Visiem veselību vēlot,
AB no ziņu portāls *Belfi.lv.*,
Rīgā

Kāda laime!

Visiem, protams, interesē, ko nesis rītdiena, ko nesis nākotne, – vai tā būs labvēlīga? Daudzus gadus viens populārs avots nākotnes zilēšanai bija un ir ķīniešu cepumi, tā saucamie *fortune cookies*. Pēc maltītes ķīniešu restorānos, ēdāji vienmēr ar lielu sajūsmu lauž šos cepumus uz pusēm, lai tiktu pie tajā paslēptās papīra strēmeles, uz kuŗas uzdrukāts kāds vēstījums, piemēram: „Tu būsi bagāts”, „Tu ceļosi”, „Tu iemīlēsies”, „Tev darbā ies labi” utt.

Pazīstamais latviešu šefpavārs Mārtiņš Rītiņš izgudrojis, kā arī latvieši var piedalīties šajā populārā nākotnes zilēšanā. Rītiņš stāsta, ka viņa virtuvēs tagad cepšot latviešu *fortune cookies*. Latviski tos sauks – “laimes pirāgi”.

Tie būs parastie, iemīlotie pirādzīņi, tikai iekšpusē, kopā ar šķiņķa pildījumu, būs atrodama papīra strēmelīte, uz kuŗas būs uzdrukāts kāds vēstījums par nākotni. Sākot ar 1. aprīli, katram

Šādas kastītes ar diviem pirādzīņiem iekšā dabūja restorāna “Vincents” viesi. Tagad pirādzīņos būs arī papīra strēmelītes, kas vēstīs par jūsu izredzēm nākotnē

restorāna viesim pēc maltītes pasniegs vienu siltu pirādzīņu, kuŗu varēs laužt uz pusēm un meklēt papīra strēmelīti. Papīrs būs ļoti dabīks jeb *organic* un, ja gadījumā to apēd, nekas sliktas nenotiks.

Rītiņš skaidro, ka nebūšot vairs jāiet “pie ķīniešiem”, lai dabūtu vērtīgu cepumu. Viņš cer, ka šie laimes pirāgi kļūs populāri visā pasaulē, un tāpēc nav izņēmis uz tiem patentu. Visi varēs cept savus laimes pirāgus, tikai katram pašam jāizgudro, ko drukāt uz minētajām papīra strēmelēm.

Rītiņš paredz, ka nākotne it visiem rādīsies spoža!

AB,
Rīgas restorānā gaidot savu laimes pirādzīņu

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Deportācijas ir latviešu tautas vēsturiskās atmiņas sastāvdaļa

Valsts prezidents Egils Levits 25. martā privāti nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa, lai pieminētu 1949. gada 25. marta komunistiskās represijas pret latviešu tautu, kad uz Sibīriju un tās tālākajiem apgabaliem izveda 42 tūkstošus Latvijas iedzīvotāju.

“Padomju okupācijas režīms centās iznīcināt tieši tās grupas, kas visvairāk pretojās režīmam. 1949. gadā tie bija lielie zemnieki un nacionālie partizāni, viņu ģimenes locekļi, kopā 42 tūkstoši cilvēku, līdz ar to gandrīz katra latviešu ģimene ir skarta no šīm un vēl citām komunistu represijām,” E. Levita teikto citē Valsts prezidenta kanceleja. “Šīs deportācijas ir latviešu tautas vēsturiskās atmiņas sastāvdaļa, un vienlaikus tās uzdod arī politisku un sabiedrisku uzdevumu mums visiem apzināties, ka mēs šodien dzīvojam brīvā, neatkarīgā Latvijā, kur mums nekas nedraud, kur mēs paši veidojam savu valsti un vedom to cauri grūtām un pavisam grūtām situācijām, kāda tā, piemēram, ir patlaban. Taču to mēs darām paši un arī lemjām paši!” Valsts prezidents norādīja, ka šī ir piemiņas diena, kas mums visiem ir jāatceras, jo vēsturi veido gan priecīgi, gan skumji brīži: “Šodien mēs pieminam politiski represētos latviešus – gan tos, kurus pazīstam personīgi, gan tos, kuŗu mūsu vidū vairs nav, un mēs nosodām šo komunistisko genocīdu pret latviešu tautu.”

Pēc piemiņas brīža pie Brīvības pieminekļa Valsts prezidents sarunājās ar Latvijas politiski represēto apvienības priekšsēdi Ivaru Kaļķi, nododot sveicienus šajā piemiņas dienā visiem represētajiem. I. Kaļķis pateicās Valsts prezidentam par vēsturiskās piemiņas dienas atcerēšanos un visu represēto piemiņas godināšanu valstiskā līmenī. Valsts prezidents vēlēja Latvijas politiski represēto apvienībai un ikvienam represiju skartajam saglabāt možu garu arī šajās krīzes dienās.

Latvijā sākusies Covid-19 transmisija sabiedrībā

Epidemiologiem negūstot informāciju par piecu jaunā koronavīrusa izraisītās slimības slimnieku inficēšanās gaitu, speciālisti atzinuši, ka Latvijā ir sākusies vīrusa transmisija sabiedrībā. Šī diena ir nozīmīga ar to, ka pirmo reizi konstatēti pacienti, kuŗiem nav skaidra epidemioloģiskā saite ar kādu konkrētu saslimšanas gadījumu vai ceļojumiem uz ārēm. Saslimšanas gaita līdz šim nav izsekojama pieciem cilvēkiem. Minēto pacientu vidū ir gan studenti, gan pensionāri, un lielkoties šie cilvēki analīzes veikuši par saviem līdzekļiem.

“Atjēdzieties! Lūdzu, palieciat mājās!”

Paula Stradiņa Kliniskās universitātes slimnīcas ārsti un atbalsta personāls kopīgā uzrunā 28. martā sociālajos medijos aicināja iedzīvotājus apzināties vīrusa apdraudējuma nopietnību un palikt mājās.

“Atjēdzieties! Lūdzu, palieciat mājās!” emocionālā video aicināja Paula Stradiņa kliniskās universitātes slimnīcas personāls. Tāpēc, kamēr nav ne vakcīnas, ne zāļu, labākā iespēja ierobežot vīrusa izplatību, nesaslimt pašiem un neaplipināt citus, ir palikt mājās. Lai nepieļautu Itālijas un Spānijas scenāriju, kur situācija vairs nav kontrolējama. Iedzīvotāju palikšana mājās palīdzēs ārstiem izdarīt savu darbu, lai Latvija nezaudētu dzīvības vīrusa dēļ, uzsvē uzrunā iesaistījušies mediķi.

Valdība piešķir astoņus miljonus eiro piemaksām mediķiem

Valdība nolēma piešķirt astoņus miljonus eiro piemaksām mediķiem par darbu vīrusa krīzes laikā, medijus informēja premjers Krišjānis Kariņš. Valdība nolēma piešķirt naudu, “lai varētu teikt paldies mediķiem, kas mēnesi strādājuši pašreizējā intensīvi, sacīja premjers. Piemaksas mediķiem būs dažādas, un maksimālais apmērs sasniegs 50% no algas. Veselības ministrija izdos rīkojumu, kā nosaka kritērijus un vadlīnijas, pēc kuŗiem iestādes vadītājs nosaka personas, kas saņems piemaksu un šīs piemaksas apmēru. Piemaksas varēs saņemt aprīļa sākumā, to rēķinās klāt pie marta algas.

Zuzāns vairs neatbalstīs kultūru

Saeimas lēmums par azartspēļu licenču apturēšanu sakarā ar koronavīrusa izplatīšanos, izrādās, sāpīgi skars kultūras jomu. Uz situācijas maiņu tūlīt reaģēja azartspēļu miljonārs un bieži par mākslas mecenātu dēvētais Jānis Zuzāns, paziņojot, ka atcēlis šogad ielānāto finansējumu mākslai un kultūrai. J. Zuzāna firma SIA Alfor nodarbojas ar azartspēļu biznesu.

Speciālistu ieskatā cietis daudzas būtiskas vizuālās mākslas norises – izstāžu un pētījumu projektus, fonda *Mākslai vajag telpu* darbību, izdevniecību *Nepuņns* un it sevišķi nākamgad pasniežamās “Purviša balvas” procesu. Šīs balvas novērtējums ir vienīgais savā nozarē. No šī novērtējuma valsts bija no-

ņēmusi savu atbildību, labticībā ļaujoties vienīgi uz privāto iniciatīvu. Vēl 2016. gada 29. jūnijā Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā, piedaloties SIA *Alfor* valdes priekšsēdim Jānim Zuzānam, tika parakstīts nodomu protokols Purviša balvas tradīcijas turpināšanai uz nākamajiem 10 gadiem... Tagad, izskatās, šim protokolam nav nekādas vērtības.

Jānis Zuzāns portālā *Delfi* intervijā taisnojas par šo lēmumu. Tas neesot bijis emocionāls lēmums, vai vēl sliktāk – atreibība par kādiem politiķu balsojumiem. Sabiedrisko norišu komentētāji saka: nevar noliegt, ka katram ir tiesības rīkoties ar savu naudu, kā vēlas. Tomēr notikumu attīstība rosina pārdomas par to, kas īsti mūsu sabiedrībā tiek saprasts ar mecenātismu.

ASV strādājošs latvietis: Ikdiena mainījās ļoti strauji

Parasti straujā un dinamiskā Amerikas Savienoto Valstu galvaspilsēta Vašingtona, kur satiekas dažādu tautību pārstāvji un tiek pieņemti nozīmīgi lēmumi, tagad ir salīdzinoši tukša. Arī Eduards Ozoliņš, kuŗš strādā Apvienotajā Baltiešu komitejā, darbu veic attālināti un paredz, ka tuvāko mēnešu laikā citkārt tik ierasto tikšanos klātienē nebūs. “Tās izmaiņas notika ļoti strauji. Mana darba ikdiena Apvienotajā Baltiešu komitejā ir tieši saistīta ar to, ka mēs visu laiku esam Vašingtonā, notikumu centrā, ejam uz daudzām dažādām sarunām, notiek dažādi pasākumi. Faktiski pēc vienas šādas pilnas darba dienas nākamajā dienā mēs saņemām to ziņu, ka, pirmkārt, Kongresa komplekss viss tiek slēgts, kā arī visi turpmākie pasākumi cits pēc cita,” stāsta Ozoliņš. Ikdiena ir mainījies – citkārt pilnājos kafējnīcās, restorānos un veikalos tiek kontrolēti cilvēku daudzums. Kārtības sargi uzrauga cilvēku daudzumu partikas veikalos, arī sabiedriskais transports kursē retāk ar mazāku pasažieru skaitu. Tomēr Eduards norāda, ka ASV vadība uz vīrusa uzliesmojumu reaģējusi salīdzinoši lēni. “Latvija, atšķirībā no citām valstīm, lēmumu par ārkārtējo situāciju pieņēma ļoti savlaicīgi. Sekojot Latvijas ziņām no šejienes, man ir sajūta, ka ir maksimāli darīts viss, lai izsekotu katram gadījumam un ir tiešām minimizēta iespēja, ka kāds varētu inficēties. Atšķirībā no šejienes, kur ir tā personiskā sajūta, ka tiešām nezini, cik liels ir tas patiesais skaits, un katru reizi, izejot no mājas, ir tāda jocīga sajūta, ka ej nezina mājā,” norāda Ozoliņš.

Prezidents Donalds Tramps vairākkārt izteicis pretrunīgus apgalvojumus par vīrusa bīstamību. Sākotnēji Baltā nama saimnieks vīrusu sauca par Demokrātu partijas izdomājumu. Tagad sabiedrībā esot liela neskaidrība un neziņa. Eduards ir pārliecināts, ka inficēto valsti ir vairāk, nekā oficiāli zināms. “Cilvēkiem ir ļoti grūti piekļūt testēšanas iespējām, pat ja viņiem ir simptomi, pat ja viņiem ir nopietnas aizdomas par to, ka viņi varētu būt saslimuši.

(Turpinājums 10. lpp.)

SPILGTS CITĀTS

“Strēlnieki salā metās virsū ložmetējiem. Mums jāsež mājās un jāmazgā rokas”

Žurnālists Pauls Raudseps, nedēļraksta *IR* nr. 12, 26. martā

Cilvēkiem patīk mētāties ar spilgtiem epitetiem un pārspilētiem salīdzinājumiem. Katastrofa, genocīds, sabrukums – šos vārdus laizām apgrozībā ar tik vieglu roku, ka tie devalvējušies tāpat kā pārāk lielā daudzumā sadrukāta nauda. Šajā krāšņajā krājumā sevišķu vietu ieņem vārds “kaŗš”. Kādi tik kaŗi mums nav bijuši – tirdzniecības kaŗi un informācijas kaŗi, reņķu kaŗi un alkohola akcīzes kaŗi. Tāpēc nosaukt centienus glābt sabiedrību no koronavīrusa par “kaŗu” varētu likties vienkārši kārtējais piemērs, kā retoriskās tumbas tiek “ierubītas” uz pašu skaļāko. Šoreiz tā nav.

Vīrusa draudi ir samērojami ar kaŗu. *Economist Intelligence Unit* lēš, ka koronavīruss varētu inficēt pusi pasaules iedzīvotāju, no kuŗiem nomirs 1 – 3 procenti. Ja ņemam vidējo – 2% –, tad mirušo skaits būtu ap 80 miljoniem jeb apmēram tikpat, cik gāja bojā Otrajā pasaules kaŗā – postošākajā cilvēces vēsturē.

Čīņa pret *Covid-19* ir līdzīgāka kaŗa stāvoklim nekā jebkas, ko lielākā daļa Eiropas vai Ziemeļamerikas sabiedrību ir savā mūžā piedzīvojušas. Viena valsts pēc otras slēdz robežas, aizliedz iziet no mājām, klapē ciet izklaides vietas un “nebūtiskus” biznesus un steidz repatriēt savus pilsoņus no tālām un tuvām zemēm. Tātad jau tagad piedzīvojam to, kas vēl pirms dažiem mēnešiem liktos neiespējams “miera laikos” brīvas, demokrātiskās sabiedrībās.

Bet līdzību ar kaŗu ir vēl daudz vairāk.

Valsts kļūst par asi, ap kuŗu griežas sabiedrības dzīve. Tās pilnvaras aktīvāk katrā iedzīvotāja rīcības robežas kļūst plašākas. Tai daudz aktīvāk būs jāiejaucas cilvēku ikdienas dzīvē, lai spētu izsekot vīrusa izplatībai. Tās palīdzību gaida gan indivīdi, gan uzņēmēji. Savukārt par valsts galveno uzdevumu kļūst visu nepieciešamo resursu mobilizācija pret jauno draudu. Citos apstākļos uzslavējama budžeta disciplīna un deficīts ne lielāks par 3% zaudē nozīmī laikā, kad lieka knauzerība var pavērt durvis plašam postam. 1943.gadā ASV budžeta deficīts bija 27% no IKP. Uzvarai netika taupīts. (..)

Tomēr arī vīruskaŗa apstākļos valstij būs daudz aktīvāk jāiesaistās ekonomikā, nekā Rietumos bijis ierasts. Ne tikai tāpēc, ka tiks tērēti lieli budžeta līdzekļi, lai noturētu vīrusa ūdens daudzus uzņēmumus. Būs jāveicina jaunajiem apstākļiem nepieciešamā ražošana, gan medicīniskām vajadzībām maskas, ventilatorus un daudz ko citu, gan arī preces vai pakalpojumus, kuŗus daudzo ceļošanas ierobežojumu dēļ turpmāk būs grūti ievest no ārzemēm. Bezdarba pieaugums liks domāt par valsts atbalstītām nodarbinātības programmām, uzņēmumu vājums – par valsts pasūtījumiem.

Kaut kad tas viss beigsies, bet dzīve pēc pandēmijas būs citāda. Modernajos laikos lieli kaŗi ir izraisījuši lielas izmaiņas sabiedrībā, arī tāpat pēc pandēmijas mēs vairs nevarēsim dzīvot pa vecam. Jācer, ka solidaritātes sajūta pieaugs. Nāksies saprast, ka jaunuzņēmumu dibinātāji ir stilīgi un uzņēmēji svarīgi, tomēr sabiedrības ikdienas pastāvēšana nebūtu iespējama bez daudziem citiem, līdz šīm maz novērtētu arodu pārstāvjiem – medmāsām, pārdevējiem, tālbraucējiem šoferiem... Sarakstu varētu turpināt vēl ilgi. (..)

Kā jebkuŗā kaŗā, būs arī tumši brīži. Būs mirkļi, kad tik ļoti gribēsies atgriezties agrākajos, miera laikos, ka būsim gatavi palaist vēja visu jau sasniegto. Šim kārdinājumam nedrīkstam ļauties! Jo, par spīti visam tikko teiktajam, pandēmija tomēr arī atšķiras no kaŗa.

Strēlniekiem Ziemassvētku kaujās bija niknā salā jāmetas virsū vācu ložmetējiem. Mums jāsež mājās un jāmazgā rokas.”

“Tie, kas nezina, var iemācīties latviešu valodu!”

Dziedātāja Laima Vaikule, nedēļraksts *“Vakara Ziņas”*, 27. martā

Es šo laiku pavadu mājās Jūrmalā un eju tikai uz mežu ar suņiem pastaigāties. Tas ir viss, ko mana ģimene dara šajā laikā. Un dzīvojam tādu pašu dzīvi kā līdz šim.

Paldies Dievam, ka mums ir ko darīt. Domāju, ka šobrīd cilvēki var darīt, ko vien vēlas. Var mācīties kādu jaunu valodu. Piemēram, tie, kas nezina, var iemācīties latviešu valodu. (..) Galvenais šajā laikā ir atbildības sajūta. Ir jau grūti atrast no tā, kā tu esi dzīvojis līdz tam. Kāpēc es visus piesaucu uzvesties un klausīt valdību? Lai tas viss varētu ātrāk atjaunoties, lai mēs ekonomiski neciešam. Ne tikai sevis dēļ, ne tikai tā dēļ, lai nenomirtu. Visiem vajag būt savās mājās un nekur neiet. Šis laiks ir arī domāts tam, lai mēs pārdomājam savu dzīvi. Neesam pie tā pieraduši, jo viss ir pieejams un viss ir labi. Mēs necienām to, kas mums pieder. Un tagad esam apstādīnāti, jo tomēr daudz ko neesam cienījuši. Tā ir viena mana sajūta. Un otra sajūta, ka tas viss ir noticis, lai mūs apvienotu. (..) Šī situācija iemāca un apvieno. Tā ir, ka nelaime visus vieno.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

(Turpināts no 9. lpp.)

Tās iespējas joprojām ASV ir ierobežotas praktiski visās pavalstīs,” pārliecināts Ozoliņš. Atbildība par ierobežojumu ieviešanu, lai cīnītos ar vīrusa straujo izplatību, kā norāda Eduards, gulstas uz gubernatoru un vietējo mēru pleciem, un vietvaru vadītājiem priekšā vēl daudz izaicinājumu. “Koncerti ir atcelti, vairāki festivāli, uz kuģiem es arī biju šovasar plānojis doties, ir atcelti vai pārcelti. Tas nozīmē, ka ilgtermiņā šīs ekonomiskās sekas būs ļoti jūtamas. Arī, piemēram, studenti, kuģiem ir kredīti, kuģiem ir tā saucamie gabaldarbi, viss bizness šobrīd ir apstājies. Ir grūti prognozēt, kā tas visu ietekmēs ilgtermiņā, bet sekas, tāpat kā citviet pasaulē, būs ļoti nopietnas,” saka Ozoliņš. “Tam var piekrist, ka tiem amerikāņiem, kuģi dzīvo Vašingtonā, ar kuģiem esmu runājis, ka nav tāda skaidra vēstījuma valdības līmenī par to, kā vajadzētu rīkoties,” norāda Ozoliņš.

Kas notiek latviešu kopienā Kanadā

Dievkalpojumi visās draudzēs atcelti līdz turpmākiem paziņojumiem. Mācītāji Ilze Kuplēna-Ewart un Ģirts Grietiņš katru svētdienu ieraksta svētbriņķi, ko var noskatīties www.youtube.com (meklēt *St. Andrew's Church*), Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudžu Facebook lapās un draudžu mājaslapās. Spēlē Dāvids Šmits.

• LNAK pilnsapulce un sesija, kas bija paredzēta 3. un 4. aprīlī, pārceltas uz vēlāku laiku. Līdz ar to arī LNAK Izglītības un kultūras fonda un LRDF pilnsapulces ir pārceltas. • DV Toronto nodaļas valdes sēde 7. aprīlī un pilnsapulce 18. aprīlī ir pārceltas uz vēlāku laiku. Datums tiks paziņots. • Latviešu Centra Toronto ēdienu tirziņš atcelts līdz turpmākam paziņojumam. • Toronto Latviešu pensionāru apvienība nolēmusi atcelt iknedēļas sietus, vadīsies pēc apstākļiem. • Hamiltonas DV vanadžu kopas Pūpolu tirgus 5. aprīlī ir atcelts. • Lieldienu azaidis Latviešu Centrā Toronto 5. aprīlī ir atcelts. • 19. aprīlī gadskārtējās Saulaines līdzekļu vākšanas pusdienas Sv. Jāņa draudzes telpās atceltas.

Atceļ Eiropiziju

Koronavīrusa izplatības un Eiropas valstu ieviestu ierobežojumu dēļ 65. starptautisko Eiropizijas dziesmu konkursu rīkot nav iespējams, tāpēc to nolēms atcelt – tā paziņojusi Eiropas Raidorganizāciju apvienība. Konkurss bija paredzēts no 12. līdz 16. maijam Roterdamā, Nīderlandē. Konkurss rīkotāji apsver iespēju koncertu Roterdamā rīkot nākamgad. Sarunas turpinās, un lēmums tiks ņemts pieņemts tuvākajās dienās. Tostarp Latvijas pārstāve Eiropizijas konkursā Samanta Tīna šo ziņu uztvērusi ar sarūgtinājumu, bet izpratni. “Ir smagi. Astoņus gadus es esmu centusies, cīnījusies un tad vienkārti notiek kaut kāda dabas kataklizma un viss. Tu tur neko nevari izdarīt,” saka Samanta, piebilstot, ka kameru priekšā gan neraudāšot, jo esot jau izraudājusies. “Man ir visas tiesības to darīt –

pirmām kārtām – esmu sieviete un otrām kārtām – esmu cilvēks, emocionāla būtne.”

Zviedri bauda dzīvi

Kamēr liela daļa Eiropas un pasaules valstu ievieš stingrus pasākumus cīņai ar jaunā koronavīrusa izraisīto saslimšanu, visai relaksēta gaisotne valda Zviedrijā. Stokholmā ilgus gadus dzīvojoša latvieti portālam *Jauns.lv* apstiprināja, ka zviedri pagaidām neapzinās situācijas nopietnību, lai gan politiķi aicina cilvēkus nepulcēties, neciemoies un ievērot noteikumus. Latvieti, kuģa Zviedrijā dzīvo jau vairāk nekā desmit gadus un ir ieguvusi šīs valsts pilsonību, sarunā ar *Jauns.lv* raizējas, ka daudzi zviedri turpina dzīvi tā, it kā nekas nebūtu noticis, tomēr, viņasprāt, drīz vien visi attapsies.

Sadzīviska aina Zviedrijā

Latvieti stāsta, ka bijusi veikalā, kur bijis pilns ar cilvēkiem, un neviens īpaši nav centies ievērot divu metru distanci. Drūzmēšanās notiek arī sabiedriskajā transportā, kur ir samazināts reisu skaits. Raizes rada arī tuvojošās Lieldienas, kad tradicionāli daudzi zviedri ņem atvaļinājumu un dodas slēpot uz populāriem Zviedrijas slēpošanas kūrortiem, un pagaidām nekas neliecina, ka cilvēki šos plānus mainīs, uzskata latvieti. Iepriekš valstī bija noteikts vairāk par 500 cilvēku pulcēšanās aizliegums, tāpēc Orē, valsts populārākajā slēpošanas kūrortā, bāri bija vaļā, tikai nelaide iekšā vairāk par 499 cilvēkiem. Arī IKEA veikals šajās dienās ir pilns, viņa stāsta. “Zēl, drīz būs traki, tad visi attapsies,” pauž latvieti, norādot, ka ir arī pozitīvas iezīmes, proti, cilvēki atstāj zīmītes, ka var palīdzēt izvest suni vai sarūpēt pārtikas produktus.

Repatriante: Sajutu, ka valstij esmu vajadzīga

30. martā Rīgā nosēdās pēdējais repatriācijas reiss no Frankfurtes Vācijā, atvedot mājās tur palikušos pilsoņus. Ar līdzīgu reisu pirms dažām dienām Latvijā ieradās Daina Roze, kuģa marša sākumā bija devusies uz Ameriku. Pašlaik viņa dzīvo atstātā no ģimenes – pirtinā – un aizvada karantinā noteiktās dienas. Par pieredzi, izmantojot iespēju atgriezties, Roze saka – pirmo reizi sajutusi, ka valstij ir vajadzīga. Intervijā Latvijas Televīzijas raidījumam *Panorāma* viņa stāsta, ka 26. martā atlidojusi no Atlantas un 27. martā no Amsterdamas uz Rīgu. “Tas bija ļoti, ļoti īpašs reiss. Man bija iespēja salīdzināt reisu no Atlantas uz Amsterdamu. Amsterdamā–Rīga, tas bija kā diena pret nakti. Apkalpe bija speciālajos tērpos, mums visiem izdalīja maskas. Jau pirms nosēšanās Rīga mūs informēja, kur varam vērsties, ja jūtas kāds slikti. Mums teica, ka gaida spē-

ciāls autobuss. Teica, ka nedrīkst braukt ar sabiedrisko transportu. Es jutos ļoti, ļoti droši. Pirmo reizi dzīvē sajutos, ka esmu šai valstij vajadzīga,” teica Roze. Ar pieredzējušiem viņa vienojusies, ka ģimene atstās lidostā automašīnu, kuģu izmantot, lai nokļūtu mājās. “Es tieku lutināta kā karaliene. Pirtī neviens netiek iekšā, izņemot vīru, kuģš ienāk iekurt, kad es esmu izgājusi. Es domāju, ka nesmu nevienu aplipinājusi un neviens nav aplipinājis mani,” tā Roze.

Kā tas sākās Spānijā...

Latvijas Avīze saņēmusi vēstuli no Spānijas. Atmosferā notikumu aktīvs dalībnieks **Aleksejs Grigorjevs** raksta par vīrusa izcelšanās sākumu.

Aleksejs Grigorjevs

“Marta sākumā varas iestāžu attieksme vēl bija diezgan vieglprātīga un bezatbildīga. Citādi masu manifestācijas par sieviešu tiesībām rīkošanu Madridē un Barselonā 8. martā nevar raksturot. Tieši pēc šīm demonstrācijām saslīmušo skaits sāka pieaugt sprādzienveidīgi. Inficējās arī ministre, kas atbildīga par līdztiesību, un ministru prezidenta Pedro Sančesa dzīvesbiedre. Nepārdomāts solis bija augstskolu slēgšana Madridē, kur saslīmušo bija visvairāk (paša pilsētā, ne augstskolās). Tas notika jau pēc manifestācijām. Studenti, no kuģiem daudzi, visticamāk, bija inficēti, sakravāja somas un izklīda pa vecāku mājām visā Spānijā, līdzī paņemot arī infekciju... Augstskolas vajadzēja slēgt, taču studentiem būtu bijis jāpaliek Madridē. Vēl viena neļūdzība ir tā, ka lielākais Spānijas lielveikals *Mercadona* pārtrauca pasūtījumu pieņemšanu piegādei uz mājām un pirkumiem caur tīmekli. Saprotams, ka esošie darbinieki netiek galā. Divaini, jo laikā, kad daudzi paliek bez darba un ienākumiem, varēja taču pieņemt papildu darbiniekus vai pārprofilēt jau esošos... Gan pašai pandēmijai, gan cīņai pret to (karantinai) ir un būs ļoti smagas ekonomiskās sekas. Ministru prezidents Sančess ir vērsies pie Eiropas Savienības ar aicinājumu veidot koordinētas darbības plānu “kaņam pret koronavīrusu”, kas līdzinātos Māršala plānam pēc Otrā pasaules kara.

Brīvības pieminekļa izgaismošanas projekts

Brīvības pieminekļa izgaismošanas fonds turpina organizēt Brīvības pieminekļa izgaismošanu – projekta izstrādi, projektēšanu un līdzekļu vākšanu. Brīvības pieminekli ir tautas brīvības simbols. Tas reiz celts un atjaunots par tautas ziedojumiem, un tiks gaismā celts par tautas līdzekļiem.

Brīvības pieminekļa izgaismošana plānota trīs dažādās noska-

KRIEVIJA. 25. martā Latvijas Republikas vēstnieks Krievijas Federācijā Māris Riekstiņš, pieminot komunistiskā genocīda upurus, nolika ziedus pie Politiski represēto piemiņas sienas Maskavā. Ievērojot Maskavas pilsētā noteiktos karantīnas un pulcēšanās ierobežojumus, vēstnieks nolika sarkanbaltsarkanus ziedus, godinot tās vairāk nekā 30 630 ģimenes, kuģas pirms 71 gada tika izpostītas. Tāpat arī Igaunijas vēstnieks Krievijā nolika ziedus pie piemiņas sienas. Latvijas vēstniecība Krievijā aicina Latvijas valstspiederīgos līdz 30. marta pusnaktij pa sauszemi izceļot no Krievijas. Vēstniecība mikroblogošanas vietnē *Twitter* skaidroja, ka patlaban no Krievijas nav saņemta skaidrojoša informācija par trešo valstu, tostarp Latvijas, pilsoņu izceļošanas iespējām pēc 30. marta. Krievija no 30. marta uz laiku slēgusi savas sauszemes robežas, ieskaitot robežu ar Baltkrieviju, lai ierobežotu jaunā koronavīrusa izplatību.

ITALIJA. Vēstniecība informē, ka, ievērojot Itālijas valdības noteikto saistībā ar vīrusa izplatību Itālijas teritorijā, Latvijas Republikas vēstniecība Itālijā līdz turpmākam paziņojumam sniegs tikai tos konsulāros pakalpojumus, kas ir nodrošināmi attālināti.

UZBEKISTĀNA. Ievērojot aktuālos pandēmijas ierobežojošos pasākumus mītnes zemē, Latvijas vēstniecība Taškentā, sākot ar 30. martu, pāriet uz attālināto darbības režīmu. Šo izmaiņu mērķis ir ievērot rekomendējamus piesardzības pasākumus un nepieļaut infekcijas izplatīšanos. 29. martā Uzbekistānas Republikas valdība paziņoja par papildus ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar koronavīrusa izplatību.

ņas – ikdienas apgaismojums, kas iedegas līdz ar tumšā laika iestāšanos; svētku izgaismojums, ko izmanto valsts svētkos vai citos svinīgos, tajā skaitā ar valsts protokolu saistītos sarīkojumus; īpašais izgaismojums, kas radīs brīnumu un māksliniecisko baudījumu. Līdz šim jau vairāk nekā 300 ziedotāji atbalstījuši Brīvības pieminekļa izgaismošanas ideju. Nesen fonds saņēmis divus ievērojamus ziedojumus: mērķa ziedojumu 1800 eiro apjomā, ko, godinot sava tēva Oskara Neimaņa piemiņu, ziedojuši Kristīne Saulīte un novēlējuma ziedojumu 1025 eiro no Valdas Jaunzemis ģimenes.

Vienojas par Lukašenko vizīti Latvijā pārcelšanu

Iepriekš jau bija ziņots, ka pagājušā gada beigās Baltkrievijas prezidents Aleksandrs Lukašenko iecerējis ierasties vizītē Latvijā 2020. gada pirmajā pusē. Toreiz viņš žurnālistiem sacīja, ka patlaban vizīte tiek aktīvi gatavota, un viņš ļoti gaida iespēju apmeklēt Latviju.

Aleksandrs Lukašenko

24. martā Valsts prezidents Egils Levits ir vienojies ar Baltkrievijas prezidentu Aleksandru Lukašenko, ka aprīlī paredzētā Baltkrievijas pirmās personas vizīte Latvijā tiks pārcelta uz citu laiku “iespējami drīz”, aģentūru LETA informēja Valsts prezidenta kancelejas Mediju centra vadītāja Justīne Deičmane. Levitam bijusi telefona saruna ar Lukašenko, kuģas laikā abi prezidenti, atzīmējot labās kaimiņattiecības, pārrunājuši aktuālos divpusējos un starptautiskās dienaskārtības jautājumus. Sarunā prezidenti vienojās, ka jaunā koronavīrusa izraisītās slimības ierobežošanas pasākumu dēļ aprīlī paredzētā Baltkrievijas prezidenta vizīte Latvijā tiks pārcelta uz citu

laiku, abām pusēm saskaņojot datumus. Prezidenti apmainījās arī ar informāciju par valstu rīcību jaunā vīrusa ierobežošanā. Levits un Lukašenko pozitīvi novērtējuši Latvijas un Baltkrievijas sadarbību repatriācijas jautājumos saistībā ar vīrusa krīzi, nodrošinot to, ka no Latvijas var izbraukt Baltkrievijas pilsoņi, savukārt caur Minsku uz Latviju var nokļūt Latvijas valstspiederīgie. Abi prezidenti pārrunājuši nepieciešamību stiprināt Latvijas un Baltkrievijas ekonomisko sadarbību, tai skaitā transporta jomā, kam īpaša uzmanība tiks pievērsta gaidāmās Lukašenko vizītes laikā Latvijā. Levits un Lukašenko apspriedās arī par gaidāmo Pasaules čempionātu hokejā 2021. gadā, kam būtu jānotiek Latvijā un Baltkrievijā.

Latvijas armija dosies palīgā sargāt valsts austrumu robežu

Sākot no 30. marta līdz 14. aprīlim Latvijas Nacionālie bruņotie spēki sniegs atbalstu Valsts robežsardzei, lai ierobežotu vīrusa izplatību Latvijā, portālu *Delfi* informēja Aizsardzības ministrijas pārstāve Sandra Brāle.

“Esam saņēmuši lūgumu no Valsts robežsardzes sniegt atbalstu. Darīsim visu, lai Latvijas robeža un sabiedrība būtu drošībā. Atbalsta sniegšanā Valsts robežsardzei sākotnēji iesaistīsim vairākus simtus karavīru un zemesargu. Piemēram, Eiropas Savienības ārējās robežas uzraudzībā vien ik diennakti kopā ar robežsargiem dienesta pienākumus veiks vismaz 40 Bruņoto spēku karavīri un zemessargi no Zemessardzes 3. Latgales brigādes. Arī iekšējās robežas uzraudzībā katru diennakti būs iesaistīti 40 karavīri un zemessargi no Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes un 1. Rīgas brigādes. Uz Igaunijas robežas ar Valsts robežsardzi sadarbosimies četros posteņos, savukārt uz Lietuvas – atbalstu sniegsim divos posteņos,” informē aizsardzības ministrs Artis Pabriks.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Izraēla sastingusi. Visiem likts sēdēt mājās, ne tikai senioriem (es savā 92 gadu vecumā jau labu laiku esmu iespundēts savā dzīvoklī). Tiesa, pārtikas piegāde nodrošināta, un pircējiem jāstāv rindā divu metru atstatumā citam no cita, *superā* jāienāk pa vienam. Ārpus mājām aizliegts pulcēties vairāk nekā 10 cilvēkiem. Piebildīšu, ka Izraēlā ir demokrātija, un demonstrācijas nav aizliegtas: stāv pieci cilvēki piketā, ievērojot divu metru atstatumu, un viens tur plakātu (par politiku – noslēgumā). Gods un slava mediķiem, visam slimnicu personālam, visam veselības resoram – 24 stundas dienā viņi

dara, ko spēj. Diemžēl brīdī, kad top šis rindiņš, ar vīrusu saslimušo skaits pārsniedzis 700...

Pirmo reizi kopš 1000 gadiem aizliegts pieskarties manas tautas lielākajam svētumam – tā dēvētajam Raudu mūrī Jeruzalemē, jo dievlūdžēji mēdz piespiest savas plaukstas mūra akmeņiem. Pirmoreiz kopš 2000 gadiem – slēgtas sinagogas! Slēgtas universitātes, skolas, bērnu darzi. Izraēla sastingusi – koronavīruss...

Un – tavu brīnumu! – konfliktu ar palestīniešiem, kas faktiski sākas pirms 100 gadiem, tagad vīrusa dēļ pārtraukts! Gazas joslas apmalē, kur katru piektdienu notika vardarbīgas demonstrā-

cijas un sadursmes, tagad valda klusums. No joslas vairs neraida raķetes, pat ne “degošus balonus”. Vēl vairāk – atjaunota preču piegāde no Izraēlas. Paradokss: Gazas joslas divarpus miljoni iedzīvotāji priecājas, ka atrodas blokādē, jo pagaidām nav konstatēts neviens saslimšanas gadījums. Rietumkrastā palestīniešu pašpārvaldes prezidents Mahmuds Abass tagad spiests sadarboties ar Izraēlas administrāciju, jo arī tur aug saslimušo skaits, un abu pušu ārsti un slimnīcas kontaktējas.

Par terrora aktiem nekas īpašs nav dzirdams, šķiet, kaut kā savādi. Abās pusēs, gan arābu va-

lodā, gan ivritā vairs neskan spalgie saukļi – “svētš mantojums”, “tā zeme ir mūsu”, “no upes līdz jūrai”, “mēs atgriezīsimies”, “nāvi okupantiem”... Jo visu rūpju, bažu, uztraukuma degpunkts ir koronavīruss. Un Donalds Trampa “gadsimta darījums”? Tas nolikts vistālākajā plauktā...

Tas viens nožēlojamais pikets, ko pieminēju, bija vēlīts strupceļam, kuŗā Izraēla nonākusi pēc trešajām vēlēšanām nepilnā gadā: Netanjachu partija “Likud” ieguva 36 mandātus, viņa pretspēks – apvienība “Zili balts” – 32, bet Benjaminam Netanjachu neizdevās palielināt sava bloka mandātu skatu – ir 58, bet vajag

61, lai būtu darbaspējīga valdība. Toties “Zili baltā” līderim Benijam Gancam izdevies pierunāt 61 deputātu ieteikt prezidentam Reuvenam Rivlinam uzticēt viņam valdības veidošanu. Netanjachu tagad aicina visiem samierināties un izveidot nacionālās glābšanas valdību – ar sevi priekšgalā – un šobrīd pat iekarsušas debātes par to.

Tikmēr saslimušo skaits aug un aug, un mani mierina vismaz tas, ka gan jūdi, gan palestīnieši atlikuši savu neatrisināmo konfliktu līdz tam brīdim, kad koronavīruss tiks pieveikts.

SALLIJA
BENFELDE

Lejupslīde ekonomikā ir sākusies, un neapšaubāmi tā ietekmē un ietekmēs mediju visā pasaulē, jo to ienākumu pamatavots ir reklāma. Sašaurinoties vai apstājoties virknei nozaru, strauji samazinās arī reklāmas tirgus. Protams, Latvijas mediji nav izņēmums, bet tas savukārt nozīmē, ka sabiedrība var netikt informēta par aktuāliem jautājumiem, un palielinās bauma, pieņēmumu un dezinformācijas apjoms.

Saistībā ar Latvijas medijiem jau pieņemti vairāki lēmumi, kuŗi, iedziļinoties situācijā, neizskatās viennozīmīgi un raisa bažas.

27. martā Latvijas Žurnālistu asociācija (LŽA) nāca klajā ar paziņojumu par nepieciešamo atbalstu Latvijas plašsaziņas līdzekļu satura veidotājiem vīrusa izraisītās krīzes laikā. LŽA bija veikusi biedru aptauju, un tās rezultāti ir skarbi. Proti, visi mediji piedzīvo reklāmas kritumu – apturētas plānotās reklāmas kampaņas, atceltas jau apstiprinātās un nav plānots atsākt reklamētus tuvākajā laikā. Par jau publicētajām reklāmām kavējas reķinu samaksa. Daļa mediju plāno samazināt autoru skaitu, atteikties no telpu īres, bet ar šo rīcību nevar segt zaudējumus un turpināt strādāt. “Lielāko daļu aptaujāto mediju uzņēmumu, nesāņemot atbalstu un pie līdzšinējā reklāmas tirgus krituma tempa, no darbības slēgšanas šķir apmēram mēnesis. “Latvijas mediji jau ilgu laiku ir grūtā situācijā. Lielākā daļa tā arī nav atguvusies pēc 2009.gada krīzes. Mediju redakcijas ir nelīelas, žurnālisti strādā daudz. Kopš 2009. gada tikai nedaudz mediji ir spējuši paplašināt redakcijas, pieņemt darbā vairāk žurnālistu,” paziņojumā raksta LŽA. Asociācija arī atgādina, ka šobrīd Latvijā nacionālā mērogā strādā četri ziņu dienesti – LTV, LR, TV3 un ziņu aģentūra LETA. Redakcijas, kas rada neatkarīgu saturu, ir portāliem Delfi, TVNET, žurnālam IR, avīzēm *Latvijas Avīze*, *Diena*, pēt-

nieciskās žurnālistikas centram *re:Baltica* un citiem. Problēmas piedzīvo arī žurnālu izdevēji un reģionālā prese. Tādēļ LŽA aicināja valdību nekavējoties sniegt atbalstu Latvijas medijiem, lai tie spētu turpināt darbu un pārdzīvot krīzes situāciju.

Tik tālu viss saprotams un aicinājumam var tikai piekrist. Tomēr līdz šim rastie risinājumi nav tik vienkārši un nepārprotami, kā izskatās pirmajā brīdī.

Jau 23. martā Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP) preses paziņojumā “Covid-19 krīzes pārvarēšana nav iespējama bez stipriem vietējiem medijiem” norādījis, ka “pēc VSIA “Latvijas Televīzijas” un VSIA “Latvijas Radio” aprēķiniem negūtī reklāmas ieņēmumi ir paredzami aptuveni 1,4 miljoni eiro gadā, kas kopā veido teju 40%. Tāpat daļa abu sabiedrisko mediju darbinieku atradīsies dīkstāvē.” Uz šo paziņojumu nekavējoties reaģēja Latvijas radio valde, atgādinot, ka: “Mēs nevaram runāt par dīkstāvi. Gluži pretēji – līdzīgi mediķiem, arī Radio darbinieki šobrīd strādā daudz intensīvākā režīmā. Piemēram, lai nodrošinātu attālinātā darba iespējas, IT daļa nākas strādāt pat 16 stundas dienā, tostarp brīvdienās. Tāpat satura veidotājiem attālinātais darbs prasa lielāku ieguldījumu, jo nākas pārstrādāt formātus un ierastais darbs sistēmu veiktspējas dēļ paņēmt ilgāku laiku. Būs jāmaksā virsstundas un kopīgi jāmeklē finanču avoti. Īpaši tad, ja ārkārtējā situācija iestiepsies dziļāk pavasarī.” Jāpiebilst, ka līdzīga situācija ir LTV, tādēļ runāt par sabiedrisko mediju dīkstāvi ir vismaz dīvaini, ja ne bezatbildīgi. Tiesa gan, sabiedrības reakcija uz šo NEPLP paziņojumu bija ļoti negatīva, un NEPLP acimredzot nolēma, ka ideju par sabiedrisko mediju daļēju “atļaišanu dīkstāvē” labāk nemēģināt īstenot.

Pēc dažām dienām NEPLP paziņoja, ka lūgs piešķirt miljonu

eiro komercmediju atbalstam. NEPLP vadītājs Ivars Āboliņš skaidroja, ka mediju nozare ir krachā priekšā, jo dramatiski samazinājušies ieņēmumi, reklāmdēvēji masveidā lauž reklāmas līgumus, daži mediji zaudējuši aptuveni 50% ieņēmumu mēnesī, dažiem kritums ir pat 70% – 80% mēnesī. “Ja šī situācija turpināsies ilgi, tuvāk mēnešu laikā piedzīvosim arī lielo mediju aizvēršanos, situācija ir ļoti nopietna,” sacīja Āboliņš. Tāpēc NEPLP lūgšot valdībai piešķirt miljonu eiro no līdzekļiem neparedzētajiem gadījumiem tieši komerciālo radio un televīziju atbalstam. Āboliņš gan atzina, ka atbalsts nepieciešams arī sabiedriskajiem medijiem, un pie tā tiek strādāts, tiek gatavots informatīvais ziņojums, kuŗā būs nodefinēts, kāds atbalsts nepieciešams. Viņš atklāja, ka kopumā sabiedrisko mediju zaudējumi šogad varētu sasniegt 1,4 miljonus eiro.

NEPLP arī atzina, ka abi sabiedriskie mediji gatavo viskvalitatīvāko un visuzticamāko saturu, tādēļ valdība noteica, ka krīzes laikā LTV un LR veidotās ziņas un informatīvi analītiskos raidījumus bez maksas varēs nodot komerciālajiem TV un radio kanāliem. Par to, kuŗus raidījumus bez maksas nodot komercmedijiem, lēmēja būs NEPLP. Tāds risinājums esot nepieciešams, jo liela daļa sabiedrības krievvalodīgo iedzīvotāju skatās tikai Krievijas TV, kuŗās tiek apgalvots, ka, no vienas puses, tāda vīrusa nemaz nav, ir tikai parastā gripa, bet, no otras puses, vīrusu radījušas ASV, lai sagrautu citu valstu ekonomiku. To, ka daļa iedzīvotāju nezina vai negrib zināt par ierobežojumiem saistībā ar vīrusa radīto krīzi, viegli varēja pamanīt publiskajā telpā – tieši Krievijas TV skatītāju daļa pat nemēģināja ieturēt noteikto divu metru distanci un ignorēja aicinājumus neklejot pa veikaliem, radot drūmu. Tam varēja piekrist, jo šī bezmaksas satura pārraidīšana Bal-

tijas Pirmajā kanālā (PBK), kas darbojas gan Latvijā, gan Igaunijā, var paplašināt informēto skatītāju loku. No otras puses, šis kanāls ir zināms kā Kremļa informācijas atbalstītājs, tas regulāri pārraida Krievijas raidījumus, kuŗi ir agresīvi un naidīgi noskaņoti pret Rietumiem, arī pret Latviju un kuŗos ir gandrīz tikai meli. Pret PBK sāka Valsts drošības dienesta izmeklēšana, tādēļ februārī tika slēgts tā ziņu dienests.

Tāpat Eiropas Savienībai, NATO un Latvijai naidīgas un melīgas informācijas pārraidītājs bez maksas iegūtu sabiedrisko mediju gatavoto saturu. No vienas puses, tas vismaz daļēji informētu to daļu sabiedrības, kas joprojām dzīvo Kremļa informatīvajā telpā. No otras puses, bažas rada tas, par ko savu satraukumu pauda arī LTV: “Tādējādi mēs ar Latvijas nodokļu maksātāju apmaksātu kvalitatīvu žurnālistiku netieši leģitimizēsim propagandas saturu, kas tiek ražots Krievijā, un šī, protams, ir potenciāli bīstama situācija.” Un lēmumam patiesībā ir arī trešā puse: LTV vēl norāda arī uz otru lēmuma negatīvo aspektu, kas var vājināt sabiedrisko mediju. Piemēram, izvietojot LTV ziņas PBK ēterā, Krievijas politikas ietekmētais kanāls pelnītu uz Latvijas nodokļu maksātāju reķina un piesaistītu

sev reklāmas naudu, kuŗu kvalitatīva satura veidošanai būtu varējusi izmantot LTV.

Manuprāt, to varētu pateikt arī tā – sabiedriskie mediji strādās pārslodzēs apstākļos, tā pelnot reklāmas naudu komercmedijiem, arī naidīgam komercmedijam, bet par to nesaņems ne centa, jo saturs būs jāatdod bez maksas. Turklāt komercmedijiem tiek pieprasīts miljons, bet, vai kaut ko piešķirt papildus sabiedriskajiem medijiem, vēl tikai lems.

Būtiski ir arī tas, ka minētajam PBK licence liek pārraidīt arī ziņas. Ja PBK nesaņems no Latvijas sabiedriskajiem medijiem ziņu materiālu, tad zaudēs licenci, un Latvija beidzot varēs atbrīvoties no Kremļa politiku atbalstoša TV kanāla. Tādēļ atbilde uz jautājumu, vai kādu laiku atbalstīt šo kanālu informatīvās drošības dēļ, vai ļaut tam zaudēt licenci jau tagad, nav vienkārša. Manuprāt, PBK varētu ļaut izmantot sabiedrisko mediju veidotās ziņas līdz ārkārtas situācijas beigām, bet ne dienu ilgāk. Tādējādi ir cerība, ka tas tomēr beigs pastāvēt. Un tikpat svarīgi pirmām kārtām ir atrast papildu finanses sabiedriskajiem medijiem, lai tiem kā pelnrušķītei nebūtu jāstrādā bez maksas visu pārējo labā, tā apdraudot pašiem sevi.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

Vēl vienas leģendas atgriešanās

Mūzikas grupas "Trīs no Pārdaugavas" dalībnieks Vilnis Baumanis intervijā Ligītai Kovtunai

Kā uzņēmi ziņu par Rīgas ansambļa "Ducele" un Noras Ikstenas ideju atdzīvināt leģendu par mūzikas grupu "Trīs no Pārdaugavas"?

Kad pērnā gada rudenī no Latvijas pēkšņi atrakstīja mūziķis Arnis Veisbārdis un pastāstīja par "Duceles" ieceri veidot programmu no "Trīs no Pārdaugavas" dziesmām, man prātā uziedēja liela jautājuma zīme. "Ducele"? Kas tā tāda? Iztēlē pazibēja avangarda rokgrupa ar ziliem un oranžiem matiņiem, dārdošu elektrisko ģitāru un bungu ritmā dragājam: "Tauta šai malā, tauta tai malā..." Bet minūti vēlāk nolēmu, ka tāds piedāvājums – atdzīvināt mūsu sen dziedātās dziesmas – nenāk katru dienu. Nodomāju, kāpēc gan ne? Lai dzied! Varētu būt interesanti!

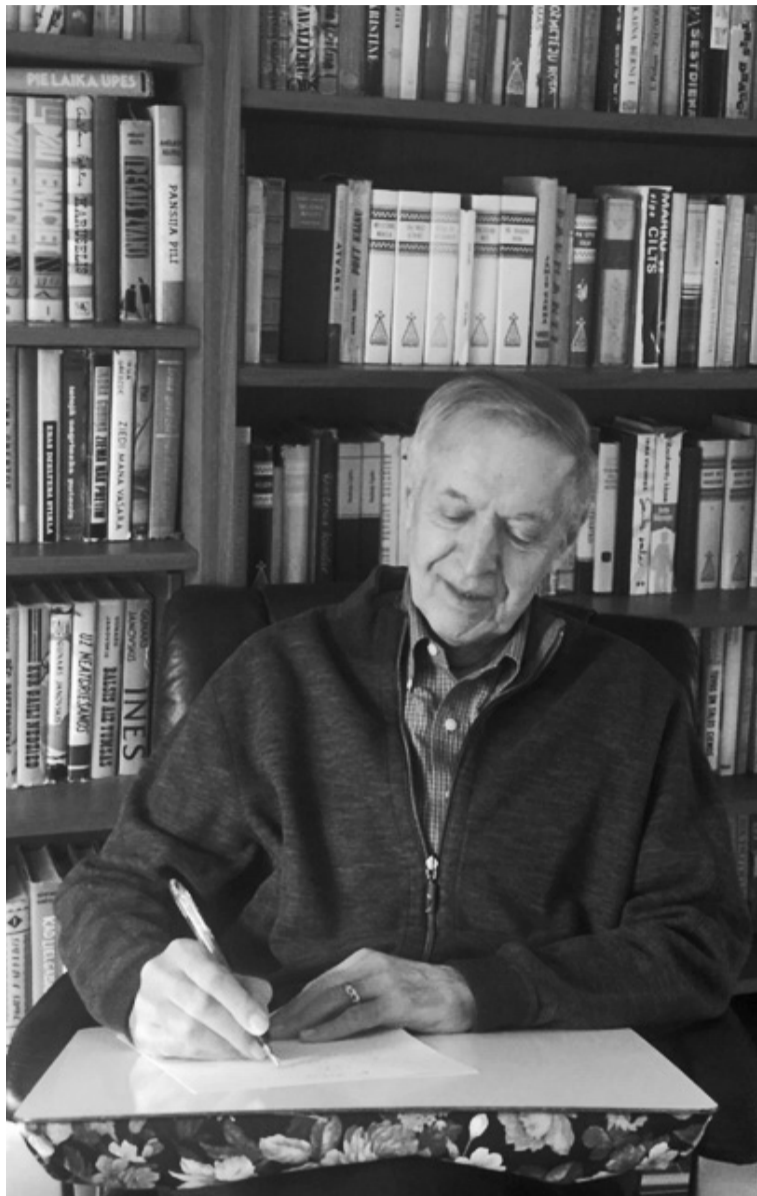
Vēlāk, sarakstoties un sazvānoties ar Arni un noklausoties "Ducele" timeklī, biju patīkami pārsteigts, atklājot, ka mani uzmeklējis nopietns un iecienīts mūziķu ansamblis, kas jau bija rūpīgi pārdomājis, kuŗas dziesmas iekļaut iecerētajā "Trīs no Pārdaugavas" retro programmā. Protams, pagodināja arī Noras Ikstenas iesaistīšanās projektā, apkopojot topošā grāmatinā manas atmiņas par "Trim no Pārdaugavas". Un tagad, "Duceles" pamodināta, mana draiskulīgā "Monika" jau trīs mēnešus esot Latvijas TOP'a pirmajā desmitniekā! Zinu, ka par to smaida arī abi mani dziesmu draugi, tur gaisajos Elisijas dārzos... Ja Latvijā savairosies mazas Monikas, tad "Ducelei" un "Trim no Pārdaugavas" būs jāiet par krusttēviem – vismaz simboliski.

Tavas spilgtākās atmiņas par grupas dziesmoto laiku Latvijā un, protams, Amerikā?

Spilgtākās atmiņas? 1970.-tie un 1980.-tie gadi, kad aktīvi koncer-

tējām, tagad jau aiz tik tāliem kalniem, ka atmiņas kļuvas bālākas. No tā brīža, kad Fēlikss, Mārtiņš (tēvs un dēls Ērmani – L.K.) un es sākām kopā dziedāt, ir pagājis pusgadsimts! 1970.-os gados Amerikas latviešu kopienas vēl bija samērā kuplas un roši-gas. Lielu daļu no mūsu klausītājiem veidoja Latvijā augušās paaudzes, kas citīgi lasīja laikrakstu "Laiks" un "Grāmatu Drauga" izdotos romānus. Tā bija publika ar kopīgu latvisko bagāžu, publika, ar kuŗu mēs elpojām vienā ritmā. Katrā latviešu centrā, kur dziedājām, baudījām vietējo tautiešu sirsnību un draudzību. Neaizmirstami bija plašie koncerti dziesmu svētkos, kur pulcējās no ikdienas domām atsvabinājusies publika, gatava kopīgi apliecināt savu prieku būt kopā un būt latviešiem. Bet jauki bija arī pašu "Pārdaugavā", Ņūdžersijā, kur uzstājāmies daudz-kārt, un kur vietējās draudzes dāmu komitejas priekšniece koncertu allaž ievadīja ar vārdiem: "Mūsu zelta zēni!"

Kopš "Trīs no Pārdaugavas" koncertturnejas Latvijā pagājuši 30 gadi. Latvijā ciemojāmies vēsturiski nozīmīgā brīdī, kad Augstākā Padome tikko kā bija deklarējusi valsts neatkarības atjaunošanu. Latviešus caurstrāvoja vienreizēja pacilātība un vienotība. Prātā palikuši klausītāju tūkstoši, kas 1990. gada jūnijā mūs sveica deviņās lielajās āra estrādēs. Tobrīd arī mēs pašī lidojām kā uz mākonīša. Vēl tagad liekas neaptverami, ka viņi bija nākuši klausīties mūs – trīs trubadūrus ar akustiskajām ģitārām, bez jebkādiem skatuviskiem greznojumiem. Katrā koncertā mums priekšā viņojās cilvēcību jūra, jauni, veci, arī māmiņas ar gaišiem, rātniem bērniem, kas dūšīgi dziedāja līdzī.

Vilnis Baumanis: "Dziedot dziesmas, kuŗās mēs ar humoru apcēlām pastāvošo iekārtu, ienāca prātā doma: vai viņi nevarētu mūs tepat sagrābt ciet? Tobrīd Latvija vēl nebija brīva un neviens nezināja, cik tālu valdošais režīms ļaus iet. Bet ceturtajā rindā sēdēja spēcīga auguma vīrs ar lielu sarkanbalt-sarkanu karogu, ko viņš priecīgi šūpoja gaisā pēc katras dziesmas."

Vērojot ļaudis publikā, likās arī, ka daudziem dzīve nav bijusi viegla. Daugavpilī koncerts nokavējās par kādu stundu, gaidot kamēr autobusus no saviem darbiem sabrauc lauku ļaudis. Blakus skatuvei ievērojām miličus formas tērpos, kas laikam sargāja "perimetru" no "brīvklaušitājiem". Dziedot dziesmas, kuŗās mēs ar humoru apcēlām pastāvošo iekārtu, ienāca prātā doma: vai viņi nevarētu mūs tepat sagrābt ciet? Tobrīd Latvija vēl nebija brīva un neviens nezināja, cik tālu valdošais režīms ļaus iet. Bet ceturtajā rindā sēdēja spēcīga auguma vīrs ar lielu sarkanbalt-sarkanu karogu, ko viņš priecīgi šūpoja gaisā pēc katras dziesmas.

Vienu no spilgtākajiem brīžiem piedzīvoju turnejas sākumā, kad pa ceļam uz Liepāju pietājam un viesojāmies bijušajā

Zaļmuižas pamatskolā, netālu no Kuldīgas. Mana māte tur bija strādājusi par skolotāju un reizē arī skolas pārzini. Ēkas pirmajā stāvā bija divas klašu telpas, bet augšstāvā dzīvojām mēs – māte, manas trīs māsas un es. Kādu

laiku arī tēvs. Tā bija četrklasīga lauku skoliņa toreizējā Planīcas, tagad Kurmāles pagastā. Pirms došanās bēgļu gaitās, biju tur paguvus nobēigt pirmo klasi.

Skolas vadība bija uzzinājusi par "Trīs no Pārdaugavas" ieršanās Latvijā no intervijas, ko sniedzām televīzijā, un lūgusi turnejas rīkotājus ļaut mums pietāstāt Zaļmuižas skolā. Kad mūsu auto karavāna iebrauca skolas pagalmā, mūs sagaidīja daudz ļaužu ar skolas un pagasta pārstāvjiem priekšgalā. Runāja skolas pārzine, cildinādama manu māti kā paraugskolotāju. Brīnīšķīgi tīrās balsis dziedāja skolēnu koris; bērni skandēja patriotisku dzeju. Tas bija neizsakāmi skaisti un aizkustinoši. Ne katram pirmās klases absolventam gadās kaut ko tādu piedzīvot!

Ko pats vislabprātāk klausies?

Manas mūzikālās gaumes nav ierobežotas. Patīk klasiskā mūzika, vokālā un simfoniskā, ieskaitot operas. Mums virtuvē nelielā ekrāniņā slēpjas būtne vārdā Aleksa, kas vēro visu, ko mēs ar sievu darām un noklausās visu, ko runājam. Tiklīdz pieminam Aleksas vārdu un izsakām vēlēšanos dzirdēt kaut ko klasisku, viņa laipni pakalpo. Toties, automašīnā, braucot tālos ciemos pie bērniem un mazbērniem, klausāmies latviešu koŗa mūziku, Raimonda Paula vecos grāvējus, reizēm arī Amerikas kantri dziedoņu balādes par aizgājušiem laikiem.

Kā veicas tavi radošie darbi, vai kas jauns nav tapis?

Radošie darbi? Šobrīd neradu neko īpašu, ja neskaita kādu audio-vizuālu projektu par Latvijas simt gadiem, ko mēs, neliela grupiņa entuziastu, izrādījām Vašingtonas skatītājiem 2018. gadā un ko ceram "iemūžināt" videofilmā. Reizēm paskatos savos pieblīvētajos grāmatu plauktos, kur cieši saspiedušies snauz trimdas rakstnieki, pacilāju kādu no daudzām grāmatu kastēm pagrabā un nodomāju: cik daudz radošas enerģijas šajos darbos ieliks! Kaut kad būs jālemj par šīs bagātības likteni...

Tavs vēlējums tautiešiem šai sarežģītajā laikā?

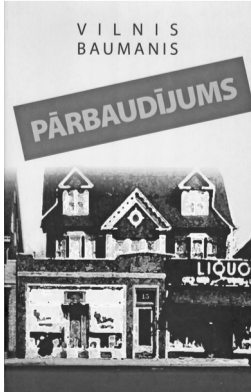
Vēlējums ikvienam – labu veselību! Domāt gaišas domas. Būt laipniem citam pret citu. Nemeklēt vainīgo. Iet ārā pretī saulei un priecieties par jauniejiem pumpuriem un pirmajiem pavasara ziediem.

Trīs no Pārdaugavas 1970.-os gados // Foto: Māris Jubersts

VILNIS BAUMANIS

PĀRBAUDĪJUMS

2011. gadā apgādā "Laika grāmata" nāca klajā otrais Viļņa Baumaņa romāns – "Pārbaudījums". (Pirmais romāns – "Kaŗš kalnā" nāca klajā 2003. gadā).

Romāns "Pārbaudījums" – stāsta par miklainiem notikumiem, kas risinās kādā latviešu apdzīvotā namā Ņujorkā...

Ja vēlaties iegādāties, sazinieties ar redakciju vai sūtiet čekū par 20,- dolāriem Inesei Zaķis 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

SARUNA PAR DZĪVI

Gleznotāja un izstāžu kuratore *Lelde Kalmīte* sarunā ar *Salliju Benfeldi*

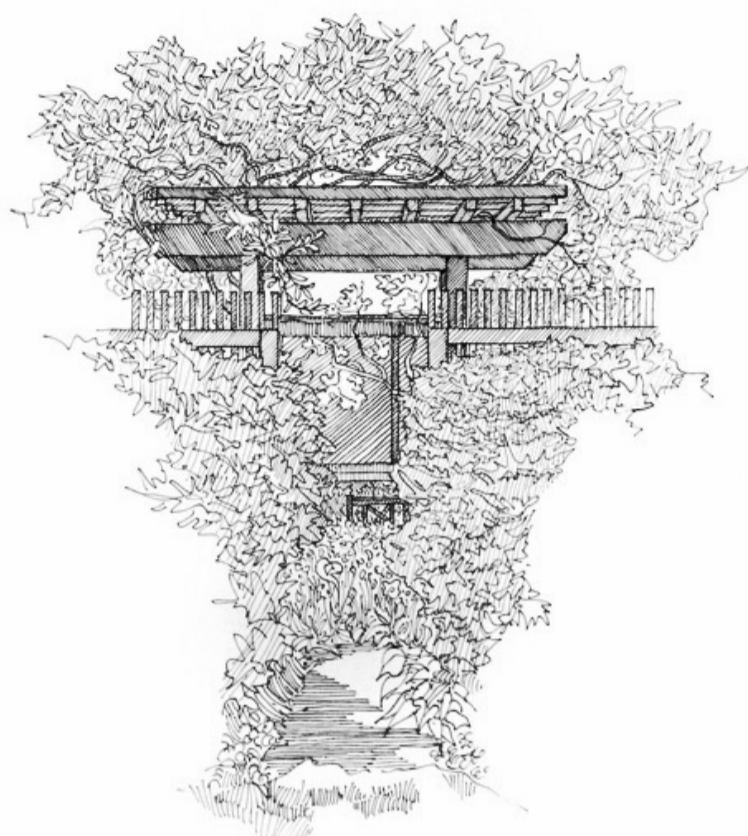
Pēckaņa trimdas bērns Lelde Kalmīte kopš četrpadsmit gadu vecuma dzīvo Amerikā, bet nu jau ne pirmo gadu ir satiekama arī Cēsīs, Pasaules latviešu mākslas centrā (PLMC). Centrs ir Leldes lolojums, un tajā viņa darbojas kā izstāžu kuratore. Gleznošana Leldei Kalmītei visu mūžu ir bijis sirds darbs, kuŗu viņa ir apgūvusi profesionālā līmenī, bet būt izstāžu kuratorei ir Leldei interesants maizes darbs, kas ļāvis iepazīt daudzus māksliniekus mūža garumā.

Vai Latvijā tagad dzīvojat pašvīgi, visu gadu?

Nē, Latvijā nedzīvoju visu gadu. Mans dēls Kārlis Pasaules latviešu mākslas centrā tika pieņemts darbā par izpilddirektoru. Pirmajā darba gadā Latvijā viņš bija sešus mēnešus, pēc tam viņam piedāvāja strādāt Latvijā deviņus mēnešus gadā. Domāju – nevarēšu izturēt, tik ilgi neredzot savu dēlu. Pēdējos septiņus gadus es strādāju par kuratori mākslas centrā Čikāgā, izveidoju visu izstāžu programmu. Centra īpašniekam sacīju, ka man ir laiks atpūsties un es gribētu vienu brīvo gadu – akadēmiskajās aprindās, ja strādā universitātē, pēc septiņiem nostrādātiem gadiem var piešķirt brīvu gadu, lai sakārtotu domas, atpūstos un pārdomātu tālāk darāmo. Kā par brīnumu, īpašnieks piekrita man piešķirt veselu brīvu gadu! Cēsīs sāku dzīvot pirms diviem mēnešiem. Mēs ar Kārli noīrējām divus jaunos dzīvokļus tepat, gandrīz blakus. Sākās vīrusa krīze, tagad man nav ne jausmas, kad tikšu atpakaļ uz Ameriku. Varētu palikt te pavisam, jo Amerikā dzīve ir bīstamāka. Sarakstos ar saviem kollegām, un viņi runā par *open studios*, par atvērtām darbnīcām, kad publika nāk pie māksliniekiem. Manuprāt, tā ir pavisam traka ideja šobrīd, tas patiesībā ir ierobežojumu pārkāpums.

Vai neilgojaties pēc Čikāgas?

Jāatzīstas, mazliet ir tāda māju trūkuma sajūta – es taču dzīvoju Amerikā un pirmo reizi biju Latvijā, kad man bija jau 47 gadi. Latvijā nekad nav bijusi manas mājas. Tā bija manas vecāku mājas, viņi par to nepārtraukti runāja, bet man nebija tādas dziļas emocionālas saiknes, kāda tā tagad ir manam dēlam. Viņam ļoti patīk Latvija – varbūt tādēļ, ka vairākkārt te braucis pats un vienmēr man brauca arī līdz, kad iekārtoju jaunu izstādi. Dēls ir ieguvis pamatīgu izglītību latviešu valodā un vēsturē, man tas nebija pieejams. Kad mēs ieceļojām Amerikā 1950. gadā un man bija četri gadi, nebija tādas latviešu skolas. Mēs braucām uz Mineapoli, jo kāds manam tēvam bija teicis, ka tur izskatās kā Latvijā. Pie Mineapoles tā nav, bet vecāki devās tālāk uz ziemeļiem, apmetāties Ziemeļminesotā pie *Superior* jeb Augšezera. Tas ir ļoti skaists, un ir zināma līdzība ar Latvijas dabu, bet ainava ir skarbāka. Manas emocionālās saites ir ar to vietu. Uzaugu Mineapolē, tur bija vairāki latviešu mākslinieki, mūziķi, rakstnieki – latviešu inteliģence. Knuts Lesiņš bija mūsu klavier-

Lelde Kalmīte. *Dārzs (Garden)*

Lelde Kalmīte: “Man ir glezna – triptichs, ar nosaukumu “Tēva ēnā”. Mana tēva ēna bija ļoti tumša. Kalmīte nebija mīļš tēvs. Viņš domāja tikai par sevi, nekad ne par vienu citu cilvēku tēvs nedomāja un neinteresējās. Bija grūti izaugt tādā mājā, un es aizgāju no mājām, cik ātri vien tas bija iespējams, aizbraucu uz Čikāgu. Vienu reizi manā mūžā man jautājuši to pašu, ko jautājat jūs.”

skolotājs, un viņš nāca pie mums uz mājām – toreiz skolotāji brauca pie skolēniem, kas tagad tā vairs nenotiek. Mūsu klavierstundas notika dienas beigās, pēc tam viņš palika pie mums, atnāca Valentīns Pelēcis vai Jānis Adamsons. Viņi visu nakti runāja par politiku un mākslu, un mēs ar mūsu sēdējām un klausījāmies. Tagad saprotu, ka tas bija vērtīgs piedzīvojums, toreiz daudz ko no dzirdētā vēl nesapratām.

Pabeidzu vidusskolu un iestājos Čikāgas universitātē. Tur ieguvi bakalaura un maģistra gradu mākslā. Paliku Čikāgā, jo to mīlēju. Mana tēva labākais draugs bija Jānis Strods, kuŗš dzīvoja Čikāgā, un viņš bija man kā otrs tēvs. Kad Jānis atbrauca uz Mineapoli, viņš vienmēr apskatīja visus manus darbus, kritizēja arī. Viņš arī bija pirmais, kuŗš nopirka vienu no maniem darbiem. Es iemilēju Čikāgas universitātes arhitektūru, tā bija neogotika. Programma universitātē bija pasaules līmenī, tā bija tāda *great books* programma. Pirmos divus gadus pavadījām, lasot oriģinālos tekstus katrā priekšmetā, mēs nelasījām kaut ko par piemēram, Marksu, bet lasījām viņa paša darbus. Tas bija ļoti

vērtīgi, jo iemācīja domāt pašam. Grupas bija mazas, seši, desmit studenti, varēja diskutēt ar kollegām un profesori. Toreiz neaptvēru, cik tas bija vērtīgi.

Kā kļuvāt par izstāžu kuratori?

Ieguvi maģistra gradu, sāku strādāt dažās kolledžās par pasniedzēju, bet nejutos ekonomiski droša. Man jau bija piedzimis Kārlis, vīrs strādāja universitātes bibliotēkā, bet arī viņa darbs nebija sevišķi nodrošināts. Nolēmu atgriezties universitātē un iegūt vēl vienu gradu, bet man jau ap četrdesmit. Braucu atpakaļ uz Mineapoli, jo tur varēju palikt pie saviem vecākiem un studēt Minesotas universitātē. Domāju, ka Minesotas universitāte toreiz bija vislielākā visā Amerikā, tur bija aptuveni 60 tūkstoši studenti. Tas bija interesants kontrasts. Čikāgas universitāte bija elitāra, es nebūtu varējusi tur mācīties, ja nebūtu saņēmusi lielas stipendijas – mēs bijām nābagi. Savukārt Minesotas universitāte bija tautai, visiem cilvēkiem. Tur bija programma mākslas pedagogijā, kas nekad nebūtu Čikāgas universitātē. Ieguvi gradu mākslas pedagogijā, un notika interesanta sagādīšanās – man piedāvāja izpilddirektora vietu vie-

tējā mākslas centrā, kas atradās kādus piecus kvartālus no manām mājām. Tur nostrādāju divdesmit gadus par bezpeļņas mākslas organizāciju direktori. Iemācījos ļoti daudz ne tikai par bezpeļņas organizācijām, to financēm, bet daudz uzzināju arī par Amerikas sabiedrību un tās vērtībām.

Amerikāņu sabiedrību iepazīt no labākās vai sliktākās puses?

Nevaru teikt, ka no labākās puses, uzzināju daudzas satraucošas lietas. Kad sāku strādāt, biju naīva, man bija cits priekšstats par šo bezpeļņas organizāciju pasauli. Sāku domāt par Latviju, par Pasaules latviešu mākslas centra projektu. 2004. gadā biju Latvijā, man līdzī bija Amerikas latviešu mākslinieku biedrības izdotā grāmata, kuŗā bija kādu simt mākslinieku darbi. Parādīju grāmatu vairākiem Latvijas kollegām, sapratu, ka viņi neko daudz nezina un sā-

Jums ir brīvais gads, nākas dzīvot šeit – tad jau varat vairāk iepazīties ar cilvēkiem – no divu metru attāluma.

Jā, jā, varētu gan (smejas)! Kārlis no pagājušā gada ir iesācis jaunas programmas. Tas ir apsveicami, kaut gan no sākuma mazliet pretojos. Domāju, ka mūsu misija ir izveidot ļoti labu, kvalitatīvu kolekciju. Mēs neesam kultūras centrs, PLMC ir kolekcija, mums nav jābūt ļoti populāriem, mums jābūt izcilai kolekcijai. Mums jau tagad ir vairāk nekā tūkstoš darbu. Kādu pusi no tiem varētu pārdot, lai iegūtu līdzekļus.

Par popularitāti – jūsu tēvs bija gleznotājs Jānis Kalmīte, un runājot par latviešu mākslu trimdā, vienmēr tiek pieminēts jūsu tēvs. Parasti neviens nepiemin jūsu mammu.

Mana mamma Rīgā bija bibliotekāre. Amerikā abi vecāki strādāja par apkalpotājiem. Par manu

ku domāt, ka kaut kā latviešu trimdas māksliniekus vajadzētu “atdot” Latvijai. Tā radās ideja par Pasaules latviešu mākslas centru. Vajadzēja ilgu desmit gadus, lai šo projektu īstenotu. Sapratu, ka latvieši ir diezgan kašķīgi. Nezinu, kāpēc tas tā, bet latviešiem ir talants kašķēties, mēs ilgi cīnījāmies par savu projektu. Sākām Valmierā, tad atnācām uz Cēsīm, un tas bija ļoti labi. Šī ir skaista pilsēta, kur novērtē kultūru. Atvērām savu pirmo galeriju 2014. gadā, un šī ir mūsu septītā sezona. Te ir ļoti labi!

Vai cilvēki PLMC uz izstādēm, jūsuprāt, nāk ziņkārības dēļ, vai arī viņi prot novērtēt šo mākslu, saprot to?

Tas gan būtu jājautā Kārlim, jo man nav bijis daudz saskarsmes ar izstāžu apmeklētājiem. Lielākoties es Cēsīs esmu nedēļas trīs, izdaru savu darbu, atveram jaunu izstādi, un es tūlīt braucu atpakaļ. Šoreiz sākās ar vīrusu saistītā krīze, paliku šeit.

mammu ir kāds stāsts, kas tagad liek domāt par šodienas pasauli. Mamma vienmēr bija slimojusi, viņai bija kāda kuņģa kaite. Pirmajā Amerikas gadā mamma nopietni saslima, jau kuģī viņa jutās ļoti slikti. Kādu nakti viņa piecēlās, sāka staigāt un tad pēkšņi saļima, sākās asiņošana. Ārsti pēc tam sacīja – vēl divdesmit minūtes, un viņa vairs nebūtu glābjama. Laimīgā kārtā viņu paspēja aizvest uz slimnīcu, operēja un viņa izveseļojās. Par to visu maksāja arodbiedrība. Mamma bija apkalpotāja viesnīcā, viņa bija arodbiedrības biedre un, par spīti tam, ka bija nostrādājusi tikai dažus mēnešus, arodbiedrība visu apmaksāja. Tie bija piecdesmitie gadi. Tagad tiek diskutēts par veselības apdrošināšanu, bet – Amerikā bez tās ir aptuveni 80 miljoni cilvēku! Tas ir ārpriests! Amerikā ir tik bagāta zeme, varētu atļauties veselības apdrošināšanu visiem.

JURIS
LORENCIS

Ir grūti, gandrīz neiespējami rakstīt. Nāk prātā teiciens – kad lielgabali runā, mūzas klusē. Daudzi esošo situāciju salīdzina ar karu. Tikai kas tas par karu, kurā ienaidnieks ir neredzams, nezināms un neizprotams? Mans 1888. gadā dzimušais vectēvs, kurš piedzīvoja abus pasaules karus, bieži mēdza atkārtot: “Visbriesmīgākais karš pasaulē ir pilsoņu karš. Jo nekad nevar zināt, no kurienes nāks briesmas, no kura stūra šaus un kurš tevi nodos”. Līdzīgi ir ar vīrusu.

Ir sestdiena, 28. marts. Pirmā patiesi siltā diena šajā gadā Rīgā. Kafējnīca, kas atrodas uz K. Barona un Ģertrūdes ielu stūra, uzdrošinājusies izlikt uz ietves galdīņus un krēslus. Divas meitenes malā kafiju un mielojas ar svaigi ceptiem kruasāniem. Latvijā vēl atļauti daži pasaulē jau aizliegti prieki. Cik ilgi vēl? Bet es iegriežos netālajā pārtikas lielveikalā, steidzīgi piepildu ratus un bažīgi raugos, ka sievietē divus metrus no manis (tāda ir valdības ieteiktā distance) pūlas apspiest klepus lēkmi. Bet varbūt man tikai izlikās? Mājās rūpīgi nomazgāju rokas un seju, uzvaru kafiju un apsežos pie loga. Pa Ģertrūdes ielu šaudās ritenbraucēji, ēdienu piegādes kurjeri. Viņu mērķis – tuvējais indiešu restorāns, kurš šajās dienās knapi tiekot galā ar pasūtījumiem. Cilvēki cenšas pusdienot mājās. Piepeši atskan sirēnas, un Tērbatas ielā pazib spilgti dzeltenā ātrās palīdzības mašīna. Pirmā doma – aizved jaunu vīrusa pacientu. Lai gan labi apzinos, ka tas var būt “pa-

rastrs” nelaimes gadījums. Rēķināties ar sliktāko – tas laikam ir cilvēka dabā, īpaši jau šādos apstākļos.

Vienlaikus daudzi (ne visi, bet daudzi!) politiķi saka to, ko no viņiem grib sadzirdēt tauta, vēlētāji. Proti – labas vēstis. Sūtņis, kurš atnes sliktu vēsti, senos laikos tika sodīts ar nāvi. Modernos laikos viņš netiek pārvēlēts, kas nozīmē politisko nāvi. Patiesībā arī es kāri tveru jebkuŗu ziņu, kas apgalvo – vīrus “nemaz nav tik briesmīgs”, ka “Ķīna un Koreja ir tikušas galā”, ka “atrstas jaunas zāles”. Un es ļoti labi “saprotu” ASV prezidentu Trampu, kurš nesteidzās tautai pavēstīt sliktās ziņas. 22. janvārī intervijā televīzijas kanālam CNBC viņš apgalvoja, ka “viss tiek kontrolēts”. 12. februārī tikšanās laikā ar vēlētājiem Tramps paziņoja – “aprīlī paliks siltāks, viss mainīsies uz labu”. 26. februāris, Tramps uzstājas Baltajā namā: “Risks ir ļoti zems, turklāt mums ir paši labākie eksperti pasaulē...”. Patiesām, šis ir tas brīdis, kad politiķiem kā vēl nekad būtu jāieklausās ekspertos – ārstos, zinātniekos, ekonomistos, finansistos un sociologos. Problēma ir tā, ka ekspertu ieteikumi ir krasi atšķirīgi, ja ne diametrāli pretēji. Tie svārstās no prasības pēc pilnīgas visu cilvēku izolācijas savās dzīvesvietās līdz otrai galējībai – lai izslimo, kas var. Sabiedrība kopumā iegūs dabisko imunitāti, daļa nomirs, neko darīt, tāda ir dzīve utt. Pagaidām pasaule kopumā virzās pa pirmo ceļu. Iziešanas un pulcēšanās aizlieg-

mi kļūst aizvien stingrāki, to skaitā arī Latvijā. Dažas valstis jau noteikta komandanta stunda. Ķīnas piemērs liecina, ka šāda rīcība var nest panākumus. Vienlaikus atskan balsis, kas aicina ja ne atteikties no šīs politikas, tad vismaz izvērtēt to. Ka agrāk vai vēlāk cilvēki būs spiesti atzīt, ka pat šajā tik sarežģītajā laikā rūpes par veselību un tautsaimniecību ir savstarpēji saistītas lietas. Tātad problēmas, kas jārisina vienlaicīgi. Argumenti ir sekojoši: ekonomikas apstāšanās arī var prasīt dzīvības (chronisku slimību saasināšanās, darba zaudēšana, pensiju fondu izsīkums, elementārs trūkums, noziedzība un pašnāvības). Turklāt vienmēr aktuāls būs jautājums – kurš tieši būs tas brīdis, kad bērni atkal varēs iet uz skolu? Kad atvērsies kafējnīcas, teātri un sporta zāles? Kad atkal varēsīm apmeklēt savus tuviniekus veco ļaužu mītnēs? Šai ziņā ziņmīga ir amerikāņu ārsta Dāvida Kaca publikācija (20. 03. 2020.) laikrakstā *The New York Times* – “Vai cīņa ar vīrusu nav bīstamāka par pašu vīrusu?” (*David L. Katz, “Is Our Fight Against Coronavirus Worse Than the Disease?”*). Viņš iesaka iet “vidusceļu” – īpaši neuztraukties par jauniem, veselīgiem cilvēkiem, ļaut viņiem mācīties un strādāt, bet fokusēt uzmanību uz senioriem (vecākiem par 60) un chroniskiem slimniekiem. Pēc iespējas izolēt, saudzēt, apgādāt ar visu nepieciešamo, veikt testus utt. Tas ļautu ekonomēt līdzekļus, atvieglot jau tā pārslogoto veselības aizsar-

dzības sistēmu, vienlaikus tautsaimniecība neatrstos pilnīgā paralīzes stāvoklī. Un tā līdz brīdim, kamēr tiks atrasta efektīva vakcīna un zāles. Izskatās, ka šādu ceļu pagaidām cenšas iet bagātā Zviedrija. Slimības testu nevar iziet pat pazīstamā klimata aktiviste, 17 gadus vecā zviedru meitene Grēta Tūnberga (viņa pati uzskata, ka inficējusies ar Covid-19 vieglā formā) – jo tas pienākas tikai patiesi smagiem slimniekiem. Nereti kā piemērs cīņai ar vīrusu tiek minēta Ķīna. Tās autoritārais vadības stils esot efektīvāks par demokrātiju, kas tāda tukša plāpāšana vien esot. Ka arī pārējai pasaulei agrāk vai vēlāk nāksoties pieņemt Ķīnā praktizēto totālo digitālās izsekošanas politiku. Tā sakot – pašu cilvēku interesēs. Te gan derētu atcerēties kādu būtisku faktu, ko daudzi jau paspējuši aizmirst – ja Ķīnā valdītu demokrātija un atklātība, tad varas iestādes būtu ieklausījušies ārstā Li Venliānā. Tieši viņš jau aizvadītā gada 30. decembrī pirmais cēla trauksmi par jaunas, netipiskai pneimonijai līdzīgas slimības uzliesmojumu Uhaņas pilsētā. Tā vietā dakterim lika parakstīt dokumentu ar apņemšanos neizplatīt viltus ziņas. 10. janvārī viņam parādījās pirmie slimības simptomi, bet 7. februārī Li Venliāns jau bija miris...

Viens no Trampa padomniekiem, ASV Nacionālā Alerģiju un infekcijas slimību institūta direktors Dr. Antonijs Fauči (*Dr. Anthony Fauci*) brīdina, ka “ASV var saslimt miljoni, bet

nomirt pat 100 000 cilvēku”. Pagaidām gan izskatās, ka prezidents vairāk sliecas uz klausīt “vidusceļu” aizstāvju. Viņš izteicies, ka Covid-19 ierobežošanai noteiktie pasākumi var iznīcināt ekonomiku: “Mūsu valsts nav celta, lai to noslēgtu” (*“Our country – it’s not built to shut down”*). Savukārt zinātnieku padome, kas dod padomus Francijas prezidentam Makronam, uzskata, ka pagaidām vienīgie efektīvie mēri cīņā ar vīrusu ir izolācija un sociālā distancēšanās. Minimālais ierobežojošo pasākumu ilgums esot sešas nedēļas, tātad līdz maija sākumam. Kam ticēt? Es pats pēc dabas esmu kompromisu cilvēks, kurš sliecas domāt, ka patiesība parasti atrodas “kaut kur pa vidu”. Viedokļus izsaka eksperti, bet šo līniju “kaut kur pa vidu”, aiz kuŗas seko saistoši lēmumi, novelk politiķi. Ne jau velti saka, ka politika esot kompromisu māksla.

Ir svētdienas, 29. marta vakars. Latvijai pagaidām izdevies noturēties, epidēmijas likne vēl neiet debesīs. Valstī kopā ir 347 inficēto. Rēķinot uz vienu miljonu iedzīvotāju, tas ir divas reizes mazāk nekā ASV. Paldies Dievam, vēl neviens nav aizgājis Mūžībā. Kad jūs, godājamie lasītāji, lasīsiet šīs rindas, daudz kas jau būs mainījies. Un cilvēki runās un spriedīs, ka varbūt vajadzēja rīkoties citādi. Vēl viens teiciens, kas nāk prātā – pēc kara visi gudri.

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

SARUNA PAR DZĪVI

(Turpināts no 13. lpp.)

Vai nejutaties kā tēva ēnā? Vai ir viegli gleznot un strādāt, ja visi stāsti vienmēr sākas ar tēva vārdu un viņa gleznām?

Man ir glezna – triptichs, ar nosaukumu “Tēva ēnā”. Mana tēva ēna bija ļoti tumša. Kalmīte nebija mīļš tēvs. Viņš domāja tikai par sevi, nekad ne par vienu citu cilvēku tēvs nedomāja un neinteresējās. Bija grūti izaugt tādā mājā, un es aizgāju no mājām, cik ātri vien tas bija iespējams, aizbraucu uz Čikāgu. Vienu reizi manā mūžā man jautājuši to pašu, ko jautājat jūs. Čikāgas mācītājs Oļģerts Cakars man vaicāja – kā tas ir, kā jūs justos, ja būtu Gētes meita? Viņš tā jautāja, jo man bija kopīga izstāde ar tēvu. Es atbildēju – ko jūs atbildētu uz šo jautājumu, ja jūs būtu Gētes tēvs? Tas bija kā joks, bet es personīgi nejutos kā mākslas sacensības. Es zīmēju daudz labāk par Kalmīti. Tēvam mākslā bija viena ideja, viņa māksla bija kā sastingusi. Atceros savu pirmo izstādi, kas bija kopā ar tēvu. Man izstādes vienā daļā bija kādas divdesmit gleznas, bet apkārt bija kādas deviņdesmit tēva gleznas. Tēvs augstu vērtēja abstrakto glezniecību, viņam tas bija nākamais solis, pēc kā tiekties,

bet viņš to nespēja. Tēvs uzskatīja, ka labam gleznotājam ir ļoti labi jāpārvalda gleznošanas tehnika un jābūt iekšēji atbrīvotam, brīvam, bet sacīja, ka to nespēj, jo viņa zeme nav brīva. To tēvs sacīja vienmēr, tā bija kā liturģija. Domāju, ka viņš cieta no tā, ka pats ticēja tai liturģijai, kas viņam deva gan slavu, gan naudu – savā mūžā viņš pārdeva ļoti daudz gleznu. Bet, manuprāt, viņš pats sev bija uztaisījis cietumu

Bieži vien, runājot par mākslu un māksliniekiem, mēdz teikt, ka tā ir bohēma. Vai arī jūs esat

dzīvojuši bohēmā, un ko tas jūsuprāt nozīmē?

Domāju, ka tas ir novecojis jēdziens. Agrāk māksliniekiem teica – jums jābrauc uz Ņujorku, tur ir bohēma. Tagad neviens mākslinieks nevar dzīvot Ņujorkā, jo tur ir tik dārga dzīve, cilvēki pat saka: nebrauciet uz turieni! Bohēma, tā brīva un bezrūpīgā dzīve vairs nav reāla. Saistībā ar savu darbu pazīstu ļoti daudz mākslinieku, Bridžportā esmu sarīkojusi vismaz piecdesmit grupu izstādes. Viņi cīnās, lai izdzīvotu, viņi domā, kā samaksāt par darbnīcu, kā nopirkt

ēdienu. Bohēma bija piecdesmitajos, sešdesmitajos gados, kad Amerika bija bagāta un varēja atļauties hipijus, *japišus*. Nevaru tā droši apgalvot, bet domāju, ka šodien tas vairs nav iespējams. Bohēma savā ziņā bija brīvais un radošais gars, bet, manuprāt, nostalgijas nav, es to nejutu, jo māksliniekiem jādomā par reālo ikdienas dzīvi.

Virusa krīze savā ziņā ir visus apturējusi, likusi apstāties traka – jā skrējienā tikai uz priekšu. Vai kaut kas tāds bija gaidāms, jo visa bija pārāk daudz?

Jā, un ceru, ka tas nesis arī kādu labumu, ja izdzīvosim.

Vai tiešām mēs varētu arī neizdzīvot?

Jā, tas ir pilnīgi iespējams, manuprāt. Varbūt ne šeit, ne Burtņiekos vai Raunā. Bet man ir bailes par saviem draugiem un kollegām Amerikā. Dēla tēvs dzīvo Čikāgā – mēs esam šķīrušies, bet Kārlis ļoti grib šobrīd atgriezties, jo baidās par tēvu. Amerikāņi netic faktiem, netic zinātnei. Prezidents viņiem melo, un ļoti daudzi viņam tic, jo viņiem nav izglītības, viņi nelasa, skatās tikai televīziju, tā ir vienīgais viņu zināšanu avots. Nezinu, kas Amerikā var notikt, ja sabiedrība ir tik ļoti noskaņota pret zinātnei, pret loģiku, pret domāšanu.

Cilvēki mēdz jautāt, kāda ir dzīves jēga. Kāda jūsuprāt ir dzīves jēga, vai tāda ir?

Es nezinu. Domāju – ja ir kāda jēga, to var atrast tikai dabā un mūsu attiecībās ar dabu, kas pašlaik ir sliktas. Dzīve ir viena liela mistērija.

Piebilde. Pēc sarunas Lelde rāda pēdējo gadu gleznu foto savā datorā. Daudzās gleznās ir uguns, kas deg ar baisu spēku. Saku, ka tās gleznas izskatās kā brīdinājums, un Lelde atbild: “Tās ir gleznotas pirms traģiskajiem ugunsgrēkiem.”

Lelde Kalmīte. Liesmas pie horizonta (*Fire on the horizon*)

MĀRIS
BRANCIS

Jelgavas pilsētas bibliotēka (līdz 2016. gadam – Jelgavas Zinātniskā bibliotēka)

20. gadsimta 90. gadu sākumā līdz ar Latvijas neatkarības atgūšanu uzplauka Jelgavas pilsētas bibliotēkas sadarbība ar trimdas tautiešiem. Trimdas tautieši organizēja tūkstošiem grāmatu sūtījumu Latvijai, tai skaitā mūsu bibliotēkai. Interese par trimdas literatūru bija milzīga, jo trimdā rakstītais pavēra jaunu, iepriekš nezināmu redzesloku. Bibliotēkas darbiniekiem toreiz bija liels pārsteigums, cik bagāta un daudzpusīga ir bijusi trimdas izdevējdarbība. Ja padomju gados trimdas literatūrai varēja piekļūt vien atsevišķi literatūras pētnieki, tad 20. gadsimta 90. gados ikviens, kam bija interese, varēja plašo un daudzveidīgo trimdas literatūru iepazīt.

Trimdas autori bija ieinteresēti braukt uz Latviju, stāstīt par savu pieredzi, turklāt Latviju apciemot viņus aicināja vēl dzīvi esošie radinieki. Tolaik Jelgavas pilsētas bibliotēkas sarīkojumu organizatore bija Elza Mīstere, kas organizēja vairākas tikšanās ar trimdas autoriem. Šie sarīkojumi bija ļoti apmeklēti un sirsnīgi, tos va-

dija latviešu valodas skolotāja no Zaļeniekiem Liliāna Štaure. Līdz ar trimdas rakstnieku apmeklējumiem bibliotēkas krājumā ieplūda dažādi autoru dāvinājumi. Bez trimdas autoru grāmatām ieguvām arī dažādas atmiņas, fotografijas, rokkrastus – taču pārsvarā kopijas. Visi šie materiāli glabājas Jelgavas pilsētas bibliotēkas Novadpētniecības un seno izdevumu krājumā, ir aprakstīti bibliotēkas elektroniskajā kopkatalogā un pieejami ikvienam interesentam.

Bibliotēkas krājumā ir dažādi materiāli par 14 trimdas perso-

nām, pārsvarā kultūras un sabiedriskiem darbiniekiem, kam bijusi saistība ar Jelgavu un novadu. Viens no vērtīgākajiem tā laika dāvinājumiem bija rakstnieka Žaņa Unāma arhīvs, plašs un vērtīgs rokkrastu krājums, taču to Jelgavas pilsētas bibliotēka nodeva Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, kuŗā ir vislabākie resursi, lai šādus materiālus atbilstoši apstrādātu un glabātu.

Bibliotēkas krājumā ir materiāli par Aistaru dzimtu – gleznotāja Viestarta Aistara, rakstnieka Ernesta Aistara un dzejnieces Zintas Aistaras īsas biografijas,

darbu recenziju kopijas, fotografiju kopijas, darbu kopijas, arī pieci Viestarta Aistara gleznu oriģināli. Tāpat dzejnieces Indras Gubiņas, Leonijas Ozolkalnes, Lolitas Gulbes, Ritas Gāles darbu kopijas, fotografiju kopijas no privātā arhīva, kā arī informācija par citiem diasporas pārstāvjiem. Taču visiem šiem materiāliem piemīt fragmentāra daba, tos nevar uzlūkot par visaptverošiem un pilnīgiem novadnieku arhīviem.

Viena no vērtīgākajām krājuma daļām ir bibliotēkas darbinieku un Jelgavas latviešu biedrības pārstāvju sarakste ar diasporas latviešiem, kas ir spilgta un vērtīga liecība par 20. gs. 90. gadu bibliotēkas sadarbību ar diasporu, sava laika raksturotāja. Ja diasporas rīcībā ir kādas liecības par sadarbību ar bibliotēku, esam ieinteresēti oriģinālu vai kopiju iegūšanā.

Saistībā ar mūsu arhīvos esošajām fotokopijām – liela daļa šo fotoattēlu ir kopētas ar savā laikā pieejamu tehniku un nav apmierinošā kvalitātē, līdz ar to esam ieinteresēti iegūt fotografiju digitālās kopijas, kas skenētas no oriģināla atbilstoši izšķirtspējā.

Saistībā ar bibliotēkas vēstures pētniecību esam ieinteresēti ziņās par bibliotēkas pārziņa (no 1925. gada līdz 1944. gadam) Ēvalda Ļucis dzimtas gaitām pasaulē.

Jelgavas pilsētas bibliotēka kā reģiona galvenā bibliotēka ir ieinteresēta novadpētniecības krājuma papildināšanā, interesēs par novadniekiem Latvijā un ārpus tās, īpaši fokusējoties uz personas saikni ar Jelgavu un novadu, interesē fotografijas un atmiņu pieraksti un ieraksti saistībā ar iepriekšminēto. Taču jebkuŗu materiālu apstrādē un saglabāšanā, ja tas nepieciešams, sadarbojamies ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, kā arī Latviešu Folkloras krātuves digitālo arhīvu garamantas.lv, kas šobrīd nodrošina ilglaicīgu platformu resursu apstrādāšanai, saglabāšanai un plašai pieejamībai. Kontaktpersona Baiba Īvāne, Jelgavas pilsētas bibliotēkas Informācijas nodaļas vadītāja. Akadēmijas iela 26, Jelgava, LV-3001. Tālrunis: 63007747; 26367743 E-pasts: baiba.ivane@biblioteka.jelgava.lv

Mediju atbalsta fonda
ieguldījums no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

Trimdas tautiešu – novadnieku dāvinājumi Valmieras mūzejam

20. gadsimta astoņdesmito gadu vidū, pateicoties toreizējā Valmieras novadpētniecības muzeja filiāles vadītāja Laimoņa Liepnieka (1927 – 2001) aktivitātēm un ilgstošas sarakstes ar trimdā dzīvojošo gleznotāju Jāni Kalmīti (ASV, 1907 – 1996), tika panākta vienošanās par J. Kalmītes 80 gadu jubilejas izstādi, kuŗā tiktu eksponēti autora uz dzimteni atsūtītie darbi. Izstādi atklāja 1987. gada 16. maijā. Pēc izstādes daļu no darbiem J. Kalmīte uzdāvināja Valmieras mūzejam un Valsts mākslas mūzejam Rīgā. 1997. gadā gleznotāja Lelde Kalmīte mūsu mūzejam dāvināja vēl 45 tēva darbus; daļu no tiem eksponēja J. Kalmītem veltītajā gleznu ekspozīcijā (atklāta 1998. gadā, turpinājās līdz 2004. gadam). Pēc izstādēm 2007. un 2017. gadā, mūzejā glabājas 68 gleznas, vēstules, dokumenti.

1995. gada rudenī pēc diplomāta, juridisko zinātņu doktora Viļa Māsēna (ASV, 1902 – 1964) meitas Liliānas Ivonnas Māsēnas pilnvarojuma, Māsēnu dzimtas pārstāvis – Valmieras Drāmas teātra režisors Agris Māsēns mūzejam nodeva 67 vienības: oriģinālfotografijas, vēstuļu un dokumentu kopijas, vizītkartes par V. Māsēna gaitām Latvijas diplomātiskajā dienestā pirms Otrā pasaules kara un Apspiesto Eiropas nāciju asamblejā (ACEN) līdz 1964. gadam. Mūzeja krājumu papildināja arī kopija Heidelbergas universitātē aizstāvētajam V. Māsēna diplomdarbam

“Latvijas starptautiskās tiesības” (1948.), kas joprojām pētniekiem var kalpot kā interesants izziņas avots. Jauniegūvumi bija apskatāmi Vilim Māsēnam veltītajā piemiņas izstādē 1995. gada novembrī.

Interesants ir stāsts par novadnieka – gleznotāja Rūdolfa Voldemāra Vītola (ASV, 1904 – 1980) darbu atgriešanos dzimtene: mākslinieka dzīvesbiedre Olga Vītols (ASV, 1903 – 1987), kuŗa visus vīra darbus sākotnēji novēlēja Klīvlāndes ev. luteriskajai latviešu draudzei ar nosacījumu, ka R. V. Vītola gleznu izstādīšanai ierīkos galeriju; gleznu galeriju atklāja 1989. gadā. Pēc Latvijas valsts neatkarības atgūšanas Klīvlāndes ev. lut. latviešu draudze meklēja turpmāko gleznu ekspozīcijas vietu. Respektējot faktu, ka mākslinieks Vītols dzimis kādreizējā Valmieras apriņķī, tika izraudzīts Valmieras novadpētniecības muzejs. Toreizējais Valsts pieminekļu aizsardzības inspektors Jānis Kalnačs kopā ar Klīvlāndes latviešu draudzi, kuŗa glabāja un pārzināja R. V. Vītola mantojumu, izvēlējās nosūtīšanai uz Latviju 40 akrila tehnikā gleznotas gleznas, 11 akvareļus, divus pasteļus, septiņas studijas, vienu zīmējumu un vienu skīču albumu, 61 dažāda izmēra skici. Darbi aptvēra laika periodu no 1950. gada līdz 1979. gadam.

1995. gadā, pateicoties O. Vītolas atstātajiem finanču līdzekļiem, pabeidza Vecās aptiekas restaurāciju un tās telpās izvie-

toja R. V. Vītola darbu pastāvīgo ekspozīciju. Vairāku gadu garumā to aplūkoja tūkstošiem valmieriešu un pilsētas viesu. Gleznas tikušas eksponētas Alūksnes novadpētniecības muzejā, Gulbenes novadpētniecības un mākslas muzejā, Naukšēnu pagasta kultūras namā, Smiltēnē, Rūjienas Izstāžu zālē, Mazsalacā, Mūrmuižā, Bērzainē un pavisam nesen – arī vietā, kur viņš dzīvojis bērnībā, Seļos (2017.)

Minēšu vēl dažus no trimdas dāvinājumiem: novadnieka, Kauguru pagastā dzimušā trimdas gleznotāja Arvīda Drones (ASV, 1918 – 2007) 13 gleznas un zīmējumi. Vērtīgs papildinājums – priekšmeti un uzziņas

materiāli par mirtiesnesi Ādolfu Svenni (1903 – 1984). Tie, pirms nonāca Valmierā, rūpīgi glabāti Daugavas Vanagu Toronto nodaļas muzejā. 1993. gadā talāru, ķēdi, tiesnesa cepuri, zīmogus, Valmieras Tiesas nama fotografijas un simbolisko atslēgu (11 vienības) atveda no dāvināja Daugavas Vanagu muzeja vadītājs Andrejs Brumelis. Ne mazāk saistošas ir ērgelnieka, vijolnieka un komponista Helmera Pavašara (Apvienotā Karaliste, 1903 – 1998) rakstītās vēstules (40 vienības), kuŗas mūzejam dāvināja Valmieras bērnu mūzikas skolas pedagoge Daina Priede, bet dzejnieka Edvarda Tūtera (ASV, 1893 – 1984) foto un iespaiddarbus, au-

tora sarakstītos dzeju krājumus, izdotus trimdā, Valmieras mūzejam (12 vienības) 1993. gadā dāvināja valmierietis Kārlis Bukums.

Valmieras muzeja vārdā saku paldies tautietei Dairai Skriblis no ASV! Viņas dāvētajam Valmieras novada tautastērpam ir īpašs stāsts: darināts uz 1958. gada latviešu trimdas dziesmu svētkiem pēc oriģinālā tautastērpa parauga. Zināms arī tautastērpa darinātājs vārds – Auguste Belte Kanadā. D. Skriblis dāvinājis arī daļu no sava tēva, trimdas diriģenta Arnolda Kalnāja (1906 – 1975) bibliotēkas (60 vienības).

Līdz šim no dažādām personām saņemts ap 200 dāvinājumu vienību: sadzīves tekstilijas, priekšmeti, dokumenti, fotografijas. Valmieras muzejs joprojām ir ieinteresēts trimdas mākslas kolekcijas papildināšanā un trimdas mākslas popularizēšanā Latvijā. Būsim pateicīgi par jauniem dāvinājumiem: priekšmetiem, fotografijām, tekstilijām vai mākslas darbiem, taču tiem jābūt saistītiem ar Valmieru vai Valmieras apriņķi, ar šeit agrāk dzimušiem vai dzīvojušiem, strādājušiem cilvēkiem vai viņu turpmāko darbību trimdā. Kontaktpersona: Valmieras muzeja krājuma nodaļas vadītāja Indra Vilistere. Tālrunis: +371 64207635, e-pasts: indra.vilistere@valmiera.lv

Ingrīda Zirīna, Valmieras muzeja vēstures nodaļas vadītāja

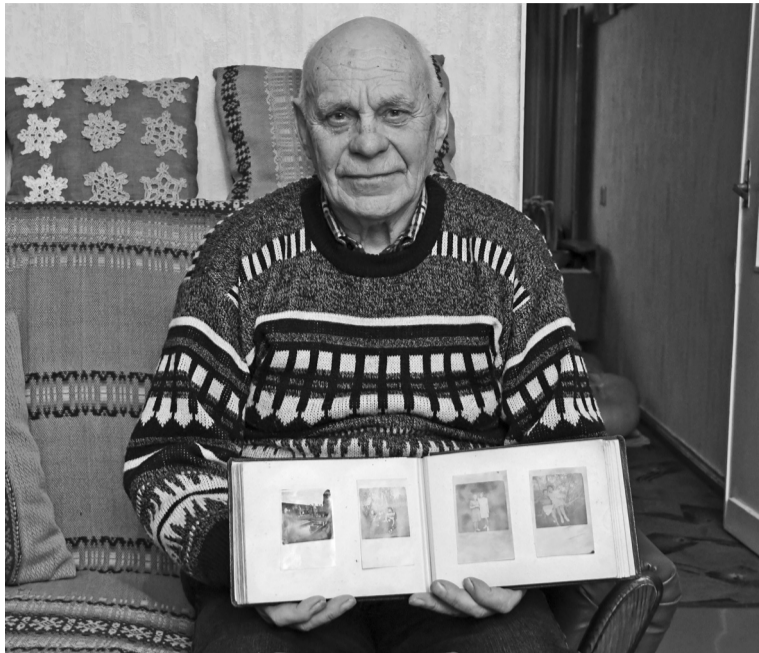
Atklāti jauni vēstures fakti

Okupācijas muzejam izdevies noskaidrot unikālas 1949. gada marta deportācijas fotografijas autoru

2019. gada 25. martā Latvijas Okupācijas muzejs nodeva sabiedrības apskatei unikālu, līdz tam nepublicētu fotografiju, kurā redzama Kroju ģimene Ventspils dzelzceļa stacijā, īsi pirms vagonu ešelonu ar 1161 cilvēkiem aizveda no Latvijas. Tobrīd fotografijas autors nebija zināms, taču, pateicoties medijos plaši atspoguļotajai informācijai, gada laikā noskaidrots, ka to uzņēmis Tāivaldis Dravnieks (1917 – 2002).

Atsaucoties uz izskanējušo ziņu, ar Okupācijas muzeju sazinājās represētais Arnolds Ronis no Ventspils, kurš pastāstīja, ka arī viņa ģimenes albumā glabājas tāda pati fotografija. Noskaidrojās, ka viņš ir braucis tajā pašā ešelonā, kur Kroju ģimene un fotografijas autors, un viņi visi nonāca Omskas apgabala Šerbakuljas rajona Borisovskā.

Deportācijas bija slepenas padomju okupācijas režīma operācijas, kurās fotografēt vai filmēt bija aizliegts. Attēlu Tāivaldis Dravnieks uzņēma slepeni, visticamāk ceļā uz noņemamajiem vietu Krievijas teritorijā, kad uz īsu brīdi cilvēkiem ļāva izkāpt no ešelona, lai nokārtotu dabiskās vajadzības. Iespējams, fotografija uzņemta ar PSRS platfilmu fotoaparātu "Komsomoļec". Tāda veida aparāts viņam bijis līdzīgs, un to viņš izmantojis, lai dokumentētu sadzīves ainas noņemamajās vietās. Pēc Arnolda Roņa domām un atmiņām, pefotografēto filmiņu Tāivaldis sūtījis uz

Arnolds Ronis // Foto no Latvijas Okupācijas muzeja krājuma

Latviju savam brālim, kurš filmiņu attīstīja, uztaisīja šīs mazās bildītes un sūtīja atpakaļ uz Sibīriju. Tāivaldis savukārt tās dāvinājis fotografijās redzamiem līdzcīvēkiem.

Par Tāivalža Dravnieka tālāko likteni ziemā Okupācijas muzejam ziņu nav, tādēļ ikviens, kam ir zināms kaut kas vairāk, aicināts sazināties ar muzeju. Taču ir zināma plašāka informācija par Kroju ģimeni. Fotografijā uz vagonu fona redzami vecāki Marta un Vilis, kā arī viņu meitas Valija un Maiga. Trešā meita – Rasma tika ievietota citā vagonā, jo tika paņemta no Ventspils

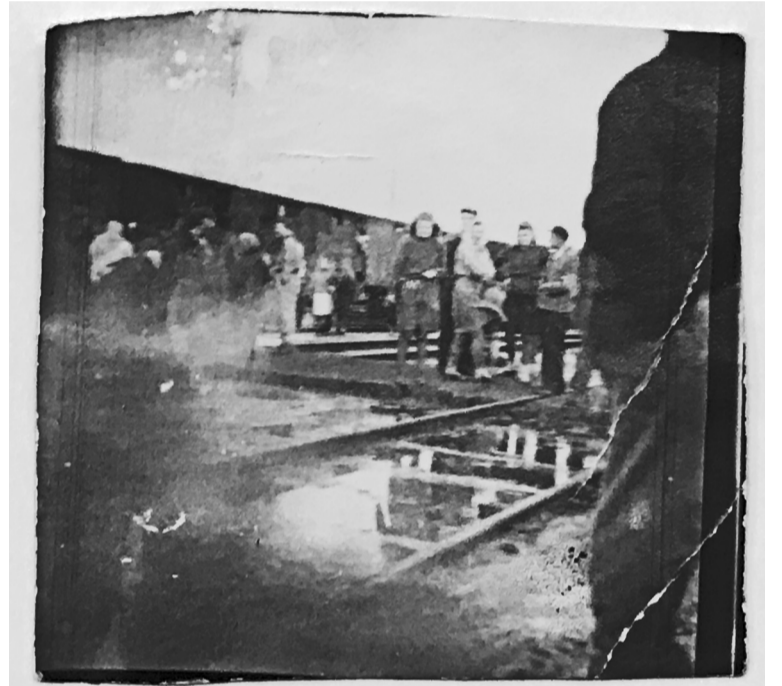
pilsētas. Ceturtā meita – Olga ar divgadīgo meitiņu Virģiniņu bija vienīgās no ģimenes, kurās netika izsūtītas un palika Latvijā. Ģimeni no izsūtījuma atbrīvoja tikai 1958. gadā. Vecākiem Martai un Vilim bija aizliegts atgriezties Latvijā, un viņi mira Sibīrijā, meitas atgriezās Latvijā. Ģimene fotografiju meitai un māsai Olgai atsūtīja 1950. gadu sākumā.

Iepriekš bija zināmas tikai piecas fotografijas, kas tieši dokumentē 1949. gada 25. marta deportāciju. Tās uzņēmuši Jānis Indriks, Gunārs Janaitis un Elmārs Henriņš.

Inese Jansone

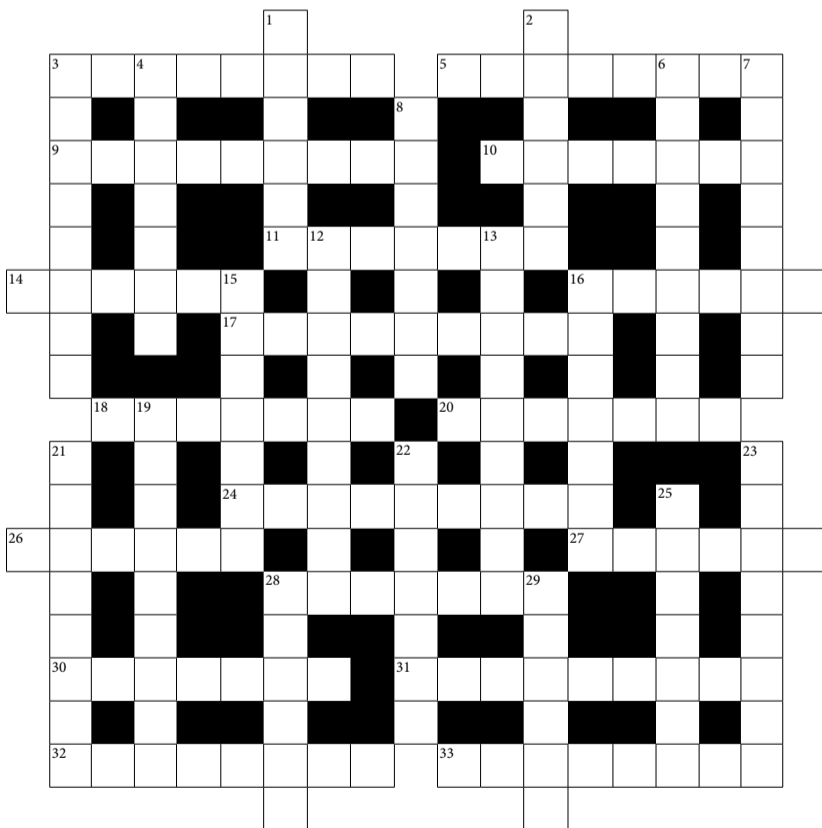
Tāivaldis Dravnieks ķirbju ražas novākšanas laikā Sibīrijā, apm. 1951. – 1952. gadā // Foto no Latvijas Okupācijas muzeja krājuma

Kroju ģimene Ventspils dzelzceļa stacijā 1949. gada 25. martā // Foto no Latvijas Okupācijas muzeja krājuma

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 3. Virieša balss. 5. Nekustīgs. 9. Pilsēta Rumānijā, Melnās jūras kūrorta zonā. 10. Apdzīvota vieta Ogres novadā. 11. Galda piederums. 14. Karstu, degošu gāzu plūsma. 16. Bažas, nemiers. 17. Dž. Pučīni opera. 18. Divdiģļlapju klases augs. 20. Cirtas. 24. Taustot sameklēt. 26. Neliels naudas ziedojums.

27. Uzmetumi, meti tēlotājā mākslā. 28. Tiesiskais stāvoklis. 30. Novada centrs Latvijā. 31. Valsts Centrālamerikā. 32. Valsts Eiropā. 33. Izšķiroša, uz krīzi attiecīga.

Stateniski. 1. Minerāls. 2. Plāns neraudzētas miklas sausiņš. 3. Vēsturisks novads abpus Moldovas un Rumānijas robežas.

4. Pilsēta Dānijā, Jitlandes pussalā. 6. R. Blaumaņa vadītā žurnāla "Latvija" pielikums. 7. A. Upiša romāns. 8. Apdzīvota vieta Aizputes novadā. 12. Pilnvarot diplomātu būt par pārstāvi kādā ārvalstī. 13. Pūšamie mūzikas instrumenti. 15. Atriebība. 16. Dienesta ziņojums. 19. Ierīce elpošanai zem ūdens. 21. Venecuēlas galvaspilsēta. 22. Monarchu tituls dažās musulmaņu zemēs. 23. Rīks vielas samalcināšanai piestā. 25. Šauras, garas indiāņu laivas. 28. Diplomātiskais rangs. 29. Latvijas Nacionālā teātra aktieris (1951).

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 12) atrisinājums

Līmeniski. 4. Budapešta. 7. Pantī. 8. Vilde. 9. Katakulta. 10. Pirita. 11. Efa. 13. Asmara. 18. Treneri. 21. Tabaka. 23. Padoms. 24. Gēte. 25. Skat! 26. Indija. 28. Ainārs. 29. Skuteri. 34. Drenas. 35. Asi. 37. Nagano. 38. Toleranta. 39. Ideja. 40. Tīgra. 41. Semantika.

Stateniski. 1. Karafe. 2. Neruda. 3. Rainis. 4. Biksti. 5. Avanss. 6. Adlers. 12. Fēns. 14. Kritika. 15. Krekers. 16. Varna. 17. Valis. 19. Adena. 20. Omārs. 22. Aga. 23. Pta. 27. Ātrs. 30. Trimda. 31. Tautas. 32. Ramata. 33. Andora. 35. Alejas. 36. Imanta.

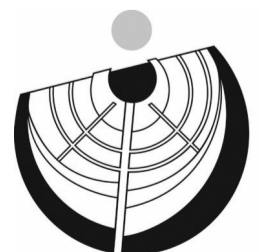
Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likten্দārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likten্দārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likten্দārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs — uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:
AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.likten্দarzs.lv

LIKTEŅDĀRZS

SPORTS

Olimpiskās spēles pārceltas uz 2021. gadu

Starptautiskā Olimpiskā komiteja (SOK) un Japāna 24. martā vienojās par Tokijas Olimpisko spēļu pārcelšanu uz 2021. gadu. Olimpiskajām spēlēm būs jānotiek līdz nākamā gada vasaras beigām. Japānas premjērministrs Šindzo Abe sarunā ar SOK prezidentu Tomasu Bachu pieprasīja šī gada olimpisko spēļu pārcelšanu uz 2021. gadu. "Es piedāvāju spēļu pārcelšanu par aptuveni vienu gadu, un Bachs tam piekrita par visiem 100%," paziņoja Abe. Konferencē zvanā abiem un Baham pievienojās arī Tokijas 2020. gada Olimpisko spēļu komitejas vadītājs Mori Joširo, olimpisko spēļu ministre Seiko Hašimoto, Tokijas gubernatore Juriko Koike, SOK Koordinācijas komisijas vadītājs Džons Koaless, SOK ģenerāldirektors Kristofs de Keperis un SOK olimpisko spēļu izpildītājs Kristofs Dubi.

"Nemot vērā šī brīža apstākļus un Pasaules Veselības organizācijas (PVO) sniegto informāciju. SOK prezidents un Japānas premjērministrs vienojās, ka Tokijas Olimpiskās spēles jāpārceļ uz nākamā gada, bet ne vēlāk par 2021. gada vasaru. Lēmums pieņemts, lai pasargātu sportistu, iesaistīto personu un starptautiskās sabiedrības veselību," teikts SOK paziņojumā. "Viņi piekrita, ka olimpiskā uguns būs kā gaisma tuneļa galā šajos grūtajos laikos. Līdz ar to, tika pieņemts, ka olimpiskā uguns paliks Japānā. Tāpat tika panākta vienošanās, ka olimpiskās un paraolimpiskās spēles nezaudēs savu nosaukumu *Tokyo 2020*," raksta SOK.

Tokijas olimpisko spēļu pārcelšana neietekmēs 2024. gada Parīzes Olimpiādu, aģentūrai AFP

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Kārtojiet nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810
Tālrunis: 973-746-3075

atklāja rīkotāju komitejas vadītājs Toni Estangē. "2024. gada Olimpiskās spēles tiks aizvadītas 2024. gada vasarā. Tas neatstāj nekādu iespaidu uz datumiem. Šis bija labākais lēmums atlētiem un visiem olimpisko spēļu dalībniekiem. Mēs koncentrējamies tikai savu spēļu rīkošanai, un process rit neatkarīgi no Tokijas Olimpiskajām spēlēm," stāstīja Estangē.

Pārcelti tiks arī pasaules čempionāti vieglatlētikā un peldēšanā, kā arī šaha Olimpiāda. Pasaules vieglatlētikas jumtorganizācija savu kalendāru plāno tā, lai 2020. gada sezona sacensībās stadionos dotu visiem sportistiem vienlīdzīgas iespējas. Tāpat tiks pārskatīta olimpisko spēļu kvalifikācijas sistēma. Starptautiskā riteņbraukšanas savienība (UCI) paziņoja par Hjūstonā no 26. līdz 31. maijam plānotā pasaules čempionāta BMX riteņbraukšanā.

Kādas sekas sagaidāmas Tokyo 2020 pārcelšanas dēļ?

LTV sporta komentētāja Māra Rimeņa ieskatā, patiesībā tieši ar vārdu "atcelts" var ļoti precīzi raksturot situāciju mūsdienu profesionālajā sportā. Visi lielākie sarīkojumi jau ir atcelti un labākajā gadījumā pārcelti uz kādu citu laiku, cerot uz labvēlīgākiem apstākļiem vasarā, rudenī vai vismaz nākamajā gadā. Kā pēdējais bastions krita Tokijas Olimpiskās spēles, un šāds lēmums arī saprotams, kaut tas tāpat ir sāpīgs spēļu rīkotājiem finansiālā ziņā. Pat tad, ja nākamvasar viss aizritēs bez aizķeršanās, japāņu zaudējumi būs ļoti būtiski. Eksperti jau tagad lēš, ka spēļu pārcelšana uz nākamā gada to rīkotājiem izmaksās vismaz 5–6

miljardus eiro, taču arī šīs aplēses ir stipri aptuvenas. Daudzi uzskata, ka zaudējumi būs vēl lielāki, taču spēļu nenotikšana vispār jau būtu vesela finansiāla katastrofa, tad zaudējumi būtu vismaz desmit reizi lielāki. Mūsdienu olimpiskās spēles ir liels bizness, bet tas galvenokārt Starptautiskajai Olimpiskajai komitejai (SOK), kas sadala lielo pīrāgu. Spēļu rīkotājiem pēdējā laikā pat visbiežāk ir zaudējumi, ja atceramies pēdējos notikumus Rio 2016. gadā, tāpat Soču Ziemas spēles 2014. gadā un Atēnas 2004. gadā. Ne visu ieguldīto iespējams atpelnīt, un pat infrastruktūras uzlabošana, jaunas un modernas sporta būves vēlāk var neatmaksāties.

„Pēc tam saņemties ir grūtāk..”

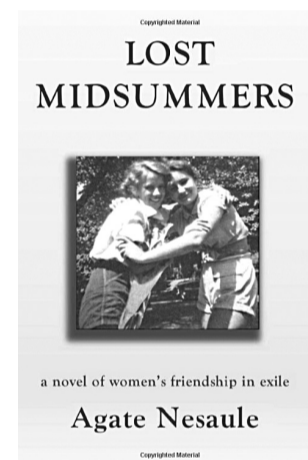

Viktors Ščerbatichs

Tā teica Atēnu Olimpisko spēļu vicečempions un 2008. gada Pekinas Olimpisko spēļu bronzas medaļas ieguvējs Viktors Ščerbatichs TV raidījumā *Sporta studijā*, izsakot savu viedokli par Tokyo2020 pārcelšanu.

(Turpināts 20. lpp.)

Agate Nesaule.
LOST MIDSUMERS
a novel of women's friendship in exile

Lost Midsummers is a deeply engrossing tale about loneliness and resilience. Agate Nesaule tells the remarkable story of two women shaped by war who discover through their friendship how to endure. In unsparing prose, Nesaule beautifully captures the moral and emotional dilemmas posed by being an outsider in a foreign land.
Dale M. Kushner,
The Conditions of Love

Grāmata pieejama
www.amazone.com
un pasūtāma vietējos grāmatu veikalos un bibliotēkās

Agate Nesaule.
ZUDUŠIE SAULGRIEŽI
Stāsts par trimdu un draudzību

Kā latvieši nokļuva Amerikā pēc Otrā pasaules kara, kā viņi te iedzīvojās, ko piedzīvoja un pārdzīvoja, kā notika „atgriešanās” Latvijā, kā savijās cilvēku likteņi un kas palīdzēja to visu izturēt... Lasiet, atminieties, vērtējiet!

USD 25,-

Grāmatu latviešu valodā Jums piesūtīs pa pastu. Rakstiet Inesei Zaķis 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

LATVIJAS UNIVERSITĀTES SIMTGADEI VELTĪTS TESTAMENTĀRO NOVĒLĒJUMU FONDS

Gaidot LU simtgadi 2019. gada 28. septembrī, turpināsim godināt savus priekštečus un viņu *alma mater*, novēlot kaut nelielu sava testamenta daļu Latvijas Universitātei.

Valdes priekšsēdis Mārtiņš Andersons

+1 917.821.0440 @tikunta@yahoo.com www.friendslu.com

Bank name: JPMorgan Chase Bank, N.A.
Account title: Friends of the University of Latvia
Account number: 118730060
Routing number: 322271627
SWIFT: CHASUS33

Čekus (izrakstīti uz: "Friends of the University of Latvia") iespējams sūtīt:
Mr. Peter A. Ragauss
2120 Troon Road, Houston
Texas 77019
USA

Fondam ir (501)(c)(3) charity) statuss kopš 2012. gada.

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050
e-pasts: matiss@ska.lv
+371 28390346

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: pārcelšanās (uz vai no Latvijas), jūras transports, gaisa kravas un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

Aprīlī plānoto paku sūtījumu atliksim uz maiju!

Skat. lūdzu info. nākamās laikraksta LAIKS numuros un www.lasl.com!

Ar jautājumiem lūdzam: zvanīt: 1-888-LATVIAN • rakstīt: info@lasl.com

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

VIKTORS HAUSMANIS

Skaidrīte Rubene jau Aizsaules tālēs

Nesen – Rīgā valdošajā mēra laika gaisotnē – no ASV saņēmu man adresētu vēstuli, sūtītāja vārds nepazīstams – Jūta Savage, adrese uzrakstīta glītā, precīzā rokrakstā. Kad atvēru vēstuli, man atklājās skumja ziņa: uz pastkartes Skaidrītes Rubenes fotoattēls un precīzi dati – 1927. gada janv. Jelgava – 2020. gada 1. febr. Oakland. No fotouzņēmuma pretī raugās padzīvojusi, glīta sieviete, galvā krāšņs puķu vainags ar margrietņu ziediem centrā, gluži kā latvietē! Tā taču man labi pazīstamā Skaidrīte – literāte, žurnāliste, teātra izrāžu vērtētāja. Ar Skaidrīti iepazīnos deviņdesmitajos gados Rīgā, kaut būtībā labi viņu pazinu pēc žurnālā *Jaunā Gaita* un laikrakstos *Ziemeļkalifornijas Apskats* un *Laiks* publicētajiem rakstiem. It īpaši tie noderēja, kad strādāju pie grāmatas “Latviešu teātris ASV un Kanādā”. Viņa teicami raksturojusi Anšlava Egliša daiļradi, apskatījusi Ziemeļ-

kalifornijas latviešu teātra izrādes, rakstījusi par G. Griezes un R. Staprāna lugu izrādēm *mazajā teātrī Sanfrancisko*.

Tā īsti ar Skaidrīti Rubeni iepazīnos, kad viņa kādu laiku bija apmetusies uz dzīvi Latvijā, bieži tikāties mūsu teātru izrādēs, pēc tām varējām pārrunāt par izrādes un aktierdarbu īstajām vērtībām. Skaidrīte labprāt apmeklēja teātrim un dramaturģijai vēltītos sarīkojumus Rīga Latviešu biedrībā, un vēlāk – 2011. gadā vēstulē man viņa rakstīja: “Liela nozīme mūsdienu latviešu sabiedrības uzturēšanai pie dzīvības ir Latviešu biedrības namā rīkotajiem sarīkojumiem.” Mūs saistīja vēl kas kopīgs: Jelgavas skolas, tiesa gan – mācījāties katrs savā, un Skaidrīte toreiz bija daudz augstākā klasē par mani, bet abi, protams, atsevišķi esam jūsmojuši par Jelgavas teātri. Skaidrīte gan kādu laiku fiziski bija tuvāk saistīta ar to: Jelgavas teātris

toreiz darbojās Jelgavas Latviešu biedrības namā, kas atradās Katoļu ielā, bet nama pirmajā stāvā uz stūra atradās Skaidrītes tēva puķu veikals. Kopš bērnības viņa bieži bija saistīta ar ziediem, un tāpēc fotouzņēmumā galvā ir vainadziņš, vecāki viņas bērnībā dzīvoja ielas otrā pusē – iepretim katoļu baznīcai, drīz vien viņi pārcēlās uz dzīvi tēva dārzniecībā, kas atradās Rīgas virzienā, iepretim Valdeķu pilij. Skolas laikā brīvais laiks pagāja, strādājot tēva dārzniecībā.

Protams, ka šī izmaiņa visu: jau 1944. gada vasarā ģimene devās uz Vāciju, cita risinājuma nebija – Jelgava bija pilnībā nodezināta, Rubeņa puķu veikals vairs neeksistēja, dārzniecība iznīcināta, un iznāca tā, ka vidusskolu Skaidrīte Rubene pabeidza Vācijā – Ebenveilerā un sāka studēt Freiburgas universitātē. Viņa labprāt būtu turpinājusi dzīvot Vācijā, bet mātes veselības stāvokļa dēļ

nācās pārcelties uz ASV, kur Kalifornijas universitātē viņa ieguva maģistra gradu bibliotēkas zinībās. Katrā ziņā Skaidrīte bija viena no zinošākajām literātūras un kultūras laukā.

Pēc atgriešanās neatkarīgajā Latvijā viņa te pavadīja samērā īsu brīdi, nepilnus divus gadus. Patiesībā viņa nevarēja sev atrast īsto vietu, īsteno aili, ar konkrētajām dzīvesvietām Rīgā viņai arī lāgā neveicās, un mīļoto pilsētu Skaidrīte atstāja Pēc vairākiem gadiem viņa vēstulē man rakstīja: “Tajā pusotrā gadā, ko pavadīju Rīgā, es to patiesi iemīļoju, bet man tomēr likās, ka es tur vairs nevaru iekļauties. Ne mana balss dziedāšanai, ne es varu rakstīt recenzijas – tādā limenī kā Silkalns. Ne kaut ko nozīmīgu uzrakstīt.” Pārdomu pilna viņa atgriezās Amerikā, mainīja vairākas dzīvesvietas, man adresētā vēstulē rakstīja: “Atpakaļ pie manām personīgajām problēmām par izdzīvošanu.

Astoņdesmit ceturtajā dzīves gadā izejot, aizvien asāk sāku just, ka laika kaut kādiem nākotnes plāniem varētu būt palicis maz. Tātad – kā man vēl atlikušo laiku visvērtīgāk pavadīt?” Tā ir problēma, ar ko mums ir jāsaprotas!

Vēstulē paveras viņas ikdienas ceļš: “Zīda ceļš palīdzēja apgūt Vidusāzijas tautu vēsturi. Kādu laiku aizrāvos ar pasaules tautu mitoloģijām. Lielisks atradums bija “Gilgamešs” – eposs par cilvēka vientulību un neizbēgamo miršanu. Spožs atklājums man būtiski iekrita rokās – tā bija “Bhagavad Gita” – tā ir Pasaules izpratnes augstā dziesma. Vertīga grāmata bija arī jau gadiem līdzīnēsātā “Indiešu literatūra”, ko sastādījis Viktors Ivbulis.”

Tāda bija Skaidrītes Rubenes domu pasaule šajā gadu simtenī. Vēstules beigās ir tikai viens vārds – FINIS.

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizēt, vai paredzētie sarīkojumi notiks, vai tie ir atcelti vai pārcelti!

LOSANDŽELOSA (CA)

Losandželosas latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA 90034).

19. aprīlī plkst. 12.30 Kalpaka bataljona un Latviešu leģiona atceres Daugavas Vanagu Dienvidkalifornijas apvienības sarīkojums.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). Mājas lapa: www.seattlatlviancenter.com

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St. Petersburg, FL 33715), tālr.: 727-8272338.

Uzmanību! Mainījusies biedrības Facebook lapa, lūdzam sekot mūsu jaunajai lapai „Latviešu Biedrība St. Petersburg FL”. Sīkāku informāciju par pasākumiem var uzzināt Biedrības Facebook lapā vai zvanot Dacei Nebarei Tel: 917-755-1391

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdien 19:30 Centrā.

Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilandetālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com. Katru otrdien plkst. 20:00 koņa mēģinājums.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorsafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00-15:00. **Dievk. notiek 11:00.** Dievk., 12:00 Bībeles stunda.

• **Čikāgaslatv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notieksvētdienās 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Čikāgaslatv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.:** (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Čikāgas latv. baptistu dr.:** (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc Dievk. sadraudzība.

• **Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Seko sadraudzības stunda.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Lutheran Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc Dievk. visi lūgti pie kafijas galdā!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). **Dievkalpojumi notiek plkst. 11:00**

12. aprīlī plkst. 9.00 Kristus Augšamcelšanās svētku dievkalpojums, diakone Guna Reina; pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotās brokastis baznīcas lejas zālē.

19. aprīlī plkst. 11.00 dievkalpojums, diakone Guna Reina.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA

02766). **Svētdienās 11:00 Dievk.** ar dievg. Kalpomācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzessekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Ieva Dzelzgalvis

12. aprīlis Kristus Augšamcelšanās svētki. Plkst. 8:00 no rīta Lieldienu dievkalpojums. Seko Lieldienu brokastis – groziņu veidā.

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.:** Faith Lutheran Church. 2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505

Tālr.: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr.: 269-214-1010. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A. Graham. **Dievk. notiek 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

Kalamazū latviešu ev. lut. apvienotā draudze seko noteikumiem un pašlaik nenotur dievkalpojumus baznīcā, bet arī mums nav nolemts datums, kad dievnamu atkal atvērs.

Svētdienu svētbriži, māc. A. Graham vadībā, notiek plkst. 10:00 (pēc austrumu laika) **virtuālā vidē.** Facebook **mājas lapa** *Latvian Lutheran united church in Kalamazoo*, un YouTube, atrodot kanālu **Latviešu apvienotā draudze Kalamazoo.**

• **Klīvlandes apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) **Draudzes Dievk. notiek svētdienās 11:00.** Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: *Bethel Baptist Church* (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) dievk. notiek svētdienās 14:30.

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galina, tālr.: 402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036.

Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00. Otrajā svētdienā Dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katru otro ceturtdienu.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Janis Ginters tālr.: 260-797-5695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 414-416-6157 **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

• **Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Pēc Dievk. sadraudzība.

Kristus Augšamcelšanās svētki – Lieldienu Dievk. ar Sv. vakarēdienu. Dievk. kuplinās Stīgu ansamblis un Tina un Dzintars Josti. Sprediķis būs angļu valodā. Pēc dievk. Lieldienu brokastis. **19. aprīlī** Baltās Svētdienas dievk. Sekos sadraudzība. **26. aprīlī** Lieldienu laika trešās svētdienas dievk. Sekos sadraudzība.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgžds. tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievkalpojumi Centrā.

• **Nūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheran-church@gmail.com. **Dievk. notiek 13:30.**

19. aprīlis 13:30 Lieldienu atskaņas dievkalpojums.

26. aprīlis 13:30 Dievkalpojums.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn., 254 Valentine Ln, Yonkers NY Salas bazn., 4 Riga Ln, Melville NY St. Andrew bazn., 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ

Seafarers, 123 East 15th Street, New York, NY

Priedaine, 1017 State Rte 33, Freehold NJ

Salas bazn. plkst. 10:30 dievk., māc. Saliņš.

Ņujorkasdraudzes valdes 2020. gada 10. marta lēmums:

Ņemot vērā rūpes par draudzeslocekļiem, Korona vīrusa dēļ Jonkeru baznīcu slēgs 25. martam. Pēc tam no jauna novērtēs apstākļus.

Vīruss ir jau izplatījies Vestčesterā, Jonkeru baznīcas tuvumā. Jonkeros parasti pulcējas ne tikai uz dievkalpojumiem, bet arī uz skolu un koņa mēģinājumiem. Tādēļ ir risks, ka tie, kam nav sīptomu, varētu vīrusu nodot vairākakājam vecākam paaudzei.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618). Diakone Linda Sniedze-Taggart. **Svētdien, 12. aprīlī, 2:00p.m. Kristus Augšamcelšanās svētku dievkalp.** Diakone Linda Sniedze Taggart.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm St, Saginaw, MI 48602)

Mācītāja Biruta Puīķe-Wilson, mob. (269)2675330. Kontaktpersona MaryBeth Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnīs@chartermi.net

Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar groziņiem.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Pēc Dievk. kafijas galds.

11. aprīlis plkst. 12.00 diakone Guna Reins. **Lieldienu Dievkalpojums** ar dievgaldū; kafijas galds ar groziņiem.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314 457 1830, kalninsirene@gmail.com.

(Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 17. lpp.)

Sietlas ev. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125)

Dievkalpojumi notiek 10:30.
Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilne@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattletatvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

19. aprīlī plkst 2os Kristus Augšāmcelsšanās dievkalpojums ar Dievgaldū. Dzies. grām. Sekos gada sapulce. Diakone Linda Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** Diev. notiek 14:00 katru pirmo un trešo svētdienu Faith Lutheran baznīcā (2601 49th Str. N, St. Petersburg, FL), Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935

Sv. Pētersburgas latviešu ev. luterāņu draudzes ziņas: Draudzes mācītājs Aivars Pelds, Draudzes priekšniece Aija Norbergs.

Par visiem neskaidriem jautājumiem var griezties pie mācītāja 727-368-0935.

Draudzes locekļu ziedojumus pirms katra dievkalpojuma vai pa pastu pieņems draudzes kasiēris Andris Ritums. Lūdzu, centieties ziedot!

Pasta adrese: 2862 Weathersfield Ct. Clearwater, FL33761.

Draudzes altāra ziedu kārtotāja ir *Kitija Treimanis*. Lūdzu, esiet

atsaucīgi, atvieglojiet viņas darbu un piesakieties viņai pa tālruni: 727-540-9078.

• **Tērvete – Trīsvienības draudze:** Dievkalpojumi centrā. tālr.: 514-992-9700, www.draudze.org.Māc. Zvirgzda tālr.: 613-400-3288, e-pasts: zvirgzds@me.com. Māc. Jānis Mateus.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca. Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 647-986-5604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanita-yp@gmail.com, dr. pr. Dace Zalmane (tālr. 703/442-8458 un epasts-dzalmanis@yahoo.com).

Svētdienās – 9:15 Latviešu skola, 10:00 Zaķīšu nodarbības. 11:00 Dievkalpojums. Seko kristīga sadraudzība. **12. aprīlī** – Liieldienas.

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com – Inese Zaķis – ne vēlāk kā PIEKTDIENĀS

Mūžībā aizgājis mans mīlais vīrs, mūsu mīlais tēvs un vectēvs

VILIS VIKMANIS

Dzimis 1938. gada 3. septembrī Rīgā,
miris 2020. gada 22. martā Mineapolē

...un atmiņas ziedēs ap tevi
tik balti kā ābeles.

Mīlestībā viņu sirdī paturēs
SIEVA AIJA, MEITAS VALDA UN VELTA AR ĢIMENĒM

NO MUMS ŠĶĪRIES GLEZNOTĀJS

KAZIMIRS LAURS

Dzimis 1923. gada 7. novembrī Šķerbinieku pagastā,
miris 2020. gada 12. martā Santamonikā, Kalifornijā

Māksla ir mūžīga!

Dziļā pateicībā viņu piemin
ANŠLAVA EGLIŠA UN VERONIKAS JANELSIŅAS FONDA VALDE

Mūžībā aizgājis mans dzīves draugs, mīļotais paps savai meitai un vectēvs mazmeitai

ILMĀRS BERGMANIS,

Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks.
Dzimis 1930. gada 3. oktobrī Rīgā,
miris 2020. gada 8. martā Park Ridge, Ilinoijā

Pār tavu darbu mūžu vakars klājies,
Miers auklē rokas, darbā gurušas.

Mīlestībā piemin
SIEVA ĀRIJA
MEITA MARUTA AR VĪRU ANDREW
MAZMEITA NATALIA
SIEVAS BRĀLIS LAIMONIS AR SIEVU KRISTĪNU
RADI UN DRAUGI LATVIJĀ UN AMERIKĀ
ČIKĀGAS ZIŅU SAIME

Aizsaulē aizgājis mūsu draugs

GLEZNOTĀJS KAZIMIRS LAURS

Dzimis 1923. gada 7. novembrī Šķerbinieku pagastā, Latvijā,
miris 2020. gada 12. martā Santamonikā, Kalifornijā

Viņš vairs nedzīvo
sevi, bet draugos.
Mēs skumstam,
ka nevaram dzīvot viņā.

Ar mīlestību viņu savās atmiņās paturēs
JURIS UN DAIRA CIĻŅI,
LELDE UN MARIKA

Rita Gāle

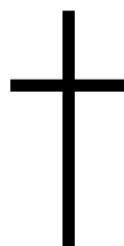
Mūžībā aizgājis mūsu biedrs

fil! ĢIRTS ZEIDENBERGS, ing., 1957 II

Dzimis 1934. gada 4. maijā Tukumā, Latvijā,
miris 2020. gada 16. februārī Paoli, Pensilvānijas štatā, ASV

Sit tibi terra levis

LETTONIAS KONVENTS UN FIP!B!

Dieva mierā devās
Latgales dēls, dzejnieks, kristietis, sabiedrīks darbinieks

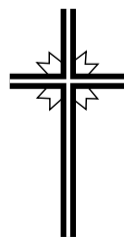
ALBERTS SPOĢIS

Dzimis 1924. gada 9. oktobrī Vārkavā, Latvijā,
miris 2020. gada 15. martā Minsterē, Vācijā

Nu vakardīnas
Atmiņas viņ paliks
Bet reitdīna –
Tik cereiba un sapņys.

(Anna Dimants)

Pateiceībā par dzeives cālū pīmāru pīmin –
A. JŪRDŽA FONDS
JĀNIS J. DIMANTS, JR., M.D.

Mūžībā aizgājis mūsu ilgu gadu draugs

EDVARDS (ĒDIS) AUDERS

Dzimis 1921. gada 5. septembrī Liepājā, Latvijā,
miris 2020. gada 29. februārī Montreālā, Kanadā

Vakarzvaigzne
mirgo klusi,
sirds ir mieru
atradusi...

A. Lūsis

Par viņu sēro un sirsnīgā piemiņā paturēs
JĀNIS UN GITA LUKSTIŅI, MONTREALĀ

Dieva mierā aizgājis

ĢIRTS ZEIDENBERGS

Mūsu jaunības dienu draugs un bijušais kaimiņš.
Ar savu sirdsdegsmi viņš piesaistījis daudzus atbalstīt
vērtīgus mērķus un projektus.

Sirsnībā un pateicībā par viņa draudzību,
JĀNIS UN INESE LEIMANI AR MEITĀM ANDRŪ, AIJŪ UN DAINU

Darbs ir gods,
Bet visaugstākais gods ir tam,
Ko mēs darām mūsu tautas labā.
(Alberts Kviesis)

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

„Sportists trenējas un gatavojas Olimpiādai, negribas no tās atteikties arī smagos apstākļos. Vairākiem sportistiem šāda iespēja radusies tikai vienreiz mūžā. Ja pārceļ pasaules nozīmīgāko sporta sarikojumu gadu vēlāk, tad es baidos, ka sportists nevarēs saņemties atkal pilnvērtīgi trenēties. Pēc savas ceturtais Olimpiādas man vajadzēja divus mēnešus, lai saņemtos atnākt uz sporta zāli.”

Kristaps Porziņģis palīdz slimniekiem un pārsteidz līdzjutēju

Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) kluba Dalasas *Mavericks* latviešu spēlētājs Kristaps Porziņģis 23. martā pievienojās kluba akcijai un samaksāja vakariņas 60 koronavīrusa *Covid-19* slimnieku aprūpē iesaistītajiem cilvēkiem, ziņo klubs savā *Twitter* kontā. Latvijas basketbolista pasūtītās vakariņas nogādātas Pārklenda slimnīcā cilvēkiem, kuri ir tieši iesaistīti koronavīrusa skarto cilvēku aprūpē.

Kristapa Porziņģa reklāmas plakāts // FOTO: no twitter.com/dalasmavs

Kluba basketbolisti, *Mavericks* īpašnieks Marks Kubans, galvenais treneris Riks Kārlails un kluba izpilddirektore Kenta Māršala uzsāka akciju, nopērkot pārtiku Dalasas ēdināšanas iestādēs un nosūtīt to cilvēkiem, kas cīnās ar vīrusa izplatību. 22. martā 115 vakariņas no vietējā italiešu restorāna *Mangiamo* medikāliem pasūtīja cits komandas basketbolists Sets Karijs. Par cēlu žestu parūpējušies Kristapa Porziņģa komandas biedri Luka Dončičs un Dvaitis Pauels, kā arī *Mavericks* īpašnieks Marks Kjubans – viņi kopā ziedojuši 500 tūkstošus dolāru, lai palīdzētu veselības aprūpē strādājošajiem samaksāt bērnu pieskatīšanas izdevumus.

Kristaps Porziņģis ar video ziņas starpniecību pārsteidzis vienu no saviem līdzjutējiem dzimšanas dienā. *Mavericks* līdzjutējam Noā apritēja 11 gadu, bet Porziņģis īpaši viņam ierakstīja video, kurā sveica jubilejā. Mazais zēns par šādu apsveikumu bija ļoti pārsteigts, kā arī nevilto priecīgs.

Pašizolācijā galvenais ir sākot galvu un attālināti kontaktēties ar cilvēkiem, uzskata Kristaps Porziņģis. NBA regulārais čempionāts tika pārtraukts 11. martā pēc tam, kad Rūdijam Gobēram

tika konstatēts koronavīruss. Arēnas ir slēgtas uz nenoteiktu laiku pat treniņiem, un nav skaidrs, kad un vai NBA sezona atsāksies. Porziņģis tiešraidē NBA *Instagram* profilā žurnālistam Markam Folovilam atklāja, ka jūtas labi un pastāstīja par to, ko dara, atrodoties pašizolācijā. “Tāpat kā visi, pildu dotos uzdevumus. Cenšos darīt tik, cik spēju, lai būtu formā un varēt būt gatavs jebkurā brīdī spēlēt. Man ir neliels stūritis ar sporta inventāru, kā arī boksa maiss. Treneri mums ir izveidojuši plānu, kas pieejams telefona lietotnē. Viss ir veidots tā, lai būtu viegli saprotams,” stāstīja Porziņģis, viņš cenšas arī lasīt grāmatas un piestrādāt pie savām boksa prasmēm.

Līna Mūze: savā zemē būt ir labāk

Atbildīga attieksme pret apkārtējiem no A līdz Z – ar tādu noskaņojumu pēc atgriešanās no treniņu nometnes Tallinā mājas karantinā sevi noslēguši šķēpmetēji Līna Mūze un Zigismunds Sirmāis. Abi gatavojas olimpiskajai sezonai, Līnai kvalifikācijas normatīvs jau izpildīts.

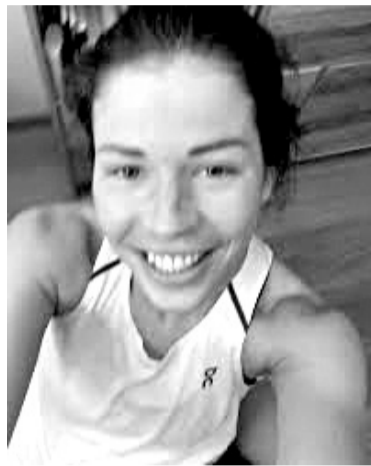
Līna Mūze // FOTO: AFP/SCANPIX/LETA

“Tallinā trenējāmies no 6. – 16. martam, nometne bija plānota vēl desmit dienas, bet nolēmām, ka labāk būt savā mītnes zemē, ja nu nepieciešama ārstu palīdzība. Prioritāte tad vienmēr ir valsts piederīgie un tikai tad ārzemnieki. Treneris Kimmo Kinnunens devies uz Somiju. Nav nekādu simptomu, kas liecinātu, ka esmu inficējies ar *Covid-19*, taču nevar izslēgt iespēju, ka esmu pārnēsātājs, tādēļ, domājot par līdzilvēku veselību un nesaslimšanu, divas nedēļas pavadīsim mājas karantinā. Ja nepieciešams – arī ilgāk,” sacīja Līna Mūze.

Dzīvoklī noskrien 37 kilometrus...

Austrijā dzīvojošā latviešu ultramaratoniste Diāna Džaviza sešu stundu laikā veikusi 37 kilo-

metru skrējieni. Šo faktu īpašu padara tas, ka sportiste minēto distanci noskrējusi, nepametot savu dzīvokli. Sākotnēji Džaviza bija ielāņojusi piedalīties Austrijas sešu stundu labdarības skrējienā. Šī skrējiena mērķis ir saziņot naudu smagi slimiem bērniem. Bet, kā jau tas ir noticis teju visur, koronavīrusa straujās izplatības dēļ šis skrējienis tika atcelts.

Diāna Džaviza

Latviete atrada risinājumu – nolēma skriet sešas stundas dzīvokli pa apmēram 22 metrus gaŗu apli. Džaviza sākusī astoņos no rīta, katru apli atzīmējot ar galda spēles kauliņu. Kopā veikti 1687 apli jeb 37,11 kilometri. Viena šāda apla distance bijusi 6,35 metri. Aplikācija *Strava* esot parādījusi pat 46,36 kilometrus. Sacensības gaitu atvieglojusi Diānas meita, kuŗa skrējēju cienaŗusi ar paŗas ceptām pankūkām. Visa skrējiena laikā paŗemēts tikai viens pārtraukums, lai dotos uz labiercībām. Diāna iemācījies būt pacietīgāka, atbildot uz meitiņas jautājumiem.

Džaviza ir Latvijas čempione 100 kilometru distancē, kā arī viņai pieder skrējiena “Rīga-Valmierā” trases rekords. Pērn viņa Latviju pārstāvēja pasaules čempionātā gan taku skrējienā, gan 24 stundu skrējienā, kur diennakts laikā veica vairāk nekā 190 kilometrus. Šogad Diānas plāni bija piedalīties vēsturiskajā 246 kilometrus gaŗajā Spartatlonā skrējienā un Latvijā 12 stundu skrējienā apkārt Māras diķim, bet ārkārtas situācijas dēļ tas viss jāatliek.

Sintija Bukša pauz optimismu

Viena no jaunajām un uzlecošajām zvaigznēm vieglatlētikā un par Latvijas ātrāko sievieti dēvētā **Sintija Bukša** timeklī raksta, ka bija devusies uz treniņnometni Portugālē.

Uzzinājusī par ārkārtas situācijas izsludināšanu Latvijā, Sintija paudusi iedvesmojošus vārdus: „Padomājiet par šo – jums ir

iespēja izdzīvot jebko. Tieši tāpēc, neskatoties uz visām sāpēm un zaudējumiem vērstajām vētrām. Neskatoties uz visu chaosu, ko jums nākas pārdzīvot. Jūs joprojām esat šeit. Jūs joprojām esat stipri.”

Īsa treniņnometne Losandželosā

Latvijas labākajam plūdmales duetam Tīna Graudiņa/Anastasija Kravčenoka treniņnometne Losandželosā iznākusi ļoti īsa, jo plānos iejaucies koronavīrusa izraisītā krīze pasaulē, tomēr sportistes turpina gatavoties olimpiskajām spēlēm Tokijā, sarunā ar aģentūru LETA par braucienu uz ASV pastāstīja Graudiņa.

Anastasija Kravčenoka un Tīna Graudiņa

Treniņnometne Losandželosā bija paredzēta, lai labāk sagatavotos Pasaules tūres četru zvaigzņu turnīram Meksikas pilsētā Kankunā, kam bija jānotiek no 24. līdz 29. martam. “Uz ASV aizbraucām 10. martā,” par braucienu uz Amerikas kontinentu stāsta Graudiņa. “Tur bija arī daudz citu komandu – ķīniešus, vāciešus, čekus, amerikāņus, kanādiešus. Laika apstākļi nebija tik labi, kā mēs bijām gaidījušas. Bija diezgan vēss un lietains,” par uzturēšanos Losandželosā saka sportiste. “Pagāja tikai piecas dienas, un mēs jau lidojām atpakaļ uz Latviju. Treniņnometne sanāca tāda ļoti īsa, it sevišķi tāpēc, ka vienā dienā treniņš arī bija jāatceļ pārāk stipra lietūs dēļ.” Katru dienu bija arī fiziskās sagatavotības treniņš, bet pie spēlēšanas Graudiņa ar Kravčenoku tika vienā no trim Losandželasas plūdmalēm – Hermosabičā.

Latvijas bokseris Nikolajs Grišuņins

olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīrā Londonā gan zaudēja pirmajā kārtā, taču pēc turnīra atcelšanas no profesionāļiem pārnākušais sportists kvalifikācijā varēs startēt vēlreiz, sarunā ar aģentūru LETA skaidroja bokseris.

Nikolajs Grišuņins

Kopš 2016. gada Olimpiskajām spēlēm boksa sacensībās drīkst piedalīties arī profesionālie bokseri. Latvijas šī brīža atpazīstamākais bokseris Mairis Briedis

iespēju kvalificēties Riodežaneiro spēlēm 2016. gadā neizmantoja, bet Nikolajs Grišuņins svāra kategorijā līdz 91 kilogramam cīnījās tagad jau 2021. gada Tokijas spēļu atlases turnīrā Londonā.

Andris Vaņins domā par karjēras beigšanu

Latvijas futbola izlases ilgdējais pamatvārtsargs Andris Vaņins gatavs beigt karjēru, ja viņam pēc šīs sezonas nebūs saistošu piedāvājumu. Tā viņš teicis TV raidījumā “Par futbolu”. 39 gadus vecajam Vaņinam līgums ar Šveices komandu *Zürich* ir līdz šī gada vasarai.

Andris Vaņins

“Esmu atvērts piedāvājumiem. Lai zvana, būs interesanti paklausīties piedāvājumus,” stāstīja Vaņins. Atbildot uz jautājumu, vai viņš būtu gatavs vēl kādu sezonu spēlēt Latvijas virslīgā, Vaņins nenoraida šādu variantu. “Viss var būt. Ja tas būs izdevīgi abām pusēm, tad kāpēc ne? Jūtos tā, kā man būtu 18–20 gadi. Man ir tik daudz enerģijas, jo esmu noilgojies pēc spēlēšanas un emocijām,” sacīja Vaņins.

Pirms pievienošanās Čīrihes vienībai Vaņins septiņas sezonas pavadīja citā Šveices komandā *Sion*, kuŗai 2009. gadā pievienojās no Latvijas kluba *Ventspils*. Karjēras laikā viņš spēlēja arī *Ventā* un uz īsu brīdi bija leģionāra gaitās Krievijā. Vaņins *Zürich* komandas rindas papildināja 2016. gadā, bet pēdējās divās sezonās viņš bija zaudējis Čīrihes kluba pamatvārtsarga vietu. Vaņins ar *Ventspili* kļuva par trīskārtēju Latvijas čempionu. Tāpat viņš trīs reizes triumfējis Šveices kausa izcīņā – divas reizes ar *Sion*, bet vienu reizi ar *Zürich*. Vaņins piecas reizes atzīts par Latvijas gada labāko spēlētāju. Latvijas valsts vienībā viņš aizvadījis 100 spēles.

Piesakās LFF prezidenta vēlēšanām

Latvijas Futbola federācijas (LFF) prezidenta vēlēšanās piedalīsies Vadims Ļaŗenko un iekšlietu ministrs Sandis Ģirģens.

25. martā beidzās pieteikumu iesniegšanas termiņš LFF izpildinstitūciju vēlēšanām. Ģirģens nepieciešamos dokumentus pilnībā iesniedzis, 24. martā, liecina portāla *Delfi* rīcībā esošā informācija. Ļaŗenko par savas kandidāturas iesniegšanu pēdējā dienā paziņojis savas vadītās organizācijas – Latvijas Telpu futbola asociācijas – mājaslapā timeklī.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS